

Koirien oikeuksien puolustajat

Tutkimus Yhdysvalloissa
toimivien eläinsuojelijoiden
rooliesityksistä

Emine Ehrström

Tampereen yliopisto
Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

Sosiaalipsykologian
pro gradu -tutkielma

Joulukuu 2013

TAMPEREEN YLIOPISTO

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö

Emine Ehrström: Koirien oikeuksien puolustajat. Tutkimus Yhdysvalloissa toimivien eläinsuojelijoiden rooliesityksistä

Pro gradu -tutkielma, 65 s. + 4 liites.

Sosiaalipsykologia

Joulukuu 2013

Tässä pro gradu –tutkielmassa lähestytään yhdysvaltalaisen koirien eläinsuojelijoiden rooliesitykselle luonteenomaista toimintaa, arvoja ja toiminnan tavoitteita. Tutkielmassa tarkastellaan eläinsuojelijan roolin muotoutumista Erving Goffmanin rooliteorian avulla. Tutkielman teoreettimetodologiseksi lähtökohdaksi muodostuivat rooliteorian vaikutelman ja sosiaalisen järjestelmän käsitteet. Sosiaalisen järjestelmän tarkastelussa hyödynnettiin toiminnan muodostumisen kulttuurista aspektia. Teoreettisena lähtökohtana oletetaan eläinsuojelijan rooliin sisältyvän yhtenäisiä normeja, arvoja ja tavoitteita. Nämä vaikuttavat keskeisesti eläinsuojelijan vaikutelman muodostamiseen siitä, millainen toiminta näyttäytyy roolille tyypillisenä ja sosiaalisesti hyväksyttävänä. Goffmanin rooliteorian lähtökohta on, että rooliin sisältyvät tavoitteet sitovat yksilöä toimimaan jatkuvasti tavoitteiden suunnassa ja estävät esiintymästä muunlaisin tavoittein.

Analyysiosiossa paneudutaan kahden eri eläinsuojelijan rooliesityksiin ja heille luonteenomaisen toiminnan tarkasteluun. Tutkielmaan valikoituneet eläinsuojelijat lukeutuvat koirien eläinsuojelijoiksi. Ensimmäinen on yksityinen eläinsuojelija, toinen sijaiskodin tarjoaja. Eläinsuojelijoiden roolin muodostumista tarkastellaan rooliin sisältyvän luonteenomaisen toiminnan, arvojen ja tavoitteiden kautta. Aineistossa hyödynnetään teemoittelua, jonka avulla pyritään hahmottamaan yhdysvaltalaisen eläinsuojelijoiden roolin kokonaisvaltaista muodostumista. Eläinsuojelijoiden aineistot on käsitelty eri luvuissa. Lopuksi eläinsuojelijoiden rooleja vertaillaan. Rooliesitysten vertailun avulla yhteenvetoluvussa on pyritty tarkastelemaan Goffmanin rooliteorian ajatusta siitä, että samaan rooliin lukeutuvat voidaan liittää samaan esitysryhmään ja siten luomaan eläinsuojelun toiminnasta yhtenäinen kuva. Näin yksittäiset esitykset muodostavat ryhmävaikutelman, jota voidaan käsitellä itsenäisenä ilmiönä, eli koirien parissa tehtävänä eläinsuojelutyönä.

Eläinsuojelijan rooliin liittyy yhtenäisiä arvoja, tavoitteita ja luonteenomaista toimintaa. Huolimatta siitä, että yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolit ovat lähtökohdiltaan erilaiset, antavat ne kauttaaltaan koirien ympärille nivoutuneesta eläinsuojelutoiminnasta lähes yhtenäisen vaikutelman. Näin on oletettavaa, että koirien eläinsuojelijan rooliin kuuluu tiettyjä normeja ja arvoja. Lemmikkieläinkulttuuri on luonut eläinsuojelijoiden toiminnalle lähtökohtaiset arvot ja normit. Miten roolissa tulee toimia ja millaisia arvoja tulee ihannoida? Koirille katsottiin kuuluvan tiettyjä lemmikkieläinkulttuurin ihanteisiin lukeutuvia oikeuksia. Keskeisesti eläinsuojelijan toiminnassa heijastui koirien yksilöllistäminen ja inhimillistäminen. Keskeinen ero yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolin tavoitteissa on se, miten laajasti pyritään säätelemään yhteisön käyttäytymistä. Toisin kuin sijaiskodin tarjoajalla yksittäisen eläinsuojelijan keskeinen tavoite oli säädellä muiden toimintaa ja osallistaa ihmisiä koirien parissa tehtävään eläinsuojelutyöhön.

Asiasanoja: eläinsuojelu, eläinsuojelija, rescuekoirat, koirat, lemmikkieläinkulttuuri, rooliteoria, sisällönanalyysi.

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	1
2. Eläinsuojelu ja eläinsuojelijat.....	6
2.1 Eläinsuojelun lähtökohdat	6
2.2 Koirien eläinsuojelijat.....	9
3. Eläinsuojelija laiminlyötyjen koirien oikeuksien puolustajana	11
3.1 Kulkukoirat: ”Eivät kenenkään ja kaikkien koiria”	12
3.2 Hylätyt tarhakoirat.....	14
3.3 Koirat pentujen massatuottajana.....	15
3.4 Tappelukoirat ihmisten viihdykkeenä ja eläinräökkäyksen kohteena.....	17
4. Tutkimusongelma	18
5. Teoreettismetodologiset lähtökohdat: Erving Goffmanin rooliteoria	19
5.1 Rooliteorian lähtökohdat	19
5.1.1 Vaikutelma	22
5.1.2 Sosiaalinen järjestelmä	26
6. Aineisto ja menetelmät	28
6.1 Eläinsuojelijoiden blogit aineistona.....	28
6.2 Bloggaaja, blogit ja blogin käytön etiikka tutkimusaineiston käyttönä.....	29
6.3 Teoriaohjaava sisällönanalyysi.....	30
6.4 Tutkimusaineiston analysointi.....	31
7. Yhdysvaltalaisen yksityisen eläinsuojelijan roolissa toimiminen.....	33
7.1 Sijaiskotitoiminta.....	33
7.2 Koiran yksilöllistäminen.....	36
7.3 Adoptiotoiminta.....	37
7.4 Yhteistyön tärkeys toiminnan harjoittamisessa	41
7.5 Pyrkimyksenä muiden asenteisiin vaikuttaminen ja eläinsuojelutoimintaan osallistaminen.....	42
8. Yhdysvaltalaisen sijaiskodin tarjoajan roolissa toimiminen.....	45
8.1 Sijaiskotitoiminta.....	45
8.2 Koiran yksilöllistäminen.....	48
8.3 Adoptiotoiminta.....	49
8.4 Yhteistyön tärkeys toiminnan harjoittamisessa	52
9. Yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolissa toimimisen vertailua	53
10. Yhteenveto ja loppupohdintaa	58
Lähteet	61
Liitteet	66
Taulukko 13. Yhdysvaltalaisen yksityisen eläinsuojelijan roolissa toimiminen	66
Taulukko 14. Yhdysvaltalaisen sijaiskodin tarjoajan roolissa toimiminen	68

1. Johdanto

Eläinsuojelijat ovat eläinten oikeuksien puolustajia. Eläinsuojelijoista puhuttaessa liitetään toimintaan usein virheellisesti eläinaktivismi, jossa keskitytään toimimaan tehomaataloustuotantoja vastaan jopa laittomia keinoja hyödyntäen. Eläinsuojelija on eläinsuojelun tavoin yhdistettävissä monenmoiseen toimintaan eikä siihen välttämättä sisälly lainvastaista toimintaa. Eläinsuojelijan kohteena voivat olla niin tuotantoeläimiin kuin lemmikkeihinkin lukeutuvat eläinlajit ja toiminta täysin laillisia keinoja noudattavaa. Eläinsuojelijoiden päämäärän voidaan katsoa olevan kaikilla lähes sama. Tavoitteena on eläinten suojeleminen, pelastaminen ja niiden oikeuksien puolustaminen.

Olen kiinnostunut koirien ympärille nivoutuneesta eläinsuojelutoiminnasta sekä koirien ja ihmisten monimuotoisista merkityssuhteista eri kulttuurien piirissä. Länsimaissa katsotaan koiran usein olevan lemmikkieläin. Joissakin maissa jaottelu ei ole näin selvä ja koirat voivat lukeutua myös eläinsuojelun keskeiseksi kohteeksi.

Raevaara (2011) kehottaa kaikkia koirista kiinnostuneita kiinnittämään huomiota koiran menneisyyteen. Koiran menneisyyden tarkasteleminen on avain koiran kulttuurisen ja yhteiskunnallisen arvon kokonaisvaltaiselle ymmärrykselle. Koiralla on käytännössä täytynyt olla jokin yhteiskunnallinen arvo, sillä se on ensimmäinen ihmisen kesyttämä eläin¹. (Raevaara 2011, 15—16.) Koirien aikaisemmassa domestikaation vaiheessa kiinnittivät ihmiset huomiota pääosin koiran käyttömahdollisuuksiin. Tämän voidaan katsoa osittain selittävän koirien liittymistä osaksi ihmisyhteisöä. Koirista kiinnostuttiin erityisesti niiden metsästystaitojen vuoksi. Koirat saivat kuitenkin myös muita rooleja metsästyksen rinnalle. Osasta tuli vetokoiria, karjapaimenia tai omistajan omaisuuden suojelijoita. (McGreevy&Nicholas 1999, 330.) Maanviljelyn nousu muutti koiran elintapoja ja tehtäviä ihmisyhteisössä sekä lähensi ihmisen ja koiran suhdetta entisestään. Matti Sarmelan sanoin: ”Joidenkin antropologien mukaan kotieläimet ovat olleet niin tärkeitä, että ne on luettu ikään kuin perheen tai suvun alempiarvoisiksi jäseniksi. Niillä oli oma persoonallinen nimensä kuten ihmiselläkin, ja se erotti ne villoista eläimistä. Vanhoissa saduissa eläimet olivat

¹ Vallitseva nykypäivän käsitys katsoo koiran kehittyneen harmaasudesta, *Canis lupus*. Tutkijat ovat siirtäneet koiran alkukotia mantereelta toiselle. Nykyisen käsityksen mukaan koirat olisivat kuitenkin alkuperältään kotoisin Lähi-idästä. Ihmisen ja koiran kohtaamisessa on mielenkiintoista pohtia sitä, onko kyse ollut kesyyntymisestä vai kesyttämisestä. Susan Crockford ja koiratutkija Raymond Coppinger ovat puhuneet kesyyntymisen puolesta. Ratkaisevana erona alkukoiran ja suden välillä tässä näkökulmassa olisi ollut se, että ihmistä seuraavat koiralaumat olisivat olleet pelottomampia kuin sudet. Ihmisiä parhaiten sietävät alkukoirat saivat jälkeläisiä, joille ne siirsivät ominaisuutensa ja vähitellen nämä alkukoirat kesyyntyivät ja ihminen alkoi itse tietoisesti ottaa koiria luokseen kasvatettavaksi. Mallia vanhempi ja kenties vallitsevampi käsitys katsoo, että ihmiset ”adoptoivat” sudenpentuja, kasvattivat ne keskuudessaan, ja kilteimmät pääsivät jatkamaan sukua. Tämän mallin puolesta puhuu se, että yhä edelleen joissakin luonnonkulttuureissa otetaan villieläinten pentuja perheenjäseniksi. (Raevaara 2011, 19, 28—37.)

ihmisten kaltaisia, ikään kuin yksilöitä, toiset tyhmempiä, toiset älykkäämpiä; eläimet pantiin toimimaan ihmisten maailmassa." (Sarmela 2004; kts. myös Sarmela 2007, 110.)

Nykyään länsimaissa koirat liitetään kiinteästi osaksi lemmikkieläinkulttuuria, ne ovat rakkaita perheenjäseniä ja kotona asuvia lemmikkieläimiä² (Power 2008, 539). Kaikissa maissa luotu suhde koiraan ei ole näin selvärajainen, sillä joidenkin maiden kulttuuriipiirin sisällä voidaan koiraan liittää hyvin ristiriitaisia merkityssuhteita. Toiset pitävät niitä hyödykkeinä tai saastaisina ja toiset rakkaina perheenjäseniä tai harrastuskumppaneina.

Suomessa kulkukoira on käsitteenä tuttu mutta ilmiönä vieras. Olemme mahdollisesti tutustuneet johonkin kulkukoiraan ulkomaan lomamatkallamme ja pitäneet sitä hellyttävänä näkynä. Länsimaissa ajattelemme koiraan usein lämpimiä tunteita herättävänä lemmikkieläimenä välittämättä sen elinympäristöstä. Yi-Fu Tuan (1984) mukaan tunteellinen suhtautuminen lemmikkieläimiin länsimaissa juontuu nykyihmisen vieraantumisen luonnosta (1984,112). Näin länsimaissa on taipumuksena suosia koirassa keskeisesti sen inhimillisiä piirteitä. Mitä enemmän koiraan ajatellaan inhimillisenä olentona, sitä helpommin tullaan suosineeksi koiria, joita on helppo inhimillistää. (Kts. Raevaara 2011,186,193; Järvinen 2000, 16.) Näkökulmaan liittyy keskeisesti myös antropomorfinen eläinkäsitys³.

Kohdatessaan kadulla elävän kulkukoiran ihminen ei välttämättä tule ajatelleeksi koiraan ympäröivää kulttuurista tai sosiaalista järjestelmää. Mistä koira on alkujaan peräisin? Mikä mahdollistaa sen selviytymisen kaduilla? Miten kulkukoiran hyvinvointia voidaan lisätä? Kuka koirasta huolehtii turistivirtojen lomassa? Eläinsuojelijat jäävät usein tarkastelun ulkopuolelle. Eläinsuojelijat työskentelevät muun muassa kaduilla elävien kodittomien koirien paremman elämän ja niiden oikeuksien puolesta päivittäin. Usein näiden ihmisyksilöiden ansiosta koirat ovat edelleen suhteellisen hyvinvoivia, sterilisoituja ja ennen kaikkea eläviä koirayksilöitä.

Johanna Raikaan (2012) mukaan koirista on tullut maailmalla yhä yleisempi ja tärkeämpi eläinsuojelukohde. Näin koirien oikeuksien puolesta puhujia voidaan kutsua eläinsuojelijoiksi. He taistelevat

² Turunen tarkoittaa lemmikkieläimellä eläintä, jonka ihmiset ovat ottaneet huostaansa ruokkiakseen ja huoltaakseen. (Turunen 2011, 92,160) Eeva Suhosen mukaan Suomessa lemmikki viittaa suhteeseen, jossa eläintä hellitään ja pidetään hyvänä (Animalia). Katcher (1981, 45) erottaa lemmikkieläimen luonnonvaraisista eläimistä sen perusteella, että lemmikkieläimet ovat kesytettyjä ja ne asuvat kaukana luonnontilassa olevasta ympäristöstä. Lemmikkieläimiä myös suojellaan eikä niiden tarvi tarvitse taistella henkensä puolesta. (Kts. Heikkinen&Paavoseppä 1996, 23.) Elisa Aaltolan (2004, 39) mukaan kaupungistuminen ja teollistuminen saivat eläimet tulemaan yhä lähemmäksi ihmistä uudella tavalla, minkä myötä lemmikkien pito laajeni pikku hiljaa vahvaksi osaksi ihmisen arkipäivää. Tämä synnytti uudenlaisen näkemyksen eläimestä ihmisen toverina sekä perheenjäsenenä. Olli-Matti Sopasen (1996) mukaan 1800-luvun teollinen vallankumous vaikutti lemmikkieläinkulttuurin syntyyn merkittävästi, sillä käyttökoirat tulivat tarpeettomiksi. Kaupungistumisen myötä koirat ja kissat täyttivät ihmisen sosiaalisen ja psykologisen tarpeen ylläpitää yhteyttä luontoon ja maaseutuun. (Sopanen 1996, 9.)

³ Antropomorfisessa näkemyksessä on tyypillistä, että lemmikkiin liitetään inhimillisiä piirteitä. Usein liitettävät piirteet ovat "vauvamaaisia" piirteitä ja ne kohdistuvat ennen kaikkea pentuihin. Nämä piirteet vetoavat ihmisiin ja saavat emotionaalisen reaktion, jolloin ihminen alkaa hoivata lemmikkiään sekä fyysisesti että verbaalisesti. (Heikkinen&Paavoseppä 1996, 23.)

länsimaisen lemmikkieläinkäsityksen puolesta ja vastustavat koirien heitteillejättöä, laiminlyöntiä ja niiden käyttämistä ihmisiä viihdyttävänä tai vaurastuttavina hyödykkeinä. Yleisesti eläimiin suhtautumisessa voidaan erottaa toisistaan kaksi ääripäätä: hyödyn tavoittelu ja eläinrakkaus. Tämä pätee myös koirien kohdalla. Osa välineellistää koirat kokemuksi tuottaviksi objekteiksi, osa kokeviksi subjekteiksi. Eläinsuojelijoiden toiminnan lähtökohta liittyy eläinrakkauteen. Koirat koetaan kokevina subjekteina ja näin niille kuuluu tiettyjä oikeuksia. Toimintaan liittyy myös länsimaiseen lemmikkieläinkulttuuriin sisältyvät lähtökohdat. Koirat ovat tuntevia yksilöitä ja näin niiden yhteen perusoikeuteen kuuluu elää ihmisen rinnalla.

Yhdysvalloissa koiriin on luotu hyvin monenlaisia merkityssuhteita. Näin maa muodostaa hedelmällisen tutkimuskohteen koirien oikeuksia puolustavien eläinsuojelijoiden toiminnan tarkastelulle. Yhdysvalloissa on arviolta 78,2 miljoonaa koira lemmikkieläimenä⁴ (ASPCA). Samaan aikaan kun Yhdysvalloissa osa koirista puetaan ihmislapsen tavoin koreisiin vaatteisiin, tarjotaan jatkuvaa ravintoa ja korkeatasoista terveydenhuoltoa⁵, osan kohtalo on karumpi eikä elämä ole yhtä yllälistä. Yhdysvallat lukeutuu yhdeksi suurimmaksi koiratappeluiden, pentutehtailun ja koirien liikajalostuksen⁶ harjoittajaksi. Maassa on myös suuri kulkukoiraongelma ja koiratarhat täynnä asukkaita. Eläinsuojelijoiden tehtävänä on auttaa epäeettisistä olosuhteista kärsiviä koiria saavuttamaan parempi elämä. Yhdysvallat luetaan länsimaiseksi hyvinvointivaltioksi. Tutkielmani todistaa maassa löytyvän myös paljon epäkohtia koirien kohtelussa. Yhdysvalloissa koirat ovat keskeinen eläinsuojelukohde. Maassa on myös jo useita koirien oikeuksia puolustavia eläinsuojelijoita.

Kiinnostukseni aiheeseen juontuu oman koirani taustoista. Koirani Roosa on alkujaan elänyt latvialaisen eläinsuojelijan hoivissa. Roosa päätyi luokseni löydettyäni sen suomalaisen rescuekoirayhdis-

⁴ Amerikan kennelliiton (28.2.2012) tilastojen mukaan kymmenen suosituimman koiran joukkoon sijoittuvat Yhdysvalloissa vuonna 2011 seuraavat koirat: Labradorinnoutaja, saksanpaimenkoira, Beagle, kultainnoutaja, Yorkshiren terrieri, Bulldog, Bokseri, villakoira, mäyräkoira ja rottweiler (American Kennel Club).

⁵ Länsimaissa lemmikki- ja työkoirien terveydenhuolto alkaa olla jo samalla tasolla kuin ihmisen terveydenhuolto. Koirat rokotetaan, haavat hoidetaan, kantoaikaa seurataan, kuluneet niveleet vaihdetaan uusiin, ruokaan lisätään vitamiineja ja lisäravinteita. Koirilta tunnetaan kaikkein eniten periytyviä tauteja ihmisen jälkeen. (Raevaara 2011, 165—166.)

⁶ Aikaisemmin on koirissa kiinnitetty huomio vain niiden käyttömahdollisuuksiin. Ajan myötä kehittyi kuitenkin uudenlainen katsanto koiran ja ihmisen väliseen suhteeseen; erityisesti koirien ulkonäköön on alettu kiinnittää aikaisempaa enemmän huomiota. Nykyään onkin yleisempää, että koirien käyttöjalostuksen tilalle on kehittynyt ulkonäköjalostus, joka juontuu ennen kaikkea se, että koinäyttelyt ovat valloittaneet nykypäivän koirakulttuuria. Tämän vuoksi koiranäyttelyiden erilaiset rotumäärittelyt ovatkin tulleet ensisijaiseksi koiran toiminnallisten ominaisuuksien tarkastelun sijaan. Kasvattajat kilpailevat koiranäyttelyissä siitä, miten hyvin koira edustaa rotumäärittelyihin sisältyviä ominaisuuksia. Esimerkiksi englannin bulldoggin rotumäärittelyyn kuuluu keskeisesti päänsuuruus - mitä suuremman kallon koira omaa, sitä ihanteellisempänä se nähdään. Bulldoggin pää onkin usein melko suuri sen kokoon nähden, mutta se ei kuitenkaan saisi olla niin suuri, että se vaikuttaisi koiran terveyteen kuten tasapainonhallintaan. Tällä rodulla liiallisen jalostuksen seurauksena kallon suuruus johtaa nykyään usein vakaviin hengitysvaikeuksiin. Bulldogille on ominaista myös niin sanottu ”karpinselkä”. Selän kaaresta johtuen vastasyntyneillä pennuilla on toisinaan ongelmana vääristyneen selkärangan muodostuminen. (Animalia; McGreevy&Nicholas 1999, 329—341.) Joidenkin näkemysten mukaan koirien jalostus on ollut yksi keino vahvistaa ihmisen ja koiran suhdetta. Messentin ja Serpelin (Messent&Serpell 1981, 18—20) näkemyksessä ihminen on tehnyt jalostuksen avulla koirasta enemmän itsensä tai lapsensa näköisen eli jalostusta hyödyntämällä koirasta on pyritty tekemään enemmän ideaalisen seuralaisen kaltainen. Valikoivan jalostuksen avulla koiraan on pyritty lisäämään jopa liioitellusti antropomorfisia ominaisuuksia.

tyksen Pelastetaan koirat ry:n kotisivuilta, missä etsitään ulkomaisille kodittomille koirille koteja Suomesta. Tämän myötä sain ensikosketukseni kodittomiin ulkomaisiin koiriin, joihin viitataan kansainvälisesti nimellä rescuekoira. Ne ovat hylättyjä, kadulle syntyneitä, huonoista oloista pelastettuja tai kotia vailla olevia koiria.

Olen aktiivisesti lukenut kirjallisuutta koiriin kohdistuvista merkityssuhteista ja eläinsuojelutoiminnasta sekä seurannut kulkukoirista käytyjä poliittisia keskusteluja. Tämän myötä koin luontevaksi valita koiriin kohdistuvan eläinsuojelun pro gradu -tutkielmani aiheeksi. Johanna Raikaan (2012) pro gradu -tutkielma tukee myös valitsemani aiheen ajankohtaisuutta. Raikaan saamien tutkimustulosten mukaan rescuekoirat ovat yleistyneet Suomessa 2000-luvun alusta 2010 vuoteen roimasti. Kun koiria vuonna 2003 tuotiin Suomeen 12, vuonna 2010 niitä tuotiin jo huimat 95. (Raikaan 2012, 51—52.) Kandidaatin tutkielmassani tutkin rescuekoirien ottamisen perusteita ja taustasyitä Suomessa. Nyt estradille nousevat yhdysvaltalaiset koirien eläinsuojelijat ja heidän toimintansa.

Tutkielmani tavoitteena on tutkia yhdysvaltalaisen eläinsuojelijoiden roolin muotoutumista. Millainen toiminta on eläinsuojelijalle tyypillistä? Millaisia arvoja ja tavoitteita eläinsuojelijat työssään ihannoivat?

Tutkielmani aihe ei kenties ole tyypillinen sosiaalipsykologian alalla. Olen kuitenkin motivoitunut osoittamaan sen aseman sosiaalipsykologian piirissä ja todistamaan, että ihmisen ja eläimen suhteen tarkastelu luo mielenkiintoisen tutkimuskentän sosiaalitieteilijöille. Adrian Franklin (1999) on ennustanut, että ihmisen ja eläimen suhteen tarkastelusta on tulossa yksi merkittävimmistä tutkimuskentistä sosiaalitieteissä ja sen yleistyminen tulee myös tapahtumaan monella eri rintamalla. Tähän sisältyy esimerkiksi filosofinen, sosiologinen ja poliittinen näkemys eläinten oikeuksista, ihmisen ja eläimen suhteen historian tarkastelu, sosiaaliantropologinen näkemys ihmisen ja eläimen suhteesta sekä pohdinta lemmikkieläinten ja seuraeläinten eroista. (Franklin 1999, 1.) Tulen lähestymään aihetta enemmän sosiaalipsykologisesta näkökulmasta. Valitsin teoreettis metodologiseksi työkalukseni Erving Goffmanin (1971) rooliteoriaan sisältyvän vaikutelman ja sosiaalisen järjestelmän käsitteet. Lähtökohtani on tarkastella eläinsuojelijoiden roolin muotoutumista. Pääpainoni on yhdysvaltalaisen eläinsuojelijan arvojen, tavoitteiden ja roolille luonteenomaiseksi näyttäytyvän toiminnan tarkastelussa.

Eläinsuojelukysymyksistä keskustellaan usein mediassa. Toivon tieteellisen tutkimuksen tuovan keskusteluun uusia sisältöjä ja laajempaa katsontakantaa koirien olosuhteiden parantamiseen. Eläinsuojelijoiden merkitys eläinsuojelutyössä on kiistaton, silti heidän työnsä jää usein keskusteluissa

taka-alalle. Tutkielmani avulla toivon ymmärtäväni paremmin eläinsuojelijoiden toimintaa ja arvoja. Toivon myös, että muut sosiaalitieteilijät innostuvat tarkastelemaan ihmisen ja eläimen suhteen muotoutumista edelleen uusista näkökulmista. Eläin on monelle ihmiselle se paras ystävä, elämänkumppani ja juttukaveri.

*”Meidän ei tarvitse yrittää voittaa sen luottamusta
eikä sen ystävyyttä - se on syntynyt ystäväksemme.*

*Jo silloin, kun sen silmät ovat vielä kiinni,
se uskoo meihin; jo ennen syntymäänsä
se on lahjoittanut elämänsä ihmiselle.”*

Maurice Maeterlinck

2. Eläinsuojelu ja eläinsuojelijat

Tässä luvussa tarkastelen eläinsuojelutoiminnan määrittelyä ja toiminnassa käytettyjä keskeisiä käsitteitä. Aluksi tarkastelen eläinsuojelutoimintaa yleisesti ja toiminnan keskeisiä lähtökohtia. Tarkastelussa tullaan viittaamaan keskeisesti Leena Vilkkaan, joka on tunnetuimpia suomalaisen eläinsuojelutoiminnan tutkijoita. Eläinsuojelusta siirryn eläinten oikeuksiin sekä eläinten kohtaamaan julmaan kohteluun. Lopuksi tarkastelen koirien oikeuksia puolustavia eläinsuojelijoita sekä rescuekoirayhdistyksiä.

2.1 Eläinsuojelun lähtökohdat

Leena Vilkan (1998) mukaan modernin eläinsuojelun yleisenä lähtökohtana on, että eläinten julma kohtelu on väärin. Tältä pohjalta on säädetty eläinsuojelulakeja sekä perustettu erilaisia eläinsuojelua tukevia eläinsuojeluyhdistyksiä. 1800-luvulla eri maissa käynnistynyt eläinsuojelutoiminta kohdistui alkujaan “muun muassa heitteille jätettyjen eläinten talteenottoon ja uudelleen sijoittamiseen.” Käsitys siitä, että eläimiä ei saa kohdella julmasti, on keskeisenä eettisenä periaatteena eri maiden eläinsuojelulainsäädännössä, joissa ”eläinräökkäys” on kriminalisoitu. Tämä näkemys edellyttää ihmisiltä pidättäytymistä eläinten julmasta kohtelusta. Voidaan myös katsoa, että ihmisen velvollisuus on edistää eläinten hyvinvointia. Leena Vilkan sanoin ”tämä voidaan perustella ihmiskeskeisistä lähtökohdista, ihmisen velvollisuutena itseään ja toisia kohtaan. Voidaan esimerkiksi ajatella, että eläinten kohtelemisen hyvin edistää ihmisten välisiä sopuisia suhteita ja väkivallattoman kulttuurin kehittymistä.” Eläimet voidaan hyväksyä myös oikeussubjekteina. Oikeussubjekteina eläimillä on oikeutensa, tarpeensa ja hyvinvointinsa, jotka pyritään takaamaan muun muassa lainsäädännön avulla. Perusoikeudet, joita voidaan pitää eläinten oikeuksien lähtökohtana, ovat oikeus tuskattomaan elämään, oikeus hyvinvointiin, oikeus lisääntymiseen ja oikeus elämään. (Vilka 1998, 63—64, 85.)

Eläinten oikeudet voidaan Vilkan mukaan jakaa heikkoihin ja vahvoin oikeuksiin. Heikosta oikeudesta voidaan ottaa esimerkiksi villieläimen oikeus vapauteen. Tämä ei vaadi keneltäkään erityistä velvollisuutta, ainoastaan oikeuden sallia eläimen olemassa olo. Vahvasta oikeudesta puhutaan, kun ihmisen velvollisuus on lääkittää sairasta eläintä. Oikeuksien ideana on nimenomaan taata yksilön suoja yhteisön etuja vastaan. Toisin sanoen eläimen oikeutta tuskattomaan elämään ei esi-

merkiksi voida loukata ihmisjoukoille koituvilla eduilla. Oikeuksien myöntäminen eläimille rajoittaa käytännössä ihmisten oikeuksia siitä, miten he voivat hyötyä eläimistä ja niiden tekemästä työstä ja tuottamista tuotteista. (Vilkkä 1998, 82—83.) Esimerkiksi sirkuseläimet tarjoavat katsojille viihdykettä. Ihmisten saama hyöty toteutuu tässä eläimen toiminnan kustannuksella. Eläimiä hyödyntävää sirkustoimintaa ei siis tulisi harjoittaa, jos eläimiä ei kohdella hyvin.

Eläinsuojelun lähtökohtana on taistella eläimiin kohdistuvaa julmuutta vastaan. Julmuus eläimiä kohtaan ja väkivalta ihmisiä kohtaan sisältävät samantyyppisiä ominaisuuksia. Molemmat kohteet ovat eläviä olentoja. Ne tuntevat kipua, kärsimystä ja voivat kuolla saamiinsa vammoihin. Voidaan myös olettaa, että kuten heikommat ihmisyksilöt joutuvat usein väkivallan ja muun ei-hyväksyttävän toiminnan kohteeksi, ovat myös eläimet heikompia yksilöitä ihmisiin nähden ja niihin kohdistuvan väkivallan avulla ihmisyksilö voi pyrkiä vahvistamaan omaa asemaansa. Yleisesti eläinten kaltoin kohtelu voidaan määritellä siten, että se on sosiaalisesti ei hyväksyttyä käyttäytymistä, joka aiheuttaa tarpeetonta kipua, kärsimystä tai tuskaa eläimelle, eli käyttäytymistä, joka tuottaa eläimen tarpeettoman kuoleman. (Hughes&Maher&Lawson 2011, 9.)

Eläinsuojelua ajatellessa on jyrkästi erotettavissa kaksi ääripääryhmää, joilla on erilainen merkityssuhde eläimiin. Toiset ovat eläinten puolestapuhujia ja taistelijoita, eläinsuojelijoita. Toiset taas ovat välinpitämättömiä ja jopa aggressiivisia. Adrian Franklinin mukaan (1999) moderneissa kansallisvaltioissa mahdollisuudet erottuville merkityksille ja tavoille ihmisen ja eläimen suhteessa johtuvat sosiaalisesta differentiaatiosta kuten yhteiskunnallisista luokista, etnisyydestä, maasta, alueesta, sukupuolesta ja uskonnosta. (Franklin 1999, 2.)

Ihminen oikeuttaa oman vallankäyttönsä eläimeen sillä, että eläin on vailla jalompia tunteita. Nykypäivän tutkimukset ovat osoittaneet, että eläimiin kohdistuvan väkivallan, perheväkivallan ja eri yhteisöllisten väkivallan muotojen välillä on korrelaatio. Ihmiset, jotka kohdistavat väkivaltaa aluksi eläimiin, kohdistavat sitä usein lopulta myös ihmisiin ja lopulta jopa omiin perheenjäseniin. On myös todettu, että esimerkiksi lapset, jotka usein altistuvat näkemään eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa, monesti myös itse myöhemmin ovat väkivaltaisista ensin eläimiä ja myöhemmin jopa muita ihmisiä kohtaan. Väkivaltaisilla nuorilla on suurempi riski surmata ihminen. Tutkimuksissa on todettu, että esimerkiksi yhdysvaltalaiset kouluammuskelijat ovat nuoruudessaan harjoittaneet eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

Ihmiset voivat kohdella eläintä julmalla tavalla voidakseen ilmaista aggressiotaan eläimen kautta. Esimerkiksi koira koulutetaan hyökkäämään ihmisiä kohti aiheuttamalla sille kipua ja tekemällä siitä ilkeä. Eläimiin kohdistuvalla väkivallalla voidaan myös pyrkiä lisäämään omaa aggres-

siivisuutta esimerkiksi käyttämällä eläintä aggressiivisen toiminnan kohteena. Eläimen kärsimyksellä voidaan näin tyydyttää omia ns. sadistisia viettejä. (Hodges, 1—4, 8, 13; Ascione 2001; Hughes&Maher&Lawson 2011.) Tutkimusten mukaan seuraavat tekijät vaikuttavat sekä lasten että aikuisten eläimiin kohdistaman väkivallan taustalla: uteliaisuus ja tutkiskelu (esim. eläin loukkaantuu tai kuolee tutkiskelun yhteydessä); ikätoverin painostus (esim. ikätoverit voivat yllyttää eläimen julmaan kohteluun tai voivat katsoa sen olevan ryhmäjäsenyyden edellytys); mielentilan kohentaminen (esim. eläimen julma kohtelu lievittää tylsyyttä tai masennusta); seksuaalinen mielihyvä (esim. eläimeen sekaantuminen); kaltoin kohteluun pakottaminen (esim. toimintaan pakottaminen tulee voimakkaammalta yksilöltä); kiintymys eläimeen (esim. eläimen tappamisella pyritään ennaltaehkäisemään mahdollinen kiduttaminen); eläin fobiat (eläimen pelosta johtuva ns. ”ennaltaehkäisevä” väkivaltainen toiminta); samaistuminen hyväksikäyttäjään (esim. väkivaltaa kokeneet lapset voivat pyrkiä parantamaan omaa valtaansa kohdistamalla väkivaltaa heikompiin yksilöihin, eläimiin); imitointi (esim. vanhempien tai muiden aikuisten eläimen kurittamisen kopioiminen); harjoittelu (esim. harjoitellaan väkivaltaa lemmikkeihin ennen sen kohdistamista ihmisiin); emotionaalisen väkivallan keino (esim. toisten lemmikkejä kiduttamalla pyritään pelottelemaan ja uhkailemaan) (Johnston 2011).

McVien (2007) tutkimus osoitti, että nuorilla, jotka kohdistivat väkivaltaa eläimiä kohtaan, oli usein samantyyppisiä ominaisuuksia. He olivat ongelmainen, riskialtis ja haavoittuva ryhmä, joka osoitti tavallista enemmän impulsiivista ja riskikäyttäytymistä, eli liittymistä jengiin, alkoholia, huumeidenkäyttöä ja itsetuhosuutta sekä sitoutumattomuutta koulunkäyntiin. Voidaankin katsoa, että väkivalta on muodostanut *wäkivallan kulttuurin*, johon sisältyy usein tiettyjä asioita. Eläimeen kohdistuvan väkivallan tunnistaminen riskikäyttäytymiseksi ja toiminnan ennaltaehkäiseminen on yksi merkittävä tapa saada yhteiskunnasta vähemmän väkivaltainen. (Hodges, 1—4, 8, 13; Ascione 2001; Hughes&Maher&Lawson 2011.) Edellä olevasta on pääteltävissä, että eläinsuojelijoiden toiminta ei rajaudu ainoastaan eläinten hyvinvoinnin edistämiseen ja väkivallan ehkäisemiseen vaan koko yhteisön elämänlaadun parantamiseen.

Eläinsuojelutoiminta on aktiivista tiedon tuottamista edellä mainituista epäkohdista sekä eläinten tarpeista, hyvinvoinnista ja oikeuksista. Eläimet eivät itse kykene puolustamaan oikeuksiaan nykyisessä yhteiskuntajärjestelmässä, minkä vuoksi ne Leena Vilkan mukaan tarvitsevat oman edunvalvojan. (Vilka 1998, 64.) Vilkan edunvalvoja kutsutaan tässä tutkielmassa eläinsuojelijoiksi.

Pia Pulkkinen (2000) Helsingin yliopiston humanistisesta tiedekunnasta käsitteli pro gradu -tutkielmassaan maltilliseen eläinsuojelujärjestöön kuuluvien eläinsuojelijoiden elämänpolitiikkaa ja

suomalaista eläinasialiikettä. Hän tarkasteli yksilötasolla eläinsuojeluliitto Animaliaassa toimivien eläinsuojelijoiden elämäntapoja, mielipiteitä, arvoja ja ihanteita. Tutkimustulosten mukaan eläinsuojelijoiden elämänpolitiikkaa luonnehtivat refleksiivisyys, post-materialistiset arvot, tilanne- ja tuotekohtaisesti kontrolloitu tapa kuluttaa, argumentoiva ja vaativa suhtautuminen traditioihin, pyrkimys eroon hierarkioista, paikallisuus toiminnassa ja tavoitteissa, pyrkimys vaikuttaa ihmisten, eläinten ja ympäristön tulevaisuuteen ja kaksijakoinen suhtautuminen asiantuntijoihin.

Nykyään eläinsuojelijat eivät enää vaadi oikeuksia ainoastaan koirille ja kissoille tai lehmille ja hevosille vaan myös muille eläimille kuten susille ja karhuille (Vilka 2009, 25). Osa eläinsuojelijoista kohdistaa toimintaansa kaikkiin eläinlajeihin, osa tiettyjen eläinlajien hyvinvoinnin parantamiseen. Tutkielmassani keskityn siis eläinsuojelijoihin, joiden pääasiallisena suojelun kohteena ovat koirat, niin sanotut rescuekoirat.⁷

2.2 Koirien eläinsuojelijat

Koirien eläinsuojelijat kuten eläinsuojelijat yleisesti eivät ole homogeeninen yhteisö. Eläinsuojelun piiriin sisältyy monenlaisia toimijoita. Osa on vapaaehtoisia koiratarhan- ja yhdistyksen työntekijöitä, osa on rescuekoirayhdistyksen jäseniä. Toiset ovat sijaiskodin tarjoajia ja toiset yksityisiä eläinsuojelijoita, jotka eivät toimi yhdistyksissä.

Pentti Luoman mukaan eläinsuojeluyhdistyksiä on perustettu viranomaisten valvonnan sijasta tai niiden rinnalle estämään eläinten huonoa kohtelua. (Luoma) Kodittomien koirien ystävät – yhdistyksen tekemässä artikkelissa (2012) rescuekoirayhdistykset ryhmitetään seuraavalla tavalla:

- 1) Täysin paikallinen yhdistys, joka ei vastaanota minkäänlaista apua ulkomailta.
- 2) Paikallinen yhdistys, jolla on tukijoita ja/tai yhteistyökumppaneita ulkomailla mutta joiden autonomia päätöksenteossa säilyy.
- 3) Paikallinen yhdistys, jota rahoitetaan miltei täysin erään tai useamman ulkomaisen järjestön toimesta ja jossa yhdistyksen toiminnan suuntaviivat laaditaan yhdessä ulkomaisen järjestön kanssa.
- 4) Ulkomainen yhdistys, jolla on alajärjestö tai omia työntekijöitä kyseisessä maassa. Työntekijät voivat olla joko ulkomaalaisia tai paikallisia. (Kodittomien koirien ystävät ry 2012.)

⁷ ”Rescue-koiralla tarkoitetaan ”pelastettua” koiraa eli entistä koditonta koiraa, jolle on annettu koti. Kyseessä voi olla hylätty, kadulle syntynyt, huonoista oloista pelastettu tai kotia vaihtanut koiraa” (Rescueyhdistys Kulkurit ry 2012; vrt. Karakan 2012). Johanna Raikaa (2012) toteaa, että Suomessa ulkomaisista koiratarhoista peräisin olevista koirista puhutaan nimellä rescuekoira, sen sijaan suomalaisista uudelleen sijoitetuista koirista puhutaan kodinvaihtajina. (Raikaa 2012, 1.)

Andrei S. Markovitsin ja Robin Queenin (2009) tutkimuksessa keskityttiin rescuekoirajärjestöjen toimintaan. Tutkimuksella pyrittiin osoittamaan, että järjestöt tarjoavat tärkeitä sosiaalisen pääoman lähteitä ihmisille, joita se koskettaa. Tällä pyrittiin osoittamaan syitä naisten ylivaltaan koirien eläinsuojelijoina. Aihetta tarkastellaan Garbersin näkemyksen mukaan, jossa katsotaan, että naiset osallistuvat eläinsuojeluun, koska he ovat keskeisiä toimijoita ja kamppailijoita monissa oikeudellisissa kysymyksissä yleisesti. Toisen keskeisen lähtökohdan artikkelille tarjoaa Katzin kanta. Katzin näkökulmassa naiset ovat yhä yksilöllisemmän ja hajanaisemman yhteiskunnan suurimpia uhreja, minkä vuoksi he tarvitsevat uusia rakenteita, jotka tarjoavat rakkautta ja yhteisöllisyyttä.

Emily Gaarder on tutkinut naisten ja eläinten oikeuksien aktivismin suhdetta. Hän katsoo, että naisten osallistuminen aktivismiin lisää tietoutta muista poliittisista kysymyksistä ja tarjoaa heille enemmän itseluottamusta aktiivisina kansalaisina. Suzanne Michel on vastaavasti osoittanut, kuinka naisten osallistuminen ympäristöpolitiikkaan on johtanut siihen, että naisilla on johtava rooli luonnonvaraisten eläinten säilyttämisessä. Markovits ja Queen lähtivät työstämään artikkelia näistä lähtökohdista käsin. Koirien pelastaminen on suhteellisen uusi ilmentymä ihmisen ja koiran välisessä suhteessa eikä se ole käytännössä vielä saanut mitään tieteellistä huomiota. Rescuekoirajärjestöjen kasvu on merkki siitä, että vaikka ihmisen ja koiran välinen suhde on kehittynyt, monet koirat edelleen hylätään ja jätetään vaille kunnollista hoitoa. Nämä vapaaksi päästetyt koirat, kulkukoirat, poimitaan kaduilta joko kunnallisiin tarhoihin tai luovutetaan rescuekoirajärjestöille. Rescuekoirajärjestöt eroavat koiratarhoista siinä, että koirat usein sijoitetaan vapaaehtoisten jäsenten koteihin, joissa niille pyritään opettamaan joitakin peruskäytäntöjä kotikoirana elämisestä (esim. siisteyskasvatus), minkä jälkeen ne toivon mukaan saadaan sijoitettua lopulliseen perheeseen. Useimmiten sijoitus edellyttää hakijoilta hakemusten täyttämistä, jotta yhdistyksen jäsenet voivat saada jonkinlaisen käsityksen hakijan elämästä ja elämäntilanteesta ja siten pohtia, soveltuuko hakija koiranomistajaksi. Seuraava suora lainaus kiteyttää osuvasti hyvin ristiriitaisetkin termistöt, joita eläinsuojelijat rescuekoirista puhuessaan käyttävät.

" Like the altered discourse of dogs generally, the discourse of dog rescue is full of the language generally used in the context of abandoned or neglected human children. Dogs are "fostered" (sijoitettu) by "foster moms and dads" (sijaisvanhemmat) and "adopted" (adoptoitu) by new "forever" (ikuinen, pysyvä) families hand-selected by the foster family (sijaisvanhemmat) as being a particularly good match for the dog in question. Rescue organizations typically guarantee a lifelong commitment to the dog and will generally take the dog back into the organization, even after several years, if the placement fails for any reason." (Markovits&Queen 2009, 326-328.)

Tutkimustulokset osoittivat, että naisilla on ylivalta rescuekoirajärjestöissä. He tekevät työtään innokkaasti ja sitoutuneesti ja kokevat, että työstä saatu hyöty on suurempi kuin siihen uhratut kustannukset. Jäsenet ovat myös tavallisia aktiivisia kansalaisia eivätkä yhteiskunnasta syrjäytyneitä. Tutkimushenkilöt kokivat, että koirien parissa työskentely loi ja edisti heidän ihannoimaansa sosiaalista pääomaa. Kyseinen pääoma on silloittavan sijaan ennemminkin samanhenkisten ihmisten välisten, jo olemassa olevien siteiden vahvistamista. Tutkimus toteuttaa ennemmin Garberssilaista ajatusta kuin Katzilaista ja vahvistaa Gaarderssin löytöjä. Tutkimuksen mielenkiintoisimpia löytöjä olivat miesten ja naisten väliset käsityserot ymmärtää naisten ylivaltaa eläinsuojelutyössä. Miehet selittivät ylivaltaa sillä, että naisilla on enemmän vapaa-aikaa. Naiset puolestaan perustelivat ilmiötä hyvin empaattiselta näkökannalta: hoivaaminen ja huolehtiminen ovat naisille luontevia, minkä vuoksi he sopeutuvat paremmin työskentelemään eläinsuojelun parissa. (Markovits&Queen 2009, 340-341.)

Jessica Greenebaum (2008, 2, 4) on myös tutkinut koirien eläinsuojelijoita. Tutkimuksen mukaan eläinsuojelijat kokivat itsensä radikaalien eläinaktivistien sijaan koirien yksilöllisinä puolustajina, joiden toimenkuvaan kuului parantaa yksittäisten koirien elämää. Eläinsuojelijoiden tavoitteena on pelastaa, huoltaa ja löytää koirille sijaiskoti ja/tai pysyvä koti adoptio-ohjelmien⁸ kautta.

3. Eläinsuojelija laiminlyötyjen koirien oikeuksien puolustajana

Eläinsuojelijoiden tavoin myös eläinsuojelijoiden pelastamat koirat ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja niiden taustat voivat vaihdella suuresti. Seuraavaksi esitellään syvällisemmin eläinsuojelijan toimintakenttää. Eläinsuojelijan roolia ja ylipäänsä rescuekoirailmiön muodostumista on vaikea ymmärtää tarkastelematta koiran yhteiskunnallista roolia ja asemaa suhteessa ihmiseen.

⁸ Koiran adoptiosta puhutaan silloin kun annetaan koti koiralle, johon liittyy tavalla tai toisella rescuekoirajärjestö, eläinsuojelija tai koiratarha. Adoptointiin liittyy mielestäni aina eläimen kodittomuuden lisäksi myös avuntarve ja tietyllä tavalla koettu kärsimys sekä paremman elämän ja tulevaisuuden tavoittelu. Olen koennut edellä mainitsemini rescuekoirayhdistysten internetsivuilta koiran hankinnan yhteydessä esiintyvät toimintatavat, jotka esitän seuraavaksi lyhyesti: Huostaanotetuille eläimille tarvitaan sekä väliaikaisia hoitopaikkoja että pysyviä koteja. Usein ainoa kriteeri eläimen omistajaksi pääsemiselle on se, että sitoutuu huolehtimaan eläimestä. Rescuekoirayhdistyksen sivuilla esitetään kotia vailla olevien koirien kuvat sekä luonne lyhykäisyydessään. Tämä pätee jokaisen yhdistyksen kohdalla. Useimmiten myös koirien historia kerrotaan, jos siitä vain on tietoa, mutta faktuaalista tietoa on harvoin saatavilla. Tämän vuoksi tieto usein juontuu oletuksista. Koirat voidaan asettaa "kiireellisiksi tapauksiksi", jolloin ne lopetetaan jos tietyn ajan kuluessa kotia ei löydy. Kiireellisyys perustuu joko kodin vaihtoon tai yksinkertaisesti siihen, että koira on etsinyt jo liian kauan kotia eikä tarhalla ole tarpeeksi tilaa kaikille. Yksilön löytäessä itselleen haluamansa koiran, tulee yhdistyksestä riippuen joko ottaa yhteyttä koirien varaajiin tai täyttää esitietolomakeen, joka sisältää kysymyksiä perheestä, taloudellisesta tilanteesta, arjen käytännöistä sekä adoptiokiinnostuksesta. Lomakkeet käsitellään yhdistyksen toimesta, sitten yhdistys useimmiten ottaa yksilöön yhteyttä. Tämän jälkeen, jos asiat ovat kunnossa, koira varataan minkä jälkeen koiravaraajan, jälleen kuitenkin yhdistyksestä riippuen, tulee täyttää luovutus sopimus. Kun kaikki asiakirjat on täytetty ja hyväksytty, koira toimitetaan uudelle omistajalleen. Koirien hinnat esimerkiksi Suomeen vaihtelevat lähtömaasta ja koiran tilanteesta riippuen 0-500 euroon. (kts esim. Raikaa 2012.)

Daniel C. Dennettin pyysi tutkimuksessaan ihmisiä keksimään esimerkkejä eläinten kärsimyksestä. Dennett kiinnitti erityisesti huomiota saamissaan tuloksissaan siihen, että tarinat kertoivat enimmäkseen koirista. Ilmiö selittynee sillä, että ihminen joutuu kaikista eläimistä eniten tekemisiin juuri koirien kanssa. Ihmisillä myös on taipumus inhimillistää koira ja nähdä siinä samanlaisia tunteita kuin itsessä. Koemme siis empatiaa koiraa kohtaan, koska koemme sellaista toisiammekin kohtaan. (Raevaara 2011, 186.)

Ihmisen ja koiran suhteessa on koiralle annettu hyvin monenlaisia rooleja jo suhteen alkuvaiheesta lähtien. Jopa samoissa kulttuureissa koiralla on voinut olla lukematon määrä erilaisia rooleja. (Em. 79.) Jorma Keskitalon (2011, 17) sanoin: ”Ihmisen tapa tarkastella koiraa on hyvin ristiriitainen: eräät kansat arvostavat sitä suuresti, toiset karkottavat sen luotaan, kun taas jotkut pitävät sitä meidän kaltaisenamme.” Ihmisten erilainen merkityssuhde koiriin vaikuttaa keskeisesti eläinsuojelijan roolin ja toiminnan muotoutumiseen. Tiia Aarnipuun (2011) mukaan ihmislajin omakuva rakentuu vahvasti sen varaan, mitä ihminen ei ole. Näin ollen voidaan tehdä oletus, että ihminen määrittänyt muun muassa juuri kulttuurisen eläinkuvan kautta ja eläin vastaavasti ihmiskuvan kautta. (Aarnipuu 2011, 16.)

Seuraavat luvut on kirjoitettu yhdysvaltalaisen kulttuurin näkökulmasta: millaisen toimintakentän kyseinen kulttuuri luo koirien eläinsuojelijoille Yhdysvalloissa. Keskeiseksi kohderyhmäksi ovat muodostuneet kulkukoirat ja tarhakoirat sekä pentutehtaat ja koiratappeluissa mukana olleet koirat.

3.1 Kulkukoirat: ”Eivät kenenkään ja kaikkien koiria”

Kulkukoiran määrittely on ongelmallinen, sillä sen ymmärtäminen voi vaihdella maasta toiseen. Kulkukoiran määrittelyyn voivat vaikuttaa niin paikalliset kuin kansainväliset säännökset. Koiran, joka löytyy kadulla ilman omistajaa, voidaan joissakin maissa katsoa olevan kulkukoira. Näin koira otetaan huostaan. (WSPA&RSPCA 2007, 1.) Toisissa maissa asia ei ole näin yksinkertainen. Suurin osa maailman koirista on kulkukoiria. Maailman koirien lukumäärä on arviolta 500 miljoonaa, joista 75 prosenttia on kulkukoiria. Maailmassa on siis noin 375 miljoonaa kadulla elävää koira, eli kulkukoira. Kulkukoirakantojen suuri määrä on monen maan ongelma, josta on seurauksia sekä ihmisten terveydelle että eläinten hyvinvoinnille. (WSPA.)

Osassa kulttuureista kulkukoiriin suhtaudutaan inhomielisesti. Tämä voidaan ymmärtää, jos koirat mielletään isoiksi rotiksi, jotka syövät ihmisen jätteitä. Esimerkiksi Aasiassa pidetään koira, joka

on vapaana kulkeva jätteensyöjä, saastaisena ja lainsuojattomana. (Raevaara 2011, 78.) Kulkukoirat eläinsuojelutoiminnan kohteena ovat yleisesti hyvin kiistelty aihe. Kulkukoiriin voidaan suhtautua hyvin eri tavoin jopa saman yhteisön ja kulttuuripiirin sisällä. Ihmisten suhtautumisella koiriin on suuri vaikutus koirien määrään ja niiden hyvinvointiin. Kehittyvissä maissa koirista usein luovutaan herkästi ja niitä hylätään kaduille monista syistä. Tämän tuloksena monesta hylätystä koirasta tulee osa kulkukoiraakantaa. (Ortega-Pachecon&Jiménez-Coello 2011, 233.) Ongelmaa lisää edelleen se, että kulkukoirien lisääntymistä ei ohjata. Usein kulkukoirien olemassaolo on signaali tietyistä yhteiskunnallisista epäkohdista, jotka mahdollistavat koirien olemassaolon kaduilla⁹. (Raevaara 2011, 33,32; Kodittomien koirien ystävät ry 2012.) Kehittyneissä maissa ei kulkukoiraongelma ole yhtä suuri kuin kehittyvissä maissa. Kehittyneissä maissa on ihmisille tarjolla paremmat terveydelliset ja ekologiset olosuhteet. Kehittyneissä maissa on kehitetty usein erilaisia valvottuja ohjelmia, tietoutta vastuulliseen eläimen omistajuuteen ja korkeatasoisia tarhoja eläinten uudelleensijoittamiseen. (Ortega-Pachecon&Jiménez-Coello 2011,235.) Onkin erikoista, että vaikka Yhdysvallat luokitellaan kehittyneeksi maaksi, siellä on huomattava kulkukoiraongelma. Kulkukoirat luokituvat maassa myös keskeiseksi eläinsuojelun kohteeksi.

Eläinsuojelijoiden keskeinen haaste kulkukoirien suojelulle on kulkukoiraopopulaation kontrolloimiseksi kehitetyt epäeettiset välineet. Ortega-Pachecon ja Jiménez-Coellon (2011) mukaan koirakannan suuren määrän vuoksi on sekä teollistuneissa että teollistuvissa maissa otettu käyttöön erilaisia strategioita, joilla pyritään vaikuttamaan koirien määrään. Yksi strategioista on koirien eutanasia¹⁰. Kehittyvissä maissa puhutaan keskeisesti myös massa-eutanasiasta. Kehittyneissä maissa on kehitetty eettisempiä ohjelmia kontrolloimaan kulkukoiraakantoja: paikallisten ja koiranomistajien koulutus, eläinten steriloinnin suosiminen, eläinsuojelulakien täytäntöönpano. (Ortega-Pacheco&Jiménez-Coello 2011,233, 235.)

Yhden ja saman kulttuurin sisällä voidaan asennoitua monella tavalla kuolemaan ja kuoleman tuottamiseen. Erityisen paljon huomiota on muutaman viime vuoden aikana saanut Romania, jossa

⁹ Hyvän esimerkin tarjoaa Intia, joka on yksi kulkukoirien tiheimmin asuttu maa. Kulkukoiraakanta on alueella poikkeuksellisen suuri sen vuoksi, että kaduilla on paljon roskaa, josta koirat saavat ravintoa selviytymiseen. Maassa on myös eläimiin suvaitsevaisesti suhtautuva kulttuuri. Intiassa eläimen tappamista pidetään paheksuttavana ja kasvissyönnöksi onkin osa heidän kulttuuriaan ja uskontoaan. Kulkukoiraongelmaan ja kulkukoiraakannan lisääntymiseen ei ole myöskään kehitetty ohjattuja ja valvottuja ohjelmia. (Ortega-Pachecon&Jiménez-Coello 2011,234; Animalia.)

¹⁰ "Under these two scenarios, euthanasia is employed as part of the strategy to overcome the surplus of this species. However, ethical issues arise when healthy dogs are killed or methods used for euthanasia are inhumane and against international standards." Joissakin maissa suositaan magnesium sulfaattia, kaliumsuoloja, hiilimonoksidikaasua tai jopa pulttipistoolilla ampumista. Ehdottomasti ei-hyväksytyjä keinoja koiran lopettamiselle ovat seuraavat menetelmät: strykniniini, syanidit, mestaus, hukuttaminen ja kurare-tyyppiset lääkkeet. Näitä kuitenkin käytetään vielä joissakin maissa. (Ortega-Pacheco&Jiménez-Coello 2011,233, 235.) Kun Eutanasia, eli kreikkalaisittain "hyvä kuolema", tarkoittaa alkujaan kuolevista ihmisistä huolehtimista ja auttamista kivuttomaan kuolemaan, ei sama kivuton ja armollinen kuolema päde tässä yhteydessä koiriin. (Fingerroos&Koski 2005,2; kts myös Ortega-Pacheco&Jiménez-Coello 2011.) Kulkukoirien kohdalla eutanasia on kuolema, josta ihmiset päättävät – ajan, paikan ja tavan. Se on kuolema, josta ihanteellinen ja kivuton kuolema on kaukana.

vuonna 2011 äänestettiin lakiuudistuksesta, joka sallisi kulkukoirien tappamisen, eutanasian (esim. Iltalehti 26.5.2011, Iltalehti 22.11.2011). Kodittomien koirien ystävät ry:n tiedotteen mukaan suurin osa romanialaisista eläinsuojelijoista ei lopeta koiriaan, mikäli tilanne ei selkeästi ole sellainen, että koira ei voi selviytyä vammoistaan. Syy tähän on sekä kulttuurinen että uskonnollinen. Eräs yhdistyksen romanialainen yhteistyökumppani esitti asian seuraavalla tavalla: ” Romaniassa näemme kuolemaa kaikkialla. Taistelemme sitä vastaan joka päivä. Tuntuu hirveän vaikealta määrätä eläimiä kuolemaan, kuolemahan on vihollisemme.” (Kodittomien koirien ystävät ry 2012.)

3.2 Hylätyt tarhakoirat

Koiratarhat voivat yleisesti olla kunnan tai valtion ylläpitämiä. Tämän lisäksi voi olla myös yksityisten eläinsuojelijoiden ylläpitämiä tarhoja, joita useimmiten hoitavat eläimiä rakastavat ja myötätuntoiset ihmiset, jotka yrittävät parhaansa tarjoten koirille ruokaa, hoitoa ja huomiota. Koirille pyritään samalla etsimään elinikäisiä koteja. (Kehret 1999, 7.) Yhdysvaltojen jokaisessa kunnassa on oltava jonkinlainen koiratarha. Tarhojen toimintatavat voivat poiketa, ja useimmiten poikkeavatkin toisistaan. Yleisesti tarhojen tehtävänä on ottaa kiinni kadonneita lemmikkejä ja kulkukoiria, vastaanottaa omistajien luovuttamat eläimet, saada mahdollisimman moni koira uudelleen sijoitetuksi elinikäiseen kotiin ja lopettaa osa koirista inhimillisesti.

Diane Leighin ja Marilee Geyerin (2003) mukaan koiratarhojen kautta kulkee vuosittain arviolta 6—8 miljoonaa eläintä Yhdysvalloissa. Tarhalle tulleista koirista noin 25 prosenttia on puhdasrotuisia. Eloonjäämismahdollisuus on jokaisen eläimen kohdalla 50 prosenttia, sillä kolmesta neljään miljoonaan joudutaan lopettamaan rajallisten tarhatilojen vuoksi. Eläimen lopettaminen koiratarhalla onkin yleisin syy terveen koiran kuolemalle. (Leigh&Geyer 2003, viii; Bekoff 2013.)

Salman (ym.) suorittivat Yhdysvalloissa tutkimuksen ymmärtääkseen, miksi koiria luovutetaan koiratarhoille. Selityksiä löytyi kymmenen: muutto, vuokranantaja ei salli eläimiä, kotitaloudessa liikaa eläimiä, eläimen ylläpitokustannukset liian suuria, omistajien henkilökohtaiset ongelmat, mahdollisuuksien riittämättömyys, ajanpuute, ei koteja pennuille, allergiat, koiran aggressio ja pureminen. (Salman&New&Scarlett&Kris&Ruch-Gallie&Hetts 1998, 212.) Kehittyvissä maissa koirat hylätään usein koiratarhan sijaan kadulle. (Ortega-Pachecon&Jiménez-Coello 2011, 234).

Philip H. Kass, John C. New, Jr., Janet M. Scarlett ja Mo D. Salman (2001) tutkimuksessa verrattiin omistajia, jotka antoivat koiransa lopetettavaksi, ja niitä, jotka luovuttivat koiransa uudelleen adop-

tioon. Tutkimustuloksilla pyrittiin osoittamaan, miten yhteisön käsitys koiratarhasta vaikuttaa omistajien toimintaan. Tutkimustulokset osoittivat, että pitkäaikainen sitoutuminen oli kiinteästi sidoksissa koiran lopettamiseen. Lopetettavaksi luovutetut koirat olivat keskimäärin 10,4 vuoden ikäisiä. Adoptoitavaksi luovutetut koirat olivat 1,2—9,6-vuotiaita. Koiratarhalla näytti olevan tärkeä yhteiskunnallinen rooli koiranomistajien keskuudessa. Tarhaa pidettiin vaihtoehtoisena paikkana eläimen lopettamiselle eläinsairaalan sijaan. (Kass, New, Scarlett & Salman 2001, 238, 240—241.)

Antonio Ortega-Pachecon ja Matilde Jiménez-Coellon (2011, 233) mukaan koirien yli populaatio kehittyi, kun kaksi tekijää esiintyy yhdessä: koirien lisääntymistä ei ohjata ja omistajat ovat vastuuttomia. Omistajat usein puolustavat oikeuttansa omistaa koira. Samalla omistajat voivat olla haluttomia huolehtimaan koirasta. Jos mikään laki ei säätele koiran omistajuuden olemassaoloa tai laki on olemassa ilman vahvistusta, päätyvät monet koirat väistämättä kaduille tai tarhoille. Tarhoilla olevista koirista arviolta 2/3:lla ei ole mahdollisuutta tulla adoptoiduksi, vaan ne päätyvät lopetettaviksi.

3.3 Koirat pentujen massatuottajana

Pentutehtailussa on kyse tuotantolinjamaisesta pentujen tuottamisesta. Emot tuottavat pentuja jopa jokaisen juoksuajan jälkeen. Kun emojen pennuntekokyky heikkenee, ne useimmiten lopetetaan tai myydään suhteellisen edullisesti. Resurssien säästämiseksi pentutehtailla olot sekä lääkinnälliset hoidot ovat usein puutteellisia ja riittämättömiä. Valitettavan usein pennut erotetaan emoistaan liian varhain eikä niiden rokotuksista tai madotuksista ole huolehdittu, mikä lopulta ilmenee pennun sairastumisena. Pennut voivat kärsiä myös vakavista perinnöllisistä sairauksista myöhemmin, jos niiden sukusiitosaste on korkea. Sukusiitoksen ylittäessä 10% voi koiralla ilmetä lisääntymisongelmia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä ja tulehdusalttiutta. (Kupsala 2011, 29—30; Mäki 2011.) The Humane Society of the United States onkin kiteyttänyt edellisen määrittelyn seuraavasti: Koiratehdas on kaupallinen koiran kasvattamo, jossa koiran terveydestä ei huolehdita alhaisten kustannusten säilyttämiseksi ja voittojen maksimoimiseksi. USA:ssa on arvioitu olevan tuhansia pentutehtaita. (HSUS 2010.)

Pentutehtailu on ollut monessa maassa eläinsuojelukysymys jo vuosikymmeniä. Pentutehtailijoiden armoille joutuneilla koirilla on usein kohdattu yhdenmukaisia käytöshäiriöitä. Ne ottavat harvoin katsekontaktia eivätkä pidä kehon takaosien koskettamisesta. Puhutaan myös koiran ”jäh-

mettymisestä”. Koira pyrkii pakoon, mutta koska pakotietä ei ole, se jähmettyy patsaanomaisesti paikoilleen. (Bradley 2011, 135.) Monet eläinsuojelijoiden pelastamat koirat ovatkin pentutehtailta.

Vuonna 1980 the Humane Society of the United States (HSUS) palkkasi Robert O. Bakerin¹¹ tutki-
maan pentutehtaita Yhdysvalloissa. Tutkimuksen tehtävänä oli selvittää olivatko kaupallisten ken-
neleiden olosuhteet kehittyneet paremmiksi liittovaltion eläinsuojelulain tuloksena. U.S. kongressin
laki tuli voimaan vuonna 1966 ja neljä vuotta myöhemmin lakia laajennettiin luoden vähimmäis-
vaatimukset jälleenmyyjien ja laboratorioden omistamien koirien, kissojen ja muiden eläimien hoi-
valle, asuinololle, myymiselle ja kuljetuksille.

Bakerin mukaan Yhdysvaltojen vaurastuminen kiihdytti aikoinaan puhtasrotuisten koirien ky-
syntää. Ratkaisuna kysyntään olivat ostoskeskuksiin perustetut eläinkaupat, jotka nyt myivät myös
koiria. Suomessa koirien myynti eläinkaupoissa on ollut jo vuosia kielletty. Markkinointiasian-
tuntijoiden vaikutuksesta yhdysvaltalaisten eläinkauppojen näyteikkunoille asetettiin valloittavia
koiranpentuja houkuttelemaan asiakkaita. Enää ei tarvinnut etsiä mainoksia myytävistä koiranpen-
nuista, vaan nyt oli kauppoja, joista koiria oli päivittäin saatavilla. Koirien helpon saatavuuden ja
näkyvyyden vuoksi moni osti koiran vain mielijohteesta. Samasta paikasta olivat saatavilla myös
muut koiravarusteet, mikä helpotti ja nopeutti eläimen ostamista. Eläinkaupassa ostokset oli mah-
dollista tehdä pankki- tai luottokortilla toisin kuin yksityisiltä kasvattajilta. Noin puolet koiran
eläinkaupasta ostaneet ovat myöhemmin valittaneet the Humane Society of the United States:lle
ostetun koiran sairastumisesta. Selvitysten myötä ilmeni, että monet koirista olivat peräisin pentu-
tehtailta. Koiria kasvatettiin usein maataloilla, joista maanviljelijät toimittivat koirat kauppoihin.
Lemmikkieläinkulttuurin myötä kysyntää oli paljon, mikä motivoi maanviljelijöitä jatkamaan
toimintaansa. Ala takasi maanviljelijöille heidän toimentulonsa. Vuoteen 2005 mennessä Baker oli
vierailut yli 800 pentutehtaalla ja avustanut ostajia haastamaan monet kasvattajat oikeuteen
pentutehtailusta. (Bradley 2011, 145—150.)

¹¹ Robert O. Baker teki aikoinaan kirjan ”the Misuse of Drugs in horse racing ” hevosiin liittyvästä huonosta kohtelusta hevoskilpailuissa.

3.4 Tappelukoirat ihmisten viihdykkeenä ja eläinräökkäyksen kohteena

Yhdysvalloissa koiratappelut¹² ovat laittomia, mutta kuten MTV3:n uutistiedotteessa todetaan, maassa oli vuonna 2007 arviolta yli 40 000 ammattimaista koiratappeluiden järjestäjää ja ainakin satatuhatta harrastajaa (MTV3 26.08.2007). Toiminta yltää kaupunkiyhteisöstä maaseudulle. Koiria tappeluihin käytetään vuosittain arviolta 250 000. Maassa lopetetuista 1,4 miljoonasta koirasta on arviolta puolet taistelukoiria, joita muun muassa eläinsuojelijat eivät voi uudelleen sijoittaa niiden tappelukoulutuksen vuoksi. (Gorant 2011, 14; MTV3 26.08.2007; Turun Sanomat 19.02.2008; Gibson 2005.)

Jim Gorantin (2011) mukaan koiratappeluihin osallistuvien koirien omistajat voidaan jakaa kolmeen tyyppiin. On yhden koiran omistava, useimmiten mieshenkilö, joka haluaa todistaa miehisyttään koiran kautta. Nämä ovat usein pieniä tappelutapahtumia kujilla ja parkkipaikoilla, joissa ei ole kyse suurista rahoista, ennemminkin omistajan kunniasta. He ovat harvoin myöskään valmentaneet koiriaan tappeluihin; koirille on useimmiten paremminkin annettu huumaavaa ainetta, joka tekee koirasta aggressiivisen. Seuraavan tason koiratappeluun osallistuva koiranomistaja on henkilö, jolla on muutamia koiria. Hän on kouluttanut koiriaan hieman ennen kuin on laittanut ne osalliseksi ennalta sovittuun tappeluun. Kyse ei ole bisneksen harjoittamisesta vaan koiratappelut ovat ennemminkin harrastustoimintaa ja keino ansaita hieman lisätienestiä. Kolmannen tason muodostavat ammattilaiset koiratappelun harjoittajat. Heillä on useita kymmeniä koiria, joita he kasvattavat tappeluita varten. Koirille syötetään joissakin tapauksissa jopa steroideja. Voittajakoirilla teetetään usein pentuja, joita myydään korkeaan hintaan ja joilla toivotaan tienattavan vielä enemmän rahaa. Tappelut ovat ennalta sovittuja ja palkinnot liikkuvat 20 000-30 000 dollarin lukemissa. Ennen tappelua koirat punnitaan ja, jos koira on ylipainoinen, omistaja automaattisesti häviää tappelun. Tappelut sijoittuvat usein kellareihin, varastoihin, autotalleihin, latoihin sekä hylättyihin taloihin. Tappelu voi jäädä kymmeneen minuuttiin tai saattaa jatkua jopa useita tunteja. Useimmiten voittajakoira saa heti ensiapua. Hävinnyt koira on toissijainen, sillä useimmiten se lopetetaan vakavien vammojen johdosta, ellei se ole jo kuollut kehään tappelun tuloksena. (Gorant 2011, 12—20; Gibson 2005, 2.)

¹² Koiratappelut ovat peräisin antiikin Rooman ajoilta, jolloin koirat tappelivat muita eläimiä, kuten karhuja ja härkiä vastaan. Toiminta siirtyi keskiajalla myös esimerkiksi Englantiin kunnes vuonna 1835 tappeluiden harjoittaminen julistettiin laittomaksi. Samoihin aikoihin Staffordshiren terrieri kehittyi ja modernit koiratappelut syntyivät ja tulivat lopulta osaksi amerikkalaista kulttuuria. (Gibson 2005.) Nykyään koiratappelut ovat useassa maassa laittomia, mutta siitä huolimatta niitä järjestetään. Koiratappeluissa koirat usutetaan tappelemaan keskenään. Häviöjä useimmiten kuolee ja voittajakin saa vakavia vammoja yhteenoton tuloksena. Tappelut järjestetään ihmisille viihdykkeeksi, ja niihin sisältyy eläinräökkäystä, koiravarkauksia, vedonlyöntiä ja järjestäytyneitä rikollisuutta. Niin Yhdysvalloissa kuin Isossa-Britanniassa taistelukoira on liitetty kiinteästi ”statuskoiriin”, joita hyödynnetään ennen kaikkea nuorten ja jengiläisten joukossa. ”Weapon dogs” on yksi statuskoiran muoto, jossa koiran aggressiivista koulutusta kohdistetaan ihmisiin, ettei omistajan tarvitse kantaa veistä tai muita aseita mukanaan oman selustansa turvaamiseksi. Statuskoirat luokitellaan usein vaarallisiksi koiriksi ja ne vahvistavat omistajansa maskuliinisuutta. Tutkimuksissa on osoitettu, että koiratappelut on yhdenlainen katuväkivallan muoto, jonka avulla usein ratkaistaan jengien välisiä erimielisyyksiä Yhdysvalloissa. (Hughes&Maher&Lawson 2011, 8—9.)

Suuri osa yhdysvaltalaisten eläinsuojelijoiden koirista on Pitbulleja, joka on kenties tunnetuin taistelukoira katsottu koirarotu. Gibsonin (2005) mukaan Yhdysvalloissa on monia rotuja, jotka luokitellaan Pitbulliksi. American Kennel Club ei kuitenkaan tätä tunnusta, vaan rekistereissä koirat esiintyvät eri rotunimikkeillä (esim. Amerikan Staffordshire terrieri, Staffordshire Bullterrieri, Bull terrieri ja Bulldog). Monet koiratappeluihin osallistuvat koirarodut, joita kutsutaan Pitbulleiksi, ovat todellisuudessa monen rodun yhdistelmiä. Todellisesta nimikkeestä huolimatta nämä koirat kuuluvat eniten pahoinpideltyjen koirien joukkoon amerikkalaisessa kulttuurissa. Tämä todennäköisesti selittää Pitbullien suurta prosentuaalista määrää eläinsuojelun toiminnan kohteena. Yleisesti Pitbullien käyttö koiratappeluissa liittyy niiden kykyyn taistella kuolemaan asti. Ne ovat myös hyvin lojaleja omistajaansa kohtaan, huolimatta niihin kohdistuvasta pahoinpitelystä.

Etnografisessa tutkimuksessa haastateltiin 28 Pitbullin omistajaa Yhdysvalloissa. Tutkimustulokset osoittivat, että tietyn koirarodun omistaminen luo stereotypian koiranomistajasta. Pitbullin omistajiin kohdistuvat stereotypiat koettiin negatiivisina, joiden katsottiin olevan ennen kaikkea median tuottamaa. Median katsottiin kuvaavan Pitbullin omistajia ”valkoisina roistoina tai köyhinä urbaani-alueella asuvina mustina tai latinoina, jotka pitivät koiriaan huumeluolissaan ja syöttivät niille raa-kaa lihaa, jotta ne olisivat mahdollisimman vihaisia.” (Hughes&Maher&Lawson 2011, 12.) On syytä muistaa, että kaikki tappelukoiriksi luokiteltujen koirien omistajat eivät suinkaan harjoita laitonta toimintaa vaan ovat tavallisia vastuullisia koiranomistajia. Koirat voivat näin myös stigmata omistajansa. Useat eläinsuojelijat toimivat nimenomaan Pitbullien aseman parantamiseksi. Rodun stereotypiasta huolimatta Pitbullit ovat usein vain tavallisia lemmikkieläimiä muiden koirarotujen rinnalla.

4. Tutkimusongelma

Kiinnostukseni kohdistuu eläinsuojelijan roolin ja rooliesityksen tarkasteluun. Eläinsuojelijoiden toiminnassa on väistämättä kehittynyt toimintatapoja ja arvoja, joita noudatetaan, koska ne ovat moraalisesti ja sosiaalisesti hyväksytyjä kyseisen ryhmän piirissä. Oletettavaa on, että moraaliseen aspektiin liittyy paljon myös velvoitteita. Kiinnostukseni kohdistuu eläinsuojelijan roolin muotoutumisen tarkasteluun osana sosiaalista järjestelmää. On oletettavaa, että eläinsuojelijoille ovat kehittyneet tietyt moraaliset arvot, joiden avulla he toteuttavat esitystään. Toisaalta toimiminen ihanteiden mukaisesti voi toisinaan kohdata normatiivisia rajoitteita, jotka estävät tai haittaavat halutun toiminnan muodostamisen ja siten myös toivotun vaikutelman onnistumisen.

Eläinsuojelija eikä eläinsuojelijan toiminta ole yksiselitteistä. Tämän vuoksi haluan tuoda tutkielmassani mahdollisimman monipuolisen kuvan eläinsuojelijalle luonteenomaisesta toiminnasta. Tämän vuoksi tarkastelu kohdistuu kahteen eri tasolla toimivaan koirien eläinsuojelijaan eli yksityiseen eläinsuojelijaan ja sijaiskodin tarjoajaan.

Huolimatta tutkittavien erilaisesta asemasta eläinsuojelijana, pyrin tuomaan tutkielmassani vastauksen seuraavaan kysymykseen yrittäen hahmottaa kokonaisvaltaisesti rescuekoirien ympärille sitoutunutta toimintaa ottaen mukaan osaksi vertailevaa otetta eri rooleissa toimivien eläinsuojelijoiden välillä.

Tutkielmassani pyrin löytämään vastauksen seuraaviin kysymyksiin:

Mikä on koirien eläinsuojelijalle luonteenomaista toimintaa? Millaiset arvot ohjaavat toiminnan muodostumista ja mitkä ovat toiminnan keskeiset tavoitteet?

5. Teorettismetodologiset lähtökohdat: Erving Goffmanin rooliteoria

Tutkielmani teorettismetodologisena lähtökohtana on Erving Goffmanin rooliteoria. Katson eläinsuojelijan olevan yksi ihmisen hankkimista asemarooleista, johon lukeutuu monia velvollisuuksia ja oikeuksia. Teoria antaa laajan kuvan siitä, mitä tekijöitä on huomioitava tarkasteltaessa roolin monimuotoisuutta ja monimutkaisuutta. En ole kiinnostunut tarkastelemaan eläinsuojelijan roolia niin perusteellisesti kuin Goffman roolin esittämisen katsoo olevan. Lähtö-kohta roolin tarkastelussa säilyy suhteellisen pintatasolla. Tavoitteenani on tarkastella eläinsuojelijan luomaa vaikutelmaa eläinsuojelijan roolissa toimimisesta. Teorettismetodologisena lähtökohtanani on se, että roolin esittäminen on aina yhteydessä muiden rooliesityksiin, olivatpa ne sitten välittömässä tai epäsuorassa yhteydessä toisiinsa tai olipa niiden tavoitteet yhdenmukaiset tai ei. Perus ajatus on se, että esitykset liittyvät väistämättä toisiinsa jos niissä toimiminen sijoittuu samaan toimintakenttään.

5.1 Rooliteorian lähtökohdat

Roolien katsotaan selittävän ihmisen käyttäytymistä. George Herbert Meadin kehittämä symbolinen interaktionismi loi keskeisen perustan rooliteorioiden rakentumiselle. Rooliteorioissa keskeisenä käsitteenä käytetään rooliodotuksia, joista muodostuva kaava määrää ihmisen roolin.

Meadin mukaan ihmisyksilön käyttäytyminen voidaan ymmärtää vain sen koko sosiaalisen ryhmän käyttäytymistä vasten, jonka jäsen hän on, sillä tämä ryhmä muodostaa ihmisen tekojen ympäristön. Meadin mukaan minuutta voidaan tarkastella kahdesta lähtökohdasta. Toisaalta ihmisellä on sisäinen minuuus, johon hän viittaa käsitteellä ”I”, toisaalta ihmisellä on sosiaalinen minuuus, johon hän viittaa käsitteellä ”me”. ”Me” muodostuu muiden asenteista ja se ohjaa käyttäytymistämme. Meadin mukaan emme heijasta toiminnassamme vain muiden odotuksia. ”I”:llä viitataan näin minän aktiiviseen ja impulsiiviseen puoleen, joiden avulla uudet käyttäytymismallit ilmenevät toiminnassa. (Schellenberg 1988, 43—45.) Lähtökohta sosiaaliselle minuudelle on se, että opimme mitä sosiaalinen minuutemme on vasta, kun olemme vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Näin sosiaaliseen minuuteen liittyy kiinteästi ihmisen tapa tarkastella itseään toisten silmin. (Mead 1934, 173—175.)

Ihmisen kyvystä ottaa muiden rooli itseään kohtaan kehittyi Meadin mukaan ”yleistetty toinen”, joka tarkoittaa sitä, että omaksutaan yhteisön asenteet ja odotukset osaksi käyttäytymisen ympäristöä. Ihmisen teko voidaan ymmärtää sisällöltään sosiaalisesti hyvinkin syvässä mielessä siten, että muiden arvioiden heijastukset liitetään teon alullepanoon ja sen suorittamiseen. Tämä voidaan kiteyttää Kuuselan sanoin seuraavasti: ”...yksilö orientoituu toiminnassaan toisiin ja sitoutuu sosiaalisiin normeihin.” (Schellenberg 1988, 43, 46; Kuusela 2005, 65, 68, 74).

Sosiaalisen interaktion dramaturginen lähestymistapa korostaa maailmaa näyttämönä. Keskeisenä ajatuksena on, että ihmiset jatkuvasti näyttelevät yleisölleen. Schellenbergin (1988, 50) mukaan tämän lähestymistavan keskeinen teema on se, ”kuinka ”esitys” muovautuu odotettujen yleisöreaktioiden mukaan.” Erving Goffman on keskeisin henkilö, joka on soveltanut tätä lähestymistapaa moniin sosiaalisiin tilanteisiin. Ero Goffmanin ja Meadin roolikäsityksessä oli kuitenkin se, että Mead ei viittaa roolin käsitteellä roolin näyttelemiseen. Sen sijaan hän näkee käyttäytymisroolit keskeisenä osana sosiaalista minuutta. (Esim. Mäkelä 1996, 9.) Tutkielmassani olen kiinnostunut siitä, miten eläinsuojelija rooliaan *esittää*. Näin teoreettismetodologiseksi lähtökohdaksi muodostui Goffmanin rooliteoria.

Goffmanin keskeisen käsitteen ”roolin *esittämisen*” rinnalla voidaan esittämistä verrata myös performanssiin. Mylläri (2008) on opinnäytetyössään tarkastellut roolin ja performanssin eroja ja pohtinut esiintyjän roolia performanssina. Hän katsoo, että ”performanssin tekijät korostavat esiintyjän persoonan merkitystä esityksessä ja puhutaan esiintymisestä omana itsenään, ilman roolia.” Mylläri toteaaakin, että juuri persoonan merkitys on näiden kahden näkemyksen yhtymäkohta. Lähtökohtaisesti performanssissa katsotaan ihmisen olevan oma itsensä. Goffman puolestaan katsoo, että rooliesitys on ainoa todellinen. Myös performanssi on hyvin sosiaalipsykologinen käsite. (Mylläri 2008, 13—14.)

Seuraavaksi esittelen Goffmanin dramaturgista näkökulmaa rooleihin ja vaikutelman luomiseen. Lopuksi käsittelen kulttuurin merkitystä sosiaalisen järjestelmän tarkastelussa. Erving Goffman oli kiinnostunut kasvokkaisen vuorovaikutuksen vuorovaikutusjärjestyksestä. Hän katsoo vuorovaikutuksen tarkoittavan ”vastavuoroista vaikutussuhdetta, joka syntyy kahden yksilön välittömästä yhdessäolosta ja joka säätelee kummankin käyttäytymistä niin, että näiden toiminta heijastuu toisen toimintaan” (Goffman 1971, 25). Anssi Peräkylä (2001) mainitsee puhelimen, postin, sähköpostin ja muiden nykypäivän nettivuorovaikutus muotojen olevan tämän kasvokkaisen tilanteen johdannaisia (Peräkylä 2001, 349). Näin myös esimerkiksi blogien voidaan katsoa lukeutuvan kasvokkaisten tilanteiden johdannaisiin. Esityksellä Goffman tarkoittaa ”kaikkia niitä tietyn yksilön tietyissä tilaisuuksissa toteuttamia toimintoja, jotka jollakin tavoin pyrkivät vaikuttamaan johonkuhun muuhun osallistajaan.” Lähtökohdan ollessa *esitys*, voidaan muita kohtauksen esittäjiä luonnehtia kolmella käsitteellä. *Katsojakunnaksi* katson kuuluvan blogin lukijat sekä muun yhteisön. *Kanssaosallistujiksi* liitän muut eläinsuojelijat, yhteisön sekä koirien mahdolliset pahoinpitelijät ja hoidon laiminlyöjät. *Tarkkailijaksi* lukeutuu tässä asetelmassa tutkija, jonka tavoitteena on havainnoida eläinsuojelijan toimintaa kokonaisuudessaan, johon myös muut toimijat lukeutuvat ja vaikuttavat omalla toiminnallaan.

Ennalta vakiintunut toimintakaavio, jonka ihminen esityksellään toteuttaa ja jonka hän muissa tilanteissa saattaa esitellä tai panna täytäntöön voidaan nimetä *osaksi tai rutiiniksi*. Sosiaalinen rooli tarkoittaa ihmisen käyttäytymistä, joka toteuttaa tiettyyn asemaan kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet. (Goffman 1971, 25—26.)

Goffman katsoo, että ihmisyksilö on vasta tietynlainen henkilö, kun hänellä on asiaankuuluvat ominaisuudet ja kun hän lisäksi esiintymisessään ja ulkoisella olemuksellaan noudattaa tasovaatimuksia, joita hänen sosiaaliryhmänsä sanotunlaiselle ihmiselle asettaa. Tällaisia rutiineja ihmiset esittävät usein ajattelematta ja silti kysymys on esityksestä, vaikka osapuolet eivät ole sitä tiedos-

taneet. Statukseen, asemaan ja sijaintiin yhteisössä liittyy aina asiaankuuluva esiintymismalli. (Goffman 1971, 86—87.) Näin olettamuksena on, että huolimatta siitä, toimiiko koirien eläinsuojelija yksityisenä eläinsuojelijana tai sijaiskodin tarjoajana, edustavat molempien toiminnat pohjimmaltaan lähes samantyyppisiä arvoja ja tavoitteiden toteutumista.

5.1.1 Vaikutelma

Monet keskeiset tiedot ihmisestä jäävät usein välittömän havainnointikentän ja vuorovaikutustilanteen ulkopuolelle. Ihmisyksilön asenteet, uskomukset ja tunteet jäävät usein päätelmiksi epäsuorista tunnustuksista tai tahattomasti paljastuksilta vaikuttavasta käyttäytymisestä. Icheiserin sanoin ilmaistuna: ”yksilön on toimittava niin, että hän tahallisesti tai tahattomasti ilmaisee itseään ja että muut puolestaan kokevat hänestä jonkinlaisia vaikutelmia.” (Goffman 1971, 12.) Ihmisen itseilmaisut jakautuvat kahteen kategoriaan: epäsuoriin ja suoriin itseilmaisuihin. Suoraan itseilmaisun kategoriaan kuuluvat sanasymbolit ja niiden erilaiset vastineet, joita ihminen käyttää avoimesti välittääkseen informaatiota. Tätä käsite kommunikaatio perinteisesti käytettynä tarkoittaa. Epäsuoria itseilmaisuja ovat monet toiminnot, joita voidaan pitää oireellisina, koska niiden oletetaan toteutuvan muista syistä kuin antamaan ilmi-informaatiota. Itseilmaisun kahtijakoisuudesta ei pidä kuitenkaan harhautua, sillä kummallakin viestintätavalla voidaan levittää harhatietoja. (Goffman 1971, 12.) Tutkielmassani paneudun tarkastelemaan keskeisimmin rooliesityksessä ilmeneviä suorilla ilmaisuja. Hyödynnän osin myös epäsuoria ilmaisuja, jotka perustuvat sanalliseen ilmaisuun, mutta niiden tarkoituksena ei ole suoranaisesti välittää ilmi-informaatiota. Epäsuorat itseilmaisut ovat hyödyllisiä, sillä niiden avulla saadaan usein kohteen toiminnan kannalta merkityksellistä ja analyysissä hyödynnettävissä olevaa informaatiota.

Olivatpa ihmisen tavoitteet mitkä tahansa, on hänen etujensa mukaista päästä säätelemään muiden käyttäytymistä sekä ennen kaikkea käyttäytymistä häntä itseään kohtaan. Esimerkiksi eläinsuojelijat pyrkivät parantamaan eläinten oloja tiedottamalla vastuullisesta eläimen kasvattamisesta ja niiden omistajuudesta. Säätelymahdollisuudet määräytyvät kuitenkin pitkälti siitä, miten henkilö pääsee vaikuttamaan muiden tilanteenmäärittelyyn. Kun liitytään osaksi joukkoa, on syytä pyrkiä aktiivisesti luomaan muissa jäsenissä itselle suotuisa vaikutelma. Tulokas voi myös tietoisesti valita itseilmaisunsa sen vuoksi, että hänen ryhmänsä perinteet tai hänen sosiaalinen asemansa vanhastaan edellyttävät niitä eikä niinkään tavoitellakseen suotuisaa vaikutelmaa tai hyväksyntää. Vaikutelmien arviointi perustuu pitkälti aina päätelmiin. Joskus roolin perinteet herättävät tarkoin jäsenyteen

vaikutelman, vaikkei henkilö sen enempää tietoisesti kuin tiedostamattakaan ole asennoitunut sitä synnyttämään. Katsojiin henkilön itseilmaisunpyrkimykset voivat tehdä asianmukaisen vaikutelman tai sitten he ymmärtävät tilanteen väärin, jolloin he suuntaavat päätelmiin, jotka eivät välttämättä ole tosiseikkojen mukaiset. Onkin huomioimisen arvoista, että oli ihmisellä kuinka paljon tahansa tietoa muista ihmisistä, havainnoija joutuu viime kädessä aina tukeutumaan tulkintoihinsa ja päätelmiin ja lopulta toimimaan niiden varassa. (Goffman 1971, 13—16.)

Ihmisyksilön omistama tai aluksi hankkima tieto kumppaneistaan on ratkaisevan tärkeää, sillä juuri alkutiedosta käsin hän lähtee arvioimaan tilannetta ja hahmottamaan omaa vastatoimintaansa. Ihmisen ensimmäiset tavoitteet sitovat häntä toimimaan jatkuvasti niiden suunnassa ja estävät esiintymästä muunlaisin tavoittein. Näyttääkin siltä, että ihmisellä on muihin liittyessään enemmän valtaa valita, millaista kohtelua hän ryhtyy muilta vaatimaan ja heihin itse soveltamaan, kuin vapautta muuttaa valintaansa liittymisen jälkeen. Vaikka ihminen pyrkisikin toiminnallaan vaikuttamaan tilanteen arviointiin omien tavoitteidensa mukaisesti, voi hän kohdata myös tilanteita, jotka ovat vastakkaisuuntaisia hänen pyrkimyksilleen ja pudottavat hänen rooliltaan pohjan. Ilmiö tunnetaan paremmin henkilön kohtaamana *roolikonfliktina*. Tällaiset tilanteet luovat usein kaikissa osallisissa epämieluisia tunteita. Roolin esittämiseen liittyy kiinteästi myös moraalinen juonne. Kun ihminen saa syntymään haluamansa tilanteen arvioinnin ja esittää joko suorasti tai epäsuorasti olevansa tietynlainen henkilö, hän samalla automaattisesti esittää muille moraalisen velvoitteen ja vaatii heitä arvostamaan ja kohtelemaan häntä hänen asemansa oikeuttamalla tavalla. Ihminen pyrkiikin usein tietoisesti ja pysyvästi ennalta ehkäisemään hämmentäviä tapauksia ja hän käyttää jatkuvasti korjaus-toimenpiteitä vähentääkseen häiriötekijöiden haittavaikutuksia, joita ei ole onnistuttu täysin ehkäisemään. Näitä tavoitteita varjelevia toimenpiteitä kutsutaan puolustustoiminnoiksi. (Goffman 1971, 20—24.)

Esittäytyessään ihminen pyrkii havainnollistamaan ja tuomaan esille yhteisön virallisesti tunnustamia arvoja. Pyrkiessään esittämään ihannearvoja on hänen luovuttava sellaisesta toiminnasta, joka olisi noiden arvojen kanssa ristiriidassa tai ainakin salata ne. Ihmisyksilö usein pyrkiikin salaamaan niitä toimintoja ja tosiseikkoja, jotka eivät sovellu ihannekuvaan hänestä itsestään ja hänen aikaansaannoksistaan. On havaittavissa, että ihminen usein korjaa virheitään ennen kuin aloittaa esityksensä, mutta sitten salaa paljastavat merkit noista virheistä. Näin hän saa luoduksi erehtymättömän vaikutelman ja pidettyä yllä haluamiaan arvoja. On myös todettu, että pyrimme salaamaan esityksessämme ”likaisen työn” katsojakuntamme silmiltä, teimmepä työn itse tai siirsimmepä sen toisille. Ihmisen pyrkiessä havainnollistamaan ihannearvojaan, pääsevät jotkut ihanteet usein kukoistamaan toisen kustannuksella. (Goffman 1971, 45, 51,53—54, 58.)

Ihmisen pyrkiessä luomaan tietynlaisen vaikutelman ja uskomaan sen todenmukaisuuteen tulee yksilöstä myös oman toimintansa katsojakunta, sillä hänen tulee käyttäytyä sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla. Tällöin henkilö on saman näytöksen esittäjä sekä havainnoija. Esittäjän säädellessä yksityistoimintojaan omaksumiensa moraalivaatimusten mukaisiksi hän saattaa mielessään yhdistää vaatimukset johonkin viiteryhmään ja näin ollen luo toiminnalleen poissaolevan katsojakunnan. (Goffman 1971, 93.)

Goffmanin yksi tärkeistä dramaturgisista lähtökohdista oli se, että ihmisen esittäessä tiettyä osaa hän epäsuorasti vaatii havainnoijia suhtautumaan luomaansa vaikutelmaan vakavasti. Heidän tulee uskoa, että heidän nähtävissään toimivalla henkilöllä tosiaan on niitä piirteitä, joita hän pyrkii ilmentämään, ja että hänen suorituksellaan on ne seuraukset, joita siihen epäsuorasti liitetään, ja ne ylipäänsä ovat sitä miltä näyttävät. (Goffman 1971, 27.)

Toisinaan kyse ei ole niinkään yksittäisen ihmisen vaikutelmasta vaan ryhmävaikutelmasta. Esitysryhmällä tarkoitetaan mitä tahansa ihmisjoukkoa, jonka jäsenet yhteistoiminnassa asettavat näyttämölle yksittäisen rutiinin. Esitysryhmän jäsenet saattavat tuoda näytteille samanlaisia yksilösuorituksia taikka yksilöllisesti erilaisia esityksiä, jotka luontuvat yhdessä kokonaisuoritukseksi. Lopputuloksena on selvä ryhmävaikutelma, jota on tarkoituksenmukaista käsitellä itsenäisenä ilmiönä. (Goffman 1971, 91—92.)

On melkein itsestäänselvyys, että saman esitysryhmän jäsenyys luo asianomaisten ihmisten välille merkitsevän suhteen. Jokaisen jäsenen on luotettava muihin jäseniin ja heidän esityksiinsä, etteivät he saata esityksellään toimintaa kyseenalaiseksi tai naurunalaiseksi. Yleensä ne henkilöt, jotka osallistuvat jossakin sosiaalisessa järjestelmässä toteutuvaan toimintaan, tulevat ryhmäkumppaneiksi pyrkiessään yhteistyössä esittelemään toimintaansa jossakin tietyssä valossa. Tavallisimmin viestinnässä paneudutaan hienovaraisesti saattamaan oman ryhmän toiminta suotuisaan valoon ja toisen ryhmän epäsuotuisaan, jolloin painotetaan oman ryhmän toimintaa ja tavoitteita parempina. (Goffman 1971, 93—94, 115, 207.)

Tutkielmassani voidaan asetelman katsoa olevan kahden erilaisen ryhmän vuorovaikutus. Sisäryhmä ”me” koostuu eläinsuojelijoista ja ulkoryhmä ”he” koostuu niistä henkilöistä, jotka kohtelevat eläintä kaltoin. Nämä muodostavat kaksi toisistaan poikkeavaa esitysryhmää, joiden toiminta on toisistaan riippuvaista. Tarkastelu kohdistuu kuitenkin ainoastaan eläinsuojelijoiden ryhmän esityksiin. Aineiston sallimien mahdollisuuksien mukaan tutkielmassa tarkastellaan myös miten eläinsuojelijoiden näkökulmastaan toinen ryhmä mahdollisesti vaikuttaa eläinsuojelutoiminnan muodostumiseen.

Vaikutelman luomiseen liittyy kiinteästi Goffmanin mukaan julkisivun käsite. ”Julkisivu” tarkoittaa vakioluonteista viestintävälineistöä, jota henkilö esityksessään tietoisesti tai tiedostamattaan käyttää. Julkisivuun sisältyvät lavasteet eli kalusteet, koristelut, esineistö ja yleensä taustaseikat, jotka ovat niillä, niiden lomassa tai niiden edessä toteutuvan inhimillisen toiminnan kiinnekohtia. Lavastuksen voidaan näin ollen katsoa olevan ilmaisuvälineistön näyttämöllinen osa ja henkilökohtaiselle julkisivulle jäävät muut osat, joita läheisemmin samaistamme esittäjän henkilöön. Ne seuraavat häntä jatkuvasti paikasta riippumatta ja ovat siten suhteellisen pysyviä. Henkilökohtaiseen julki-sivuun voidaan liittää arvomerkit ja muut tunnukset sekä sukupuolen, asun, iän sekä rodulliset piirteet. Useimmiten oletetaan, että ulkonäkö, esiintymistapa ja lavastus ovat samansuuntaisia. Usein samaan luokkaan kuuluvat oikeutetaan tai velvoitetaan tietyissä tilanteissa ylläpitämään samaa sosiaalista julkisivua. Kun esittäjä ottaa suorittaakseen vakiintuneen sosiaalisen roolin, hän tavallisesti joutuu huomaamaan, että sille on entuudestaan jo valmis julkisivu. Siten hän joutuu sekä ylläpitämään tuota julkisivua että suorittamaan tehtävänsä olipa hänen alkuperäinen tavoitteensa kumpi näistä tahansa. Näin ollen henkilön täytyy pikemminkin valita itselleen julkisivu kuin luomaan se alusta pitäen. (Goffman 1971, 32—38.)

Ihmisen julkialueella esittämä näytös voidaan tulkita yritykseksi, jolla pyritään näyttämään, että heidän tuolla alueella harjoittamansa aktiviteetti täyttää tietyt tasovaatimukset. Näiden vaatimusten voidaan katsoa jakautuvan kahdeksi pääryhmäksi. Toinen käsittää ihmisen tavan kohdella katsojajakuntansa ollessaan sen kanssa puheissa tai turvautuessaan elekieleen. Toinen puolestaan sisältää tavan, jolla esittäjä käyttäytyy ollessaan katsojakuntansa näkö- tai kuulopiirissä mutta ei silti välttämättä ole puheissa katsojakuntansa kanssa. (Goffman 1971, 119.)

Ihminen voi ajoittaa eri esityksensä monesta syystä. Tällöin hän voi pitää eri katsojakuntansa toisistaan erillään ja mahdollistaa perättäisten näytösten väliin tuokion, jolloin hän voi sekä psyykkisesti että fyysisesti irrottautua yhdestä julkisivusta ja valmistautua seuraavaan. Ongelma ovat kuitenkin ne sosiaaliset järjestelmät, joissa esitysryhmien on hoidettava useimpia katsojakuntia. Esittäjän tavoitevaikutelman luominen vaikeutuu aina, kun katsojakuntien rajaaminen epäonnistuu ja joku ulkopuolinen osuu joukkoon kesken esityksen. Ongelmaan on löydettävissä kaksi tapaa selviytyä. Joko läsnäolijat tekevät uuden tilanearvioinnin, johon myös tunkeilija saadaan sisältymään, tai sitten tunkeilija toivotetaan avoimesti tervetulleeksi siten kuin hänen olisi alun perin pitänyt olla paikalla. (Goffman 1971, 151—153.)

Tutkielmassani en pysty ottamaan kantaa siihen, miten ihminen itse uskoo oman vaikutelmansa onnistumiseen, jota hän pyrkii muissa läsnäolijoissa synnyttämään. En voi myöskään sanoa, eläy-

tyykö eläinsuojelija täysin osaansa vai suhtautuuko hän siihen vain kyynisesti. Tutkielmassani pääsen ainoastaan käsittelemään niitä rutiineja ja toimintoja, joita toimija on itse päättänyt katsojakunnalleen esittää. Näitä esityksiä tulkitaan tutkijan saaman vaikutelman perusteella. Tutkija kykenee vain paneutumaan siihen, millaisen vaikutelman hän *itse* saa aineistostaan. Vaikutelmat pohjautuvat pitkälti tutkijan tulkintoihin ja päätelmiin. Goffman on todennut, että esityksen toteutumisen edellytyksenä on, että havainnoijat voivat ainakin suurin piirtein luottaa esittäjien vilpittömyyteen. (Goffman 1971, 82.) Edellinen näkemys on keskeinen lähtökohtani koirien eläinsuojelijoiden roolin tarkastelulle.

5.1.2 Sosiaalinen järjestelmä

Sosiaalinen järjestelmä määrittellään paikaksi, jota kiinteät esteet rajoittavat havainnoilta ja jossa säännöllisesti ilmenee luonteenomaista toimintaa. Järjestelmää voidaan tarkastella teknisesti pitämällä silmällä sen tehokkuutta tai tehottomuutta tarkoituksellisesti luotuna toimintajärjestelmänä, joka pyrkii ennakolta määritettyihin tavoitteisiin. Sitä voidaan tarkastella poliittisesti pitämällä silmällä niitä toimintoja, joita sen poliittinen osallistuja on oikeutettu vaatimaan muilta osallisuilta, niitä riiston tai etuoikeuksien lajeja, joilla he voivat antaa vaatimuksilleen tukea, sekä niitä sosiaalisia kontrollikeinoja, jotka säätelevät tätä vaatimusten ja pakotteiden käyttöä. Sitä voidaan tarkastella rakenteellisesti pitämällä silmällä niin alhaalta ylös kulkevia kuin sivusuuntaan muodostuneita arvoasemaluokkia sekä niitä sosiaalisia suhteita, joita näiden monien arvoasemaryhmittymien välillä vallitsee. Sitä voidaan tarkastella myös kulttuurin kannalta pitämällä silmällä niitä moraalisia arvoja, jotka vaikuttavat järjestelmän piirissä ilmeneviin toimintoihin, arvoja, jotka liittyvät muotiseikkoihin, tottumuksiin ja makuasioihin, kohteliaisuuteen ja moitteettomuuteen, viimeisiin perusteisiin ja keinovarojen normatiivisiin rajoituksiin yms. Sen minäkuvan, jonka esittäjä näytöksellään tuo esiin, katsojat yleensä hyväksyvät vastuullisesti edustamaan koko hänen kollegakuntaansa, hänen ryhmäänsä ja hänen sosiaalista järjestelmäänsä. (Goffman 1971, 256, 258, 261.) Tutkielmassani olen kiinnostunut tarkastelemaan sosiaalista järjestelmää juuri kulttuurin kannalta. Tämän vuoksi koen tärkeäksi vielä selventää kulttuurin käsitettä niin kuin sen ymmärrän.

Kulttuurin käsitettä on vaikea määritellä oikeaoppisesti, sillä se on määritelty monin eri tavoin. Nykyään kulttuurin käsite on selvästi yleistynyt arkikielen puheessa ja sitä hyödynnetään monilla elämän eri osa-alueilla. Usein kuullaan puhuttavan kulutuskulttuurista, yrityskulttuurista, ruumiinkulttuurista, ruokakulttuurista ja niin edelleen, mutta on kuitenkin tarpeen selvittää, mitä kulttuuri

itse asiassa on. Pertti Karkaman (1998, 12) mukaan useimmille kulttuurin määrittelyille on yhteistä se, että ne katsovat kulttuurin ja arvojen liittyvän jotenkin toisiinsa.

Pekka Sulkusen (1994, 86) mukaan sosiologian ja antropologian piirissä kulttuurin määrittelyssä voidaan erottaa kaksi tapaa. Ensimmäinen määrittelee kulttuurin yleisesti ja ymmärtää sillä kokonaista elämäntapaa, jopa yhteiskuntaa. Toinen perinne puolestaan tarkoittaa kulttuurilla ihmisen älyllisiä ja taiteellisia kykyjä, jotka erottavat hänet muusta eläinkunnasta.

Sulkusen (1994, 86—87) mukaan sosiologiassa kulttuuriin käsitteeseen liitetään kiinteästi normiteoria, jolloin kulttuuri tarkoittaa yhteisön normijärjestelmää kokonaisuutena tai sitten jotakin elämän osa-aluetta koskevia normeja. Keskeinen ajatus on, että jokaisessa yhteiskunnassa on oma arvojärjestelmänsä, josta normit on johdettu. Näkökulmassa korostetaan myös ihmisen riippuvuutta yhteisöstä, jossa normit opitaan. Pertti Karkama (1998, 12—13) sen sijaan katsoo, että kulttuurin arvosidonnaisuutta ei tule ymmärtää normatiivisuudeksi. Normit velvoittavat ihmistä toimimaan tietyllä tavalla ja ohjaavat toimintaa ulkopuolelta. Arvoissa sen sijaan on kyse toivottavasta toiminnasta.

Levi-Straussin strukturalistinen näkökulma kulttuuriin sisältää ajatuksen erottelusta ja luokittelusta. Näkemyksessä painotetaan sitä, että ihmisillä on taipumus tunnistaa esimerkiksi mihin paikallis-yhteisöön, kansakuntaan tai yhteiskuntaluokkaan hän kuuluu, mutta näitä käsityksiä ei voi olla olemassa ilman niiden vastakohtia eli ilman niiden yhteisöjen tiedostamista joihin emme kuulu. Nämä kulttuurissa vallitsevat erottelut ja käsitejärjestelmät ovat Sulkusen mukaan sosiaalisia tosiasioita. Ne syntyvät niistä yhteiskunnan jaoista ja ryhmäsidonnaisuuksista, jotka ovat sen jäsenille tärkeitä. Kulttuurin avulla jäsenämme sosiaalista todellisuutta ja samalla ilmaisemme sitä muille. Näin muodostuu kuva elämäntavasta kokonaisuutena. Sulkusen sanoin: ”Strukturalismin mukaan kulttuuri on ihmisen tietoisuutta itsestään yhteisön jäsenenä. Se on yhteisössä vallitsevien erottelujen ja luokitusten kokonaisuus, jonka varassa elämä muodostuu kokonaisuudeksi ja on ymmärrettävissä.” (Sulkunen 1994 86—94.)

Karkama katsoo, että kulttuurin sijaan olisi parempi puhua kulttuurisesta toiminnasta. Näin käsitteeseen sisältyy tunteva, ajatteleva ja toimiva subjekti. Ihmisen kannalta kulttuuri on hänessä itsessään. Kulttuuri luo tietynlaisen tavan toimia, aistia ja ajatella. Karkama katsoo, että ”on mahdollista, että elämän ja yhteiskunnallisen toiminnan arvopäämäärien kyseenalaistaminen vaikuttaa myös käytännön toimintaan muuttamalla sen sisältöjä.” Eri toimijat voivat pohdiskella toimintansa merkitystä arvopäämäärien kannalta ja sisällyttää arvot toimintaansa. Ongelmaksi Karkama katsoo sen, että eri toiminnanmuodot ovat sidoksissa yhteiskunnan annettuihin valtasuhteisiin ja toiminnan

arvosisällöt on ennalta määritelty. Parhaimmillaan nykyaikaisessa yhteiskunnassa kulttuuri on keskustelua eri näkemyksiä, luokkia, sosiaalisia ryhmiä, sukupuolia ja etnisiä ryhmiä edustavien yksilöiden välillä niistä arvoista, joita elämässä ja yhteiskunnallisessa toiminnassa tulisi noudattaa. (Karkama 1998, 14—15, 19.)

Sulkusen mukaan kulttuurin tutkimus on rikas ja monipuolinen tapa lähestyä yhteiskunnan rakennetta. Kulttuurin käsite tekee mahdolliseksi ymmärtää toimintaa merkityksellisenä ja mielekkäänä eikä ainoastaan reaktioina ulkopuolisten toimintaan ja odotuksiin tai omien tarpeiden vaatimuksiin. Kulttuuri rakenteena mahdollistaa toiminnan ja ihmisten yhtymisen liikkeiksi ja organisaatioiksi. (Sulkunen 1994, 99.)

6. Aineisto ja menetelmät

6.1 Eläinsuojelijoiden blogit aineistona

Aineistoni koostuu kahdesta blogista, joiden aiheena ovat rescuekoirat ja koiriin kohdistuva eläinsuojelu. Blogien valitsemiseen vaikutti niissä esiintyvän toiminnan sijoittuminen Yhdysvaltoihin sekä bloggaajien asema eläinsuojelijana. Bloggaajat sijoittuvat kahteen eri asemaan ja sosiaaliseen järjestelmään toimiessaan eläinsuojelijan roolissa. Ensimmäinen on rescuekoirayhdistyksen perustaja, jota analyysiosiossa kutsun yksityiseksi eläinsuojelijaksi. Taulukoissa viitataan häneen lyhenteellä ”YP”. Toinen toimija tarjoaa aktiivisesti väliaikaisia hoitopaikkoja rescuekoirille. Analyysiosiossa kutsun tätä toimijaa sijaiskodin tarjoajaksi ja taulukoissa viitataan häneen lyhenteellä ”SK”.

Yksityinen eläinsuojelija on naishenkilö, joka on jo pienestä pitäen ollut aktiivinen koirien oikeuksien puolustaja. Hän perusti oman rescuekoirayhdistyksen, jonka toiminnan lähtökohta on pelastaa laiminlyötyjä ja apua tarvitsevia koiria. Pelastetut koirat sijoitetaan hänen tarhaansa ja useimmille pyritään löytämään elinikäinen koti. Yksityinen eläinsuojelija on alkanut kirjoittaa blogia 2011. Toimintaa hän on harjoittanut kuitenkin jo useamman vuoden ajan. Sijaiskodin tarjoaja on miespuolinen eläinsuojelija, jonka toiminta keskittyy hänen omaan kotiinsa, johon hän vastaanottaa koiria sijaiskotiin koiratarhoilta kunnes koira löytää elinikäisen kodin. Sijaiskodin tarjoaja on alkanut kirjoittaa blogiaan vuonna 2008.

Aineisto koostuu yksityisen eläinsuojelijan blogikirjoituksista, jotka sijoittuvat vuoden 2011 tammi-heinäkuulle sekä vuoden 2012 elo-joulukuulle. Sijaiskodin tarjoajan blogiteksteistä valikoituivat

blogitekstit, jotka sijoittuvat vuoden 2009 touko-joulukuulle sekä 2012 elo-joulukuulle. Blogikirjoitukset valikoituivat sillä perusteella, milloin blogikirjoitukset alkoivat, mistä johtuen blogien tarkastelut alkavat eri ajankohdista.

Eläinsuojelijoiden rooliesitys näyttäytyy blogiteksteissä kaikille. Näin blogi voidaan ymmärtää Goffmanin kuvaamana näyttämönä. Kasvokkaista vuorovaikutusta voidaan tarkastella vain eläinsuojelijan antamien kuvausten kautta. Tässä tutkielmassa ei ole kyse ihmisen sisäisen minuuden tarkastelusta vaan eläinsuojelijan esittämästä minuudesta. Blogitekstien tuottamiseen voidaan katsoa vaikuttavan sekä katsojakunnan että kanssaosallistujien. Katsojakunta voidaan ymmärtää niiksi henkilöiksi, jotka seuraavat tai lukevat blogitekstejä. Kanssaosallistujat voidaan ymmärtää teksteissä ilmenevinä henkilöinä, jotka liittyvän eläinsuojelijan toimintaan

Blogit on luonnollisesti kirjoitettu englannin kielellä. Kieli luo tiettyjä haasteita aineiston analyysiin. Tulkitseeko tutkija aineistoa oikein? Suomentaako tutkija käsitteet oikein? Kieli tulee luomaan haasteita ja sekä aineiston käsittely että teemoittelu tulevat viemään paljon aikaa. Kieli oli yksi vahva peruste sille, miksi päädyin analyysissä sisällönanalyysiin diskurssianalyysin sijaan. Sisällönanalyysillä keskitytään suurempien kokonaisuuksien hahmottamiseen. Suurempien kokonaisuuksien tarkastelu antaa enemmän varaa olla kiinnittämättä pieniin yksityiskohtiin kuten diskursseihin huomiota. Luvussa 6.3 käsitellään syvällisemmin sisällönanalyysiä ja sen hyödyntämistä tässä tutkielmassa.

6.2 Bloggaaja, blogit ja blogin käytön etiikka tutkimusaineiston käyttönä

Heikki Kuutti (2012) määrittelee bloggaajan henkilöksi, joka ylläpitää aktiivisesti omaa verkkopäiväkirjaa. Kyseessä voi olla myös yksittäinen journalisti, joka harjoittaa kansalaisjournalismia yksityisellä verkkosivullaan. Hänen tavoitteenaan on raportoida erilaisista valtamedia vaikenemista aiheista, kulissien takaisesta poliittisesta toiminnasta sekä poimia sivuilleen erilaisia huhuja ja juoruja. (Kuutti 2012, 17.) Anja Alasilta (2009, 20—22) puhuu verkkopäiväkirjan sijaan nettipäiväkirjasta, ja toisin kuin Kuutti, hän katsoo, ettei blogi ole yhtä kuin verkkopäiväkirja, vaikka sekin blogi voi olla. Verkkopäiväkirjaa voidaan pitää blogin alalajina. Arja Kuulan (2011, 187) mukaan blogeja voivat ylläpitää yksityiset ihmiset, yhdistykset, organisaatiot jne. Tutkielmassani rajaudun tarkastelemaan yksityisten ihmisten ylläpitämiä blogeja.

Blogi on usein yksittäisen henkilön ylläpitämä verkkosivusto, jolla on päiväkirjamainen aikajärjestys ja kirjoittajan henkilökohtainen näkökulma käsittelemäänsä aiheeseen. Blogi voi käsitellä kirjoittajan yksityiselämää tai mielenkiinnon kohdetta. Niihin kuuluu olennaisesti myös julkaisujen kommentointimahdollisuus. (Kuutti 2012, 17—18; Alasilta 2009, 20.) Kuula (2011) katsookin, että blogien avulla ihmiset *tietoisesti* tekevät yksityisyydestään julkista kirjoittamalla ja julkaisemalla kuvia arjestaan, tekemisistään ja ajatuksistaan. (Kuula 2011, 187). Blogit ovat avoimia ja julkaisunomaisia. Blogikirjoittamisen voidaan katsoa olevan myös minäkuvan rakentamista ja samalla yhteydenottoa muihin ihmisiin. Rajaamattoman julkisuuden tavoittelun ohella kirjoittamisen voidaan katsoa olevan keino kommunikoida samanhenkisten ihmisten kanssa. (Kuula 2011, 188.)

Kuulan mukaan yksittäisten henkilöiden erilaiset blogit ovat organisoimattomia, julkisesti saatavilla olevia verkkojulkaisuja, joiden kuitenkin voidaan katsoa saavan myös tekijänoikeudellista suojaa. ”Tekijänoikeuslain mukaan teos saa suojaa, jos se on niin itsenäinen ja omaperäinen, että kenenkään muun kuin tekijän ei yleensä voitaisi olettaa päätyvän muodoltaan samanlaiseen lopputulokseen itsenäisesti vastaavaan työhön ryhtyessään.” On olennaista tiedostaa, että blogien käyttäminen tiedonlähteenä on eri asia kuin niiden käyttäminen analysoitavana aineistona. Kuulan mukaan blogien tutkiminen ei edellytä lupaa blogin haltijalta, mutta tekijänoikeudellisesti sivustoihin pitäisi kuitenkin viitata normaalein viitetiedoin. Tarkkojen viitetietojen kirjaamiseen vaikuttaa analysointitapa ja tulosten raportoinnin on tapahduttava tilannekohtaisesti. On pohdittava, milloin on asianmukaista tuoda tutkimusjulkaisuissa esille verkossa esiintyvien ihmisten henkilötietoja. Onko henkilötietojen esilletuominen henkilölle eduksi vai ei? Aineisto-otteet on kuitenkin erotettava leipätekstistä ihan niin kuin mitkä tahansa tutkimusaineiston sitaatit. Tunnisteellista aineistoa käytettäessä onkin sovitettava mielekkäällä tavalla kaksi perusoikeutta: tieteen vapaus ja oikeus yksityisyyteen. (Kuula 2011, 187—189, 207—208.)

6.3 Teoriaohjaava sisällönanalyysi

Sisällönanalyysin voidaan katsoa olevan menettelytapa, jolla voidaan analysoida dokumentteja hyvin systemaattisesti. Dokumentti on ymmärrettävissä hyvin laajasti; sillä voidaan viitata kirjoihin, artikkeleihin, päiväkirjoihin, haastatteluihin, keskusteluihin, puheeseen ja niin edelleen. Sisällönanalyysin monikäyttöisyyden vuoksi blogikirjoituksista muodostuva aineisto sopii sisällönanalyysin kohteeksi. Lyhyesti määriteltynä, sisällönanalyysillä tarkoitetaan pyrkimystä kuvata dokumenttien sisältöä sanallisesti. (Tuomi&Sarajärvi 2009, 103, 106.)

Eskola (2001, 2007) jakaa lähestymistavat aineistolähtöiseen, teoriasidonnaiseen ja teorialähtöiseen analyysiin. Tutkielmani lähtökohtana toimii teoriasidonnainen analyysi, jossa on pyritty ratkaisemaan aineistolähtöisen analyysin haasteita. Teoriasidonnaisessa eli teoriaohjaavassa analyysissä on teoreettisia kytkentöjä. Teoria voi toimia eräänlaisena apuna analyysin etenemisessä. Analyysiyksiköt valitaan aineistosta kuten aineistolähtöisessä, mutta valintoja ohjaa ja auttaa tutkijan aikaisempi tieto. Aikaisempi tieto ei sinänsä ole teoriaa testaavaa vaan paremminkin uusia ajatuksia avaava. (kts. Tuomi&Sarajärvi 2009, 96—97.)

Aineistoa voidaan luokitella tai teemoitella. Luokittelun avulla voidaan esimerkiksi sanoa, kuinka monta kertaa jokin asia ilmenee aineistossa ja se voidaan esittää taulukossa. Teemoittelu perustuu käytännössä samaan asiaan, mutta siinä keskitytään siihen, mitä kustakin teemasta on sanottu. Kyse on laadullisen aineiston pilkkomisesta ja ryhmittelystä erilaisten aihepiirien mukaan. Tyypittelyssä aineisto ryhmitetään tietyiksi tyypeiksi, esimerkiksi tiettyjen teemojen sisältä etsitään näkemyksille yhteisiä ominaisuuksia ja muodostetaan näistä yhteisistä näkemyksistä eräänlainen yleistys, tyypiesimerkki. Tutkielmassani hyödynnän aineiston teemoittelua. Pysin tarkastelemaan eläinsuojelijoiden toimintaa yksittäisinä tapauksina tutkielmassani. Mahdollisuuksien mukaan etsin mahdollisia samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia eläinsuojelijoiden välillä. Eläinsuojelijoiden toimintaa pyritään myös vertailemaan. Vertailu perustuu siihen, että aineistoon valittujen eläinsuojelijoiden sosiaaliset järjestelmät mahdollisesti poikkeavat toisistaan. Näin mahdolliset samankaltaisuudet ja eroavaisuudet eri toimijoiden välillä ovat mielenkiintoisia ja huomionarvoisia. (Tuomi&Sarajärvi 2009, 93.)

Sisällönanalyysi on myös saanut kritiikkiä siitä, että sen avulla ei ole mahdollista tehdä mielekkäitä johtopäätöksiä, vaan järjestetty aineisto erittyy ikään kuin tuloksina. (Tuomi&Sarajärvi 2009, 103) Tämä tuo tutkielmalle haasteita. Eläinsuojelijoiden toiminnan tarkastelu on kuitenkin hyvin vähän tutkittu aihe, minkä vuoksi tulosten voidaan katsoa tuovan uutta tietoa, vaikka niiden lähtökohtaisesti katsottaisiin olevan vain aineiston uudelleen järjestämistä. Sisällönanalyysin saamasta kritiikistä huolimatta on se osoittautunut tutkielman teolle mielekkääksi.

6.4 Tutkimusaineiston analysointi

Aloitin tutkielman analyysiprosessin lukemalla aineiston läpi pyrkien hahmottamaan siitä suurempia kokonaisuuksia ja teemoja. Ensiahmottelun jälkeen jaoin bloggaajien kirjoitukset omille tiedostoilleen. Kirjoitin aineistoon huomautuksia, jotka toivat esiin keskeisiä asioita eläinsuojeli-

joista. Mikä on eläinsuojelijalle luonteenomaista toimintaa? Millaisista olosuhteista pelastetut koirat tulevat? Mitä asioita tai millaisia tekoja eläinsuojelijat arvostavat? Mitkä ovat eläinsuojelijan toiminnan keskeiset tavoitteet? Kirjauksien avulla muodostin erilaisia teemakokonaisuuksia, joista lopulta muodostuivat tutkielman analyysin yläteemat. Loin jokaiselle yläteemalle oman tiedostonsa, johon lisäsin kuhunkin yläteemaan liittyvät sitaatit. Lopuksi muodostin yläteemoista pienempiä kokonaisuuksia eli alateemoja.

Viimeiseksi kirjasin ala- ja yläteemat taulukoiksi. Taulukoista on nähtävissä keskeiset sitaatit, jotka havainnollistavat kyseisen teeman sisältöä. Lisäksi kirjasin taulukkoon montako teemaan liittyvää aineistositaattia aineistosta löytyi (esim. SK:3/YP:6). Näin pyrin todentamaan saatujen teemojen ja analyysin luotettavuutta.

Yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan blogeista muodostetut yläteemat rakentuivat osittain yhtäläisiksi. Yksityisen eläinsuojelijan toiminta osoittautui sijaiskodintarjoajaa monipuolisemmaksi, minkä vuoksi teemoja löytyi enemmän. Vaikka yläteemat muodostuivat sijaiskodin tarjoajan ja yksityisen eläinsuojelijan kohdalla lähes yhtenäisiksi, poikkesivat alateemat toisistaan. Näin eläinsuojelijoiden toiminnoissa on havaittavissa erilaisia painotuksia.

Sekä yksityisen eläinsuojelijan että sijaiskodin tarjoajan toiminnasta oli löydettävissä seuraavat yläteemat: sijaiskotitoiminta, koiran yksilöllistäminen, adoptiotoiminta ja yhteistyöverkostot. Tämän lisäksi yksityisen eläinsuojelijan toiminnasta erottui eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen.

Analyysi on rakennettu siten, että aluksi tutkin yksityisen eläinsuojelijan roolia. Tämän jälkeen tarkastelin sijaiskodin tarjoajan roolissa toimimista. Vertailin rooleista saatuja tuloksia ja tein näistä lopullisen yhteenvedon siitä, millaisia yhtäläisyyksiä tai eroavaisuuksia kahden eri roolissa toimivan eläinsuojelijan toiminnasta oli havaittavissa. Lopuksi pohdin vertailutuloksia Erving Goffmanin rooliteorian näkökulmasta.

7. Yhdysvaltalaisen yksityisen eläinsuojelijan roolissa toimiminen

7.1 Sijaiskotitoiminta

Sijaiskodin tarjoaminen on yksi yksityisen eläinsuojelijan roolin tyypillisestä toiminnasta. Yksityinen eläinsuojelija tarjoaa sijaiskotia useimmiten niille koirayksilöille, jotka ovat tappouhan alla toisella tarhalla tai muuten kiireisen avun tarpeessa olevia.

Taulukko 1 Yksityisen eläinsuojelijan sijaiskotitoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
YP: "Pepsi has been my foster dog for nearly 2 years" YP: "I take them into my shelter as a foster dog - -" YP: "This is why I foster."	Oma sijaiskotitoiminta YP:15	Sijaiskotitoiminta
YP: "Last week, one of my favorite rescue friends, Adrian in Huntsville, Alabama, sent me a message about a shelter dog" YP: "The shelter had given Lisa until 5:00pm that day... to find a rescue for the dog. At 4:45pm, I answered Lisa's call... and said, <i>I'll take him.</i> "	Yhteistyöverkoston hyödyntäminen: Pelastamisen tarpeessa olevista koirista ilmoittaminen YP: 6	Sijaiskotitoiminta

Yksityiseen eläinsuojelijaan otetaan usein yhteyttä eri yhteistyöverkoston kautta tappouhan alla olevista tarhakoiraista, joille vielä toivotaan uutta mahdollisuutta. Yhteistyöverkoston muotoutumisen kautta avun tarpeessa olevat koirat löydetään keskeisimmin. Yhteydenottajat ovat usein jo aikaisemmin tutustuneet koiraan ja sen luonteeseen, ja näin ollen kokeneet sen ansaitsevan uuden mahdollisuuden ja elinikäisen kodin. Yksityinen eläinsuojelija ei yleensä tyrmää avunpyyntöjä vaan ottaa avun tarpeessa olevat koirat huostaansa huolimatta tarhalla olevasta tilanpuutteesta ja varojen rajallisuudesta.

Tarhat ovat täynnä koiria. Tilan puutteen vuoksi osa tarhalla elävistä koirista on lopetettava, jotta uudet tulokkaat mahtuisivat tarhalle. Heikoimmassa asemassa olevat koirat joutuvat muita herkemmin lopetusuhan alle. Usein heikoimpaan asemaan katsotaan lukeutuvan vanhuskoirat, vammau-

tuneet koirat, psyykkisesti huonovointiset koirat sekä tietyn rotuiset koirat, erityisesti Pitbullit. Yksityinen eläinsuojelija toimii erityisesti Pitt bullien oikeuksien puolestapuhujana, mistä johtuen useat hänen sijoituskoiristaan sekä omista koiristaan ovat Pitbulleja. Kyseisellä rodulla on paljon vastustajia siihen kohdistuvien stereotyyppien vuoksi.

YP: *"When it comes to Pit Bull Owner surrenders at our pound.. the dog will – without a doubt – be euthanized immediately. The same is true for special needs dogs."*

Yksityiselle eläinsuojelijan kohteena ovat keskeisimmin ne koirat, jotka ovat eniten avun tarpeessa ja vaikeita saada sijoitettua sijaiskotiin tai adoptoitua. Yksityinen eläinsuojelija ottaa suojiinsa koiratarhalta juuri heikompaan asemaan lukeutuvia koiria, joilla katsoo olevan heikot selviytymismahdollisuudet.

YP: *" - - the reality for an older Pit Bull mix, who had lived her entire 10 years on a chain. She's the kind of dog... no one wants."*

Usein koirat pelastetaan viime hetkellä. Yksityinen eläinsuojelija kokee useissa tapauksissa antavansa koirille uuden mahdollisuuden parempaan elämään. Sijaiskotiin tultuaan koirien elämän koettiin parantuvan.

YP: *"I usually take them... on the very day their time runs out. I pull them from death's doors, right into my heart, and give them a second chance. On that day, the day they are meant to die... instead, their life begins."*

Osa koirista on koiranomistajalta pelastettuja. Koirien hoitoa on laiminlyöty, elinoloja rajoitettu ja niihin on usein kohdistettu myös eri väkivallan muotoja. Yksityisen eläinsuojelijan keskeisimpänä suojelun kohteena ovat tarhakoirien lisäksi puutteellisesta hoidosta ja pahoinpitelystä kärsineet lemmikkikoirat. Koirat olivat olleet ihmisten omistuksessa, mutta niitä ei ole kohdeltu lemmikki-eläinkulttuurin ihanteiden mukaisesti. Koirien elinolosuhteita on rajoitettu ja useimmat koirista asuivat ulkona lyhyen ketjun varassa. Puutteellisesta hoidosta johtuen ne usein kärsivät erilaisista sairauksista kuten hyttysten levittämästä sydänmadosta (heartworm). Ne olivat usein myös joutuneet omistajansa pahoinpitelyn uhriksi, mikä näkyi esimerkiksi koirien arpeutuneista haavoista sekä pelosta ja alistumisesta ihmisiä kohtaan. Yhdessä tapauksessa koira joutui olemaan vuorokauden ympäri yksin kotona ja näin ollen päästämään tarpeensa sisätiloihin. Tästä johtuen koira joutui useita kertoja pahoinpidellyksi.

YP: *"Each day, Lola would try as hard as she could not to potty in the crate... because she knew the consequences if she did. But after +23 hours... sometimes she just couldn't hold it any longer... and she'd have to go. Then the man would beat the crap out of her for making a mess..."*

Sijoituskoiria oli pelastettu myös koiratappeluiden harjoittajilta. Osa oli toiminut voitokkaana koiratappelijana osa tappelijoiden harjoitteluvälineenä ja syöttinä. Syöttinä käytetyt koirat ovat usein kilttejä, arkoja ja niiltä on poistettu muun muassa hampaat ja kynnet, jotta ne eivät vahingoittaisi vastusta. Usein syöttinä olleet koirat kuolevat puolustuskyvyttömyytensä vuoksi. Yksityiselle eläinsuojelijalle syöttinä olleet koirat on löydetty kadulle hylättynä ja kuolemaan jätettynä koiratappelon turmelun jälkeen. Yhden koiran hän kuvaa ystävänsä löytäneen kadulta kuihtuneena sekä silmät ja pää haavoista turvonneena. Hylätty koira toimitettiin yksityisen eläinsuojelijan hoiviin.

YP: ” *Noah has been a bait dog almost all of his life - - the dog (who I later named Noah) was completely emaciated, with severe painful wounds covering his entire body..* ”

Sijaiskoti tarkoittaa yksityiselle eläinsuojelijalle paikkaa, missä koiraa hoidetaan kuin omaa lemmikkieläintä ja samalla sitä valmistellaan sijoittumaan pysyvään kotiin. Koiran mahdolliset psyykkiset ja fyysiset arvet pyritään korjaamaan, jotta koirasta muodostuisi tasapainoinen koira ja näin edellytykset hyvän kodin löytymiselle paranisivat. Sijaiskoirien ylläpidon yksityinen eläinsuojelija kuvaa olevan tunteellista aikaa. Samalla kun koiralle etsitään pysyvää kotia, tulee sitä kohdella kuin omaa lemmikkiä kuitenkin tietäen, että jonain päivänä koirasta on aika luopua. Osa koirista löytää nopeasti uuden pysyvän kodin, osa joutuu olemaan yksityisen eläinsuojelijan sijaiskodissa muutamasta kuukaudesta useampaan vuoteen.

Sijaiskodissa asumisen pituus riippuu pitkälti koiran ulkonäöstä ja siitä, millaisia mielikuvia koira katsojassa synnyttää. Yhtenä heikoimpana ulkonäköpiirteenä ihmisten kiinnostuksen herättämisenä yksityinen eläinsuojelija kuvaa olevan mustien koirien yhdennäköisyyden. Mustat koirat asuvat sijaiskodissa keskimäärin muita koiria kauemmin, sillä mustat koirat näyttävät samalta eivätkä erotu joukosta. Valokuvien kautta koirista kiinnostuneet tutustuvat kodittomiin koiriin ja saavat niistä ensi vaikutelman. Valokuvista on kuitenkin mahdotonta saada käsitystä koiran luonteesta. Tämän vuoksi usea musta koira on asunut yksityisen eläinsuojelijan hoivissa useamman vuoden ennen pysyvän kodin löytymistä. Yksityinen eläinsuojelija kuvaa, että usea adoptioija haluaa itselleen kauniin koiran, joka herättää muissa ihmisissä mahdollisimman paljon positiivisia tunteita. Mustien koirien kuvataan herättävän vähän tunteita sekä adoptioijissa että muissa ihmisissä, mikä heikentää keskeisesti niiden adoptiomahdollisuuksia.

YP: ” *Pepsi is a simple black dog. – To 99% of adopters, she’s just another black dog. People want to adopt a dog they see as “special.” They want a unique-looking dog - - Pepsi is just another black dog who needs a home. For the rare person in search of “a black dog,” Pepsi is one of millions... who all look the same.* ”

7.2 Koiran yksilöllistäminen

Koiran sijoittamisen aikana koira yksilöllistetään esimerkiksi puhumalla sille ikään kuin se ymmärtäisi puhetta. Keskeinen yksilöllistämisen merkki oli myös koiran nimeäminen merkityksellisellä nimellä.

Taulukko 2 Yksityisen eläinsuojelijan koiran yksilöllistäminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
YP: "I said, "It's all better now, baby girl. You're safe... forever."	Puhuminen YP: 4	Koiran yksilöllistäminen
YP: "I named him 'Lucky' ". YP: "In truth, this dog had <i>never</i> even had a name of her own. When she arrived at the pound, she was simply given a <i>number</i> . So, before I'd even saved her... I decided: <i>she needs a name</i> . Then... the name " <i>Daisy</i> " ... simply came to me."	Nimeäminen YP: 3	Koiran yksilöllistäminen

Yksityisen eläinsuojelijan vieraillessa koiratarhoilla kiinnitti hän useaan koiraan huomiotaan puhumalla niille ja koskettamalla niitä. Puhumisella ja koskettamisella hän halusi antaa tarhakoirille huomiota, jota ne eivät tarhalla muuten usein saaneet. Huomiota annettiin erityisesti niille koirayksilöille, jotka koettiin unohdetuiksi sieluiksi, joiden silmien ja koko olemuksen koettiin huokuvan surua, turvattomuutta ja unohdusta.

YP: "And so, I stop, at each cage, to say "I love you, and you matter." I reach out a caring hand. I press my face against the gate to offer a kiss. I replace their numbers with names. I study their faces, as to never forget this precious being once lived."

Yksityinen eläinsuojelija painottaa, että tarhakoirat erottuvat toisistaan vain numeroiduilla laatoilla. Niille ei anneta virallista nimeä, vaan puhutaan koirasta numerosarjana. Yksityisen eläinsuojelijan ottaessa koiran kotiinsa, hän antaa sille pikimmiten yksilöllisen kutsumanimen. Koiran nimeäminen koettiin tärkeänä tekona koiran hyvinvoinnin kannalta ja sen katsotaan olevan merkki siitä, että koiran oikeuksia kunnioitetaan. Jokainen koira on erityinen yksilönsä, joka ansaitsee kohteen näköisen nimen. "Lucky", joka on suomennettavissa "onnekas" oli yksityiselle eläinsuojelijalle tärkeä nimi, jonka hän oli päättänyt antaa erityiselle koiralle. Lucky nimi representoi eläinsuojelijan tekemää

elämäntyötä koirien parissa, ja sen nimen saanut koira edustaisi näin ollen hänen elämäntyötään. Lucky koira toimii yksityisen eläinsuojelijan toiminnan maskottina ja perustana.

YP: ” - - and he felt lucky to be alive. That’s when I decided to give him the name... that I’d been reserving for a very special dog... “Lucky”. So... I named him Lucky, deeming him the mascot for my life and work.”

7.3 Adoptiotoiminta

Koirien kanssa tehtävä eläinsuojelutyö keskittyy keskeisesti koiralle pysyvän kodin löytämiseen. Sijaiskotiin sijoitetuille koirille pyritään löytämään potentiaaliset adoptoijat, jotka ovat valmiita sitoutumaan koiraan ja täyttämään koiran yksilöllisesti vaativat erityistarpeet. Eläinsuojelijan tavoitteena on tunnistaa potentiaaliset adoptioerheet ja saattaa koira pysyvään ja turvalliseen kotiin, missä koiralle katsotut perusoikeudet toteutuvat. Joidenkin koirien adoptiomahdollisuudet ovat kuitenkin toisia huonommat, kuten edellisessä luvussa on esitetty. Jotta kotia ja apua vailla olevat koirat löydettäisiin, joutuvat eläinsuojelijat hyödyntämään erilaisia keinoja tuodakseen koirat ihmisten tietoisuuteen.

Taulukko 3 Yksityisen eläinsuojelijan adoptiotoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>YP: “In looking for the perfect family for this special boy...”</p> <p>YP: “ We’ve made the decision to adopt Lucky”</p> <p>YP: “But even with all the adoption requests, I still hadn’t found the right family for Lola.”</p>	<p>Adoptioerheen löytäminen koiralle</p> <p>YP: 11</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: “ After seeing Wonder on Pet Pardons, I contacted - -“</p> <p>YP: ” I posted Daisy’s photo and information on my fb app, Pet Pardons.”</p>	<p>Sosiaalisen median hyödyntäminen: Pet Pardons</p> <p>YP: 10</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: “And so, I adopted Riley...”</p>	<p>Itselle adoptoidut koirat</p> <p>YP: 2</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>

Yksityinen eläinsuojelija etsii sijaiskodissa asuville koirilleen pysyviä koteja. Ihanteena ei ole ainoastaan löytää pysyvä koti, vaan kullekin koiralle se *ihanteellinen* koti. Koirien ei katsota olevan yhtenäinen kodittomien koirien joukko, vaan jokaisella koiralla on oma persoonansa ja omat erityistarpeensa. Koirien yksilöllisten ominaisuuksien kautta yksityinen eläinsuojelija muodostaa käsityksen siitä, mitä täydellinen perhe kullekin koiralle tarkoittaa. Joillekin koirille saattaa tulla useita adoptiohakemuksia, joista yksikään ei täytä yksityisen eläinsuojelijan vaatimuksia koiran adoptioimiselle.

YP: *"As each new dog comes in, I'm able to see their amazing personalities and get an idea of their individual needs. Then, I develop a picture in my head of the perfect family for that particular dog."*

Yksityinen eläinsuojelija pitää arvossa sitä, että lemmikkiä hankkivat adoptoivat rescuekoiran. Eläinsuojelija pitää itselleen lahjana sitä, että saa todistaa rescuekoiran saavan elinikäisen kodin. Adoptiossa painotetaan oman kodin saamista ja sen merkitystä. Jokainen koira ansaitsee oman kodin. Koiran elämän katsotaan muuttuvan paremmaksi adoption myötä, ne saavat elää rakastettuina perheenjäseninä. Uuden perheen ja uuden paremman elämän myötä koirat kuvataan onnellisiksi, terveiksi, rakastetuiksi ja arvostetuiksi.

YP: *"I said goodbye to my little Bali Boo today. She was excited to meet her new dad, Paul, and her new pup sister, Annie. And I know she'll go onto live a life of happiness and love. - - My Ali is home tonight. She's home... for the first time in her life... and I gave that to her."*

Koiran hyvä koti jaettiin kolmeen alateemaan: Ajan ja huomionantoon, terveydenhuollosta huolehtimiseen sekä materiaalien tarpeiden täyttämiseen.

Taulukko 4 Yksityisen eläinsuojelijan adoptiotoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>YP: "I can't even describe the joy I feel when I see one of my old foster babies living their new life. Happy.Healthy.Loved.Adored.Cherished."</p> <p>YP: "For the first time in her life, she got to have mealtime, and playtime, and "special Pepsi time.""</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p>Ajan ja huomionanto</p> <p>YP: 8</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: "If you've ever met me, you've probably heard me say, "PLEASE SPAY AND NEUTER YOUR PETS!"</p> <p>YP: "When you spay or neuter your pet, you are making the right decision for your pet's health."</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p>Terveydenhuollosta huolehtiminen</p> <p>YP: 6</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>

<p>YP: She also got a super-comfy pup bed of her very own and lots of toys. She'd never known so much joy in her little heart –ever.”</p>	<p style="text-align: center;">Koiran hyvä koti</p> <p style="text-align: center;">Materiaalisten tarpeiden täyttäminen</p> <p style="text-align: center;">YP: 4</p>	<p style="text-align: center;">Adoptiotoiminta</p>
---	--	---

Koirien hyvän kodin katsotaan tarjoavan erityisesti rakkautta lemmikilleen. Vaikka yksityinen eläinsuojelija toistaa useaan otteeseen ”to be loved”. Kertomatta kuitenkin jää se, miten rakkauden osoitusten tulisi ilmetä/ilmenevät omistajan ja koiran välillä. Hyvän elämän ihanteeseen kuuluivat myös erilaiset huomionosoitukset ja henkilökohtaisen ajan antaminen koiralle. Omistajan ja koiran yhteistä ajanvietettä, kuten leikkimistä, ihannoidaan. Koiralle annetun ajan ja rakkauden osoitusten katsotaan tuottavan koiralle mielihyvää, onnellisuutta ja hyvinvointia.

Uudessa kodissa toivomuksena on oma aidattu piha, missä koira voi vapaasti oleskella ja leikkiä muiden koirien kanssa. Huomioitavaa on se, että koira saa olla *pihalla vapaana*, ei kettingin varassa. Ihanteellisena asiana pidetään myös koiran omaa petiä sekä saatavilla olevia leluja.

YP: ”For the first time in her life, she got to have mealtime, and playtime, and “special Pepsi time”. She also got a super-comfy pup bed of her own and lots of toys. She’d never known so much joy in her little heart – ever.”

Koiran perusterveydenhoidosta huolehtimiseen katsotaan kuuluvan sen, että koiralla on ravintoa ja nestettä tarjolla. Tämä on perusedellytys koiran hyvän terveyden ylläpitoon. Yksityinen eläinsuojelija pitää edellisten lisäksi myös eläinlääkärillä asiointia koiran terveyden edistäjänä. Keskeisesti ihannoidaan koirien sterilisointia, jonka katsotaan olevan ennaltaehkäisevä toimenpide erilaisten sairauksien poistamiseen ja näin pidentävän koirien elinikää. Sterilisoinnin ihannointi perustuu keskeisesti myös koiran ylipopulaatioon ja ei-toivottujen pentujen vähentämiseen. Miljoonia koiria lopetetaan koiratarhoilla koirien ylipopulaation vuoksi. Keskeinen ongelma on se, että koiria on enemmän kuin kodinantajia. Lemmikin sterilisoimisen katsotaan pelastavan koirayksilöitä. Sterilisointi luetaan yhteisölliseksi teoksi, jonka avulla koirayksilöitä saadaan pelastetuksi.

YP: ”Spayed and neutered animals tend to be happier, healthier pets. When you spay or neuter your pet, you are making the right decision for your pet’s health, your relationship with your pet, and the community as whole. Most importantly, you are saving lives. And say goodbye to that socially inappropriate mounting.”

Yksityisen eläinsuojelijan keskeinen viestintäväline, jolla tavoittaa potentiaaliset adoptoijat on facebookissa toimiva Pet Pardons -sovellus. Pet Pardons on työkalu, jonka avulla käyttäjä voi jakaa

tarhalla asuvien koirien kuvia siinä toivossa, että niille löytyisi sijaiskodin tarjoaja tai potentiaalinen adoptoija. Useimmat jaetut koirat ovat tarhalla eläviä lopettamisuhan alla olevia koiria. Myös yksityinen eläinsuojelija lisää sovelluksen kautta sijaiskodissaan asuvien koirien kuvia sovelluksen avulla facebookiin. Yksityinen eläinsuojelija on toinen sovelluksen perustajista. Sovellus käynnistettiin joulukuussa 2010. Nykyään Pet Pardonsilla on yli 150 000 käyttäjää, joiden avulla on pystytty pelastamaan yli 3000 koira.

Yksityinen eläinsuojelija jakaa itse koirien kuvia kyseisen sovelluksen avulla toivoen löytävänsä koirille mahdollisimman nopeasti avun. Joissakin tapauksissa koirille ollaan valmiita tarjoamaan nopeasti julkaisun jälkeen koti ja yksityinen eläinsuojelija saa useita yhteydenottopyyntöjä. Yhteydenoton helpottamiseksi Pet Pardonsin kautta on mahdollista täyttää myös adoptiohakemus. Ihmisten kiinnostukseen tarjota apua vaikuttaa keskeisesti koiran ulkonäkö ja tausta. Joissakin tapauksissa, jos julkaisun yhteydessä on kuvauksessa ilmoitettu koiran kohdanneen paljon väkivaltaa ja laiminlyöntiä menneisyydessään, tarjoavat ihmiset herkästi kodin koiralle. Koiran menneisyydellä on näin ollen keskeinen merkitys koiran adoptiomahdollisuuksiin. Osa kiertää kaukaa väkivaltaa kohdanneet koirat, sillä he katsovat niiden tarvitsevan muita enemmän aikaa luottamuksen synnyttämiseen sekä koulutusta.

Yksityinen eläinsuojelija on adoptoinut kaltoin kohdeltuja koiria myös itselleen. Nämä koirat ovat olleet usein Pitbull -rotuisia, joille on vaikea löytää adoptoijia. Ne ovat usein kohdanneet väkivaltaa ja laiminlyöntiä entisiltä omistajiltaan. Keskeisin eläinsuojelutyöhön innostanut on yksityisen eläinsuojelijan nyt jo edesmennyt Pitbull-rotuinen Riley-koira. Riley oli yksityisen eläinsuojelijan ensimmäisistä pelastetuista koirista. Rileyn tarina ja menneisyys on motivoinut hänet jatkamaan eläinsuojelutyötä edelleen ja tekemään työtä erityisesti Pitbullien pelastamiseksi.

7.4 Yhteistyön tärkeys toiminnan harjoittamisessa

Eläinsuojelutoiminnassa ovat erilaiset avustukset tarpeellisia. Avustusten avulla koirien hoito ja ylläpito voidaan turvata.

Taulukko 5 Yksityisen eläinsuojelijan yhteistyöverkostot

Sisältö	Alateema	Yläteema
YP: ” We are asking for donations of dog houses, hay, blankets, dog food, & dog bowls (&of course, monetary donations are welcome)” YP: “ Painting with a Twist in Meridian, Mississippi did a fundraiser for Lucky Dog Rescue - -“	Avustusten hankkiminen YP: 8	Yhteistyöverkosto

Yksityisen eläinsuojelijan toiminnassa erilaiset avustukset ovat keskeisiä. Avustusten lisäämiseksi on käynnistetty erilaisia kampanjoita eri alueilla. Eräässä kampanjassa pyydettiin lahjoituksina erilaisia koirantarvikkeita. Keskeisiä kaivattuja koiranhoitotarvikkeita ovat koiran ruokakupit, remmit ja kaulapannat, viltit, heinä, koiranruoka sekä koirankopit. Tapahtuma kiinnosti myös lehdistöä ja sai näkyvyyttä sanomalehden etusivun artikkelissa.

Myös rahallinen avustus on tervetullutta. Yksityisen eläinsuojelijan yhdistys on pieni. Se toimii avustusten ja yksityisen eläinsuojelijan omien säästöjen avulla. Yksityinen eläinsuojelija on ainoa yhdistyksen nimissä toimiva jäsen, mutta hänellä on myös muutamia tarhalla työskenteleviä vapaaehtoisia. Hänellä on myös joitakin toimintaa tukevia lahjoittajia. Eläinsuojelija kuvaa kuitenkin lahjoitusten ja avun olevan suhteellisen vähäistä toiminnan harjoittamiseen tarvittaviin resursseihin nähden. Raha-avustusten keräämiseksi yksityinen eläinsuojelija on yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa järjestänyt varainkeruutapahtumia. Yhdessä varainkeruutapahtumassa maalattiin erilaisia koirien kuvia, joiden tuotosta puolet lahjoitettiin yksityisen eläinsuojelijan yhdistykselle. Toisessa varainkeruutapahtumassa yksityinen eläinsuojelija toimi juontajana ”Pit Stops” -kirjan promootiotapahtumassa. Kirjan myynnistä saaduista tuloista osa lahjoitettiin yksityisen eläinsuojelijan yhdistykselle.

Ulkopuoliset pyrkivät auttamaan yksityistä eläinsuojelijaa. Yksityisen eläinsuojelijan yhdistys ilmoitettiin ulkopuolisten toimesta esimerkiksi Amerikan suosikkitarha -kilpailuun, jossa pääpal-

kintona oli 15 000\$. Eläinsuojelijan aktiiviset yhteistyökumppanit ovat myös keskenään keränneet ajoittain varoja yhdistykselle.

7.5 Pyrkimyksenä muiden asenteisiin vaikuttaminen ja eläinsuojelutoimintaan osallistaminen

Yksityinen eläinsuojelija tekee laajaa yhteistyötä eri eläinsuojelutahojen kanssa. Eläinsuojelu ei toimi yksittäisellä tasolla, vaan siihen tarvitaan laajaa sosiaalista ja yhteistyöverkostoa, jotta rescuekoirien ympärille nivoutuneet eläinsuojelukysymykset saataisiin ihmisten tietoisuuteen. Keskeisenä tiedottamisvälineenä toimivat muiden bloggaajien vieraskirjoituspyynnöt, joissa yksityistä eläinsuojelijaa pyydettiin kirjoittamaan ”vieras bloggaus” ja kertomaan eläinsuojelutyöstä koirien parissa. Henkilökohtainen blogi toimii sen sijaan omien kokemusten jakamisen välineenä, jonka avulla yksityinen eläinsuojelija toivoo vaikuttavansa koiriin kohdistuviin asenteisiin ja luovansa kiinnostusta koirien parissa tehtävään eläinsuojelutyöhön.

Taulukko 6 Yksityisen eläinsuojelijan eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>YP: “Small, random acts of kindness may not always seem like much. - - for me... these thoughtful gifts... make the world go round. They represent the one thing we could all use a little more of... hope.”</p> <p>YP: - - in addition to dog rescue, I’ve been able to help a lot of people this year... some truly amazing people. People who give far more than they ever take, and receive far less than they really deserve.”</p> <p>YP: “When you see unimaginable suffering, your heart should hurt. In rescue, compassion is the spark that ignites the fire. - - The people who take their heartbreak, & turn it into action on behalf of the animals... those are the people who truly...”</p>	<p>Osallistuminen eläinsuojelutyöhön</p> <p>YP: 30</p>	<p>Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen</p>

Yksityinen eläinsuojelija arvostaa ihmisiä, jotka tekevät tekoja koirien paremman elämän tavoittelun puolesta. Eläinsuojelutyö koetaan raskaaksi. Siinä joutuu usein näkemään koiriin kohdistunutta julmuutta ja näin kokemaan epämurkeit tunteita kuten surua ja avuttomuutta. Eläin-

suojelijan oma voima perustuu siihen, että hän kääntää epämukavat tunteet voimavaraksi, jotka saavat hänet tekemään enemmän tekoja koirien hyvinvoinnin puolesta. Eläinsuojelu ja koirien parissa työskentely tuovat yksityiselle eläinsuojelijalle hyvinvoinnin tunnetta, mikä saa hänet jatkamaan työtään epämiellyttävien tunteiden ilmentymisistä huolimatta. Koirien pelastaminen ja niiden hyvinvoinnin lisääminen tuovat yksityiselle eläinsuojelijalle mielihyvää. Seuraava lainaus tuo keskeisesti esiin sen, millaisen tunteen koiran pelastaminen yksityiselle eläinsuojelijalle luo.

YP: “ - - and it was an incredible experience for me to witness... knowing that Daisy was finally safe. Days like today... are honestly what I live for. To know... that I gave that to her.”

Yksityinen eläinsuojelija arvostaa keskeisesti ihmisiä, jotka pystyvät kääntämään ikävät tunteet henkilökohtaiseksi voimavaraksi, joka saa aikaan tekoja. Nämä ihmiset ovat askel parempaan muutokseen. Ne, jotka eivät vain hyväksy asioita sellaisenaan tai toivovat parempaa vaan pohtivat keinoja, millä saada muutos aikaan.

YP: ”Short-term changes lead to long-term changes. Small differences lead to big differences. But here’s the best part: anyone can contribute. Everyone can do something. Never ever say that you can’t change the world. You can.”

Eläinsuojelutyössä yksityinen eläinsuojelija arvostaa ihmisiä, jotka osallistuvat koirien oikeuksien puoltamiseen sekä hänen työnsä tukemiseen. Hän pitää suurella arvostuksella myös muita eläinsuojelijoita, jotka tekevät työtä koirien paremman elämän puolesta. Auttaminen perustuu usein pieniin tekoihin, joita ei pidetä merkityksellisinä tai muutosta aikaansaavina. Yksityinen eläinsuojelija kuitenkin painottaa työssään pienten tekojen merkitystä. Yhteisön ja muiden koirien oikeuksien puolestajien teot edustavat yksityiselle eläinsuojelijalle toivoa siitä, että muutos on mahdollinen eikä taistelua tarvitse käydä yksin. Yhteisön tuki ja hänen työlleen annettu arvostus on yksityiselle eläinsuojelijalle korvaamatonta tuloksien saamiseksi eläinsuojelutyössä.

Oman blogin kirjoittaminen tarjoaa yksityiselle eläinsuojelijalle siis mahdollisuuden tuoda kattavalle yleisölle tietoa koirien olosuhteista. Ikävien tarinoiden kuvaamisella ei katsota olevan tarkoitus loukata vaan jakaa ja saattaa asiat ihmisten tietoisuuteen. Tietoisuuden kautta toivotaan, että ihmiset aktivoituisivat toimimaan koirien paremman elämän puolesta.

Taulukko 7 Yksityisen eläinsuojelijan eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>YP: "I write my rescue experiences on my blog"</p> <p>YP: "Following the Rudy Blog, several other posts would hit it big, with an insane number of clicks and shares."</p>	<p>Oma Blogi</p> <p>YP: 7</p>	<p>Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen</p>
<p>YP: "I was recently asked to write a guest blog for ProjectDOG"</p> <p>YP: "I was recently asked to guest blog for Dogster.com"</p>	<p>Muiden blogit</p> <p>YP: 6</p>	<p>Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen</p>

Alkujaan blogin tarkoituksena ei ollut kirjoittaa laajalle yleisölle. Oletuksena oli, että lukijoita olisi vähän, mutta sitäkin enemmän toivottiin, että saataisiin muutama ihminen osallistumaan toimintaan. Yksityinen eläinsuojelija kuvaa blogin muuttaneen hänen elämänsä, sillä se on saanut niin laajaa näkyvyyttä ja kannatusta ympäri maailmaa. Yksityinen eläinsuojelija on tarinoidensa jakamisen avulla saanut postia sekä Yhdysvalloista että globaalisti ympäri maailmaa. Puolen vuoden blogin ylläpidon jälkeen yksityinen eläinsuojelija kuvaa blogin vierailijoita kertyvän keskimäärin 55 000 kuukaudessa. Hän on saanut useita viestejä blogin lukijoilta. Viesteissä kiitetään yleisesti häntä siitä, miten hän on kirjoituksissaan innoittanut muutokseen, avannut uusia näkökulmia asioiden tarkasteluun ja saanut ihmiset tekemään tekoja eläinsuojelun ja koirien pelastamisen eteen. Osa ihmisistä on aloittanut vapaaehtoistyön, sijaiskotitoiminnan ja avustamisen koirien kuljetuksissa.

Useat muut bloggaajat pyysivät yksityistä eläinsuojelijaa kirjoittamaan vierasblogin ("write a guest blog"). Keskeisenä aiheena oli yksityisen eläinsuojelijan rescuetyöstä saaduista henkilökohtaisista kokemuksista kertominen. Tavoitteena vierasbloggauksilla oli saada ihmiset kiinnostumaan koiriin kohdistuvasta eläinsuojelutyöstä ja aktivoida heitä osallistumaan eläinsuojelutoimintaan. Toivomuksena oli, että mahdollisimman moni lukija jakaisi yksityisen eläinsuojelijan tarinaa, jotta se leviäisi mahdollisimman laajalle. Tavoitteena tarinan jakamisella oli saada mahdollisimman moni ihminen kiinnostumaan eläinsuojelutoiminnasta.

8. Yhdysvaltalaisen sijaiskodin tarjoajan roolissa toimiminen

8.1 Sijaiskotitoiminta

Sijaiskodin tarjoaminen avun tarpeessa oleville koirille on luonnollisesti sijaiskodin tarjoajan keskeisin tehtävä. Sijaiskodin tarjoaja tekee aktiivisesti yhteistyötä lukuisten rescuekoirayhdistysten ja koiratarhojen kanssa, sillä koirat tulevat sijoitukseen *aina* näiltä tahoilta. Pääosin sijaiskodin tarjoaja ottaa huostaan vaikeasti sijoitettavia ja adoptoitavia koiria niiden rodun, iän, erityistarpeiden tai muiden ominaisuuksien vuoksi.

Taulukko 8 Sijaiskodin tarjoajan sijaiskotitoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
SK: "Amy is a CASPCA foster." SK: "I took him in as a foster." SK: "I haven't been a regular foster for CASPCA until this summer."	Oma sijaiskotitoiminta SK: 26	Sijaiskotitoiminta
SK: "He still needed vaccines and I wanted the vet to recheck his lungs for signs of the pneumonia." SK: "I had her at the vet's office for a skin biopsy - -." SK: " - - we headed to the vet for his dental appointment."	Hoitotoimenpiteet SK: 27	Sijaiskotitoiminta
SK: " - - is moving to another foster home tomorrow." SK: "I am taking Gallegher to another foster home - - ."	Omasta sijaiskodista toiseen sijaiskotiin SK: 17	Sijaiskotitoiminta

Keskeisin tausta sijaiskodin tarjoajan koirilla oli se, että omistaja oli hylännyt koiransa tarhalle. Usein koiran hylkäämisen taustalla oli omistajan ajanpuute koiran kanssa olemiseen tai sen kouluttamiseen. Syynä oli myös vuokranantaja, joka ei hyväksynyt koiran asumista asunnossaan. Keskeisin syy oli yksin eläneen vanhemman koiranomistajan menehtyminen. Menehtymisen jälkeen sukulaiset eivät halunneet pitää koiraa itsellään vaan luovuttivat sen koiratarhalle. Koiran hylkääminen tarhalle oli kotisijoittajan koirien yleisin tausta.

SK: *"Samson, the German Shepherd Dog shown here, was dumped in a shelter at about 1,5 years of age by an owner who "didn't have time" for the dog (this is a classic excuse - -)."*

Osalla koirista oli selkeästi aikaisemmin ollut omistaja. Osalle kadulle hylätyistä koirista pystyttiin löytämään jopa omistaja, jolloin ilmeni, etteivät omistajat enää halunneet koira. Koira oli siis todennäköisesti jätetty tarkoituksella kadulle.

SK: *"She was found as a stray but her owners were known and were notified, but they didn't come for her."*

Suurin osa sijaiskodin tarjoajan koirista oli erityistarpeita vaativia koiria. Toiset tarvitsivat erilaisia lääkinnällisiä hoitotoimenpiteitä sairauksien ja hoidon laiminlyöntien vuoksi. Toiset eivät sopeutuneet tarhaelämään, mikä aiheutti niille poikkeuksellista käyttäytymistä ja oirehdintaa. Nämä koirat eivät myöskään olleet helposti adoptoitavia. Tämän vuoksi ne pyrittiin asettamaan neutraalimpaan ja rauhallisempaan asuintilaan sijaiskodin tarjoajan luo. Sijaiskodin tarjoajan luona koirilla oli mahdollista sosiaalistua ja niiden tarvitsemista hoidoista pystyttiin huolehtimaan.

SK: *" - - he had a badly injured tail - - So Baron was tail-less, had tipped ears, and a bit of a prey drive, so he took a long time to be adopted."*

Sijaiskodin tarjoaja toteaa pysyvän kodin löytämisen olevan vaikeaa vanhuskoirille sekä tietyille koiraroduille. Vaikeasti adoptoitaviin rotuihin lukeutuvat rottweilerit. Sijaiskodin tarjoaja ottaa pääosin suurikokoisia koiria kotisijoitukseen. Suosituimpana kotisijoituksen kohteena ovat paimenkoirat ja rottweilerit. Sijaiskodin tarjoaja katsoo soveltuvansa parhaiten aikansa ja tilojensa puitteisissa suurikokoisten koirien sijaiskodiksi. Suurikokoisille koirille on vähemmän kysyntää ja niiden mahdollisuudet adoptioon ovat heikompia, sillä niiden katsotaan kokonsa puolesta tarvitsevan enemmän asuintilaa. Sijaiskodin tarjoaja katsoo pienten koirien olevan helpommin sijoitettavissa ja adoptoitavissa, minkä vuoksi hän kokee oman työnsä sopivan parhaiten suurille koirille. Hän on valmis sitoutumaan koiraan aina siihen asti, että se löytää oman kodin kestopä sijoituskodissa asuminen kuinka pitkään tahansa.

SK: *"I think my time and foster space is better for larger dogs, because there are fewer people willing and able to take them in. Fortunately, they are also what I enjoy having around. When I take in a foster, I plan on having them as long as it takes for them to be adopted."*

Sijaiskodin tarjoaja ottaa hoiviinsa usein myös koiria, jotka kärsivät erilaisista sairauksista. Hänellä on tilojensa puitteisissa valmiudet eristää tarttuvista sairauksista kärsivät koirat toisistaan. Useilla koirilla on nivelmatoja, jolloin ne täytyy eristää siihen asti, että matokuuri on vaikuttanut koiran elimistöön. Näin tartuntavaaraa ennaltaehkäistään.

SK: *“I often take in foster dogs with ringworm because I have a facility where they can be kept separated from other dogs.”*

Osa koirista on sijaiskodissa muutamia kuukausia ja osa useita vuosia. Sijaiskodin tarjoaja kuvaa kuitenkin kaikkein kauimmin omaa kotiaan odottaneiden löytäneen sen parhaan mahdollisen kodin, sillä nämä adoptiot on tehty tarkkaan harkiten ja koirat harvoin palautuvat adoption jälkeen takaisin tarhalle tai sijaiskotiin.

Sijaiskodin tarjoajaan otetaan usein yhteistyöverkostojen kautta yhteyttä avun tarpeessa olevista koirista. Hän menee tutustumaan koiraan nähdäkseen sen luonteen ennen virallista päätöksen tekoa sijaiskodin tarjoamisesta. Koiralla on oltava sellainen luonne, että se pystyy asettumaan asumaan muiden sijaiskodissa asuvien koirien kanssa. Kysyntää sijaiskodeista on enemmän kuin niitä on tarjolla. Sijaiskodin tarjoaja tekee merkittävästi yhteistyötä myös muiden sijaiskodin tarjoajien kanssa. Koiria saatetaan vaihtaa sijaiskodista toiseen. Perusteluna sijaiskodin vaihdolle on keskeisesti se, että toisella sijaiskodilla on paremmat kontaktit ja yhteistyöverkostot löytää koti kyseiselle koiralle. Näin koira saa todennäköisemmin kodin eikä sen tarvitse olla sijaiskodissa useita kuukausia. Toisella sijaiskodilla voi myös olla paremmat edellytykset koiran hoitoon, huomion-antoon ja sosiaalistamiseen.

Eräissä tapauksessa toisessa sijaiskodissa koiran oli mahdollista asua talon sisätiloissa, jolloin koiran adoptiomahdollisuudet paranivat huomattavasti sen osatessa lemmikiltä odotetut toimintatavat kuten sisäsiisteyden jo ennen adoptiota. Koiran asuessa pienestä pitäen ulkotiloissa tai tarhalla, joutuu adoptoija usein itse opettamaan koiran sisäsiistiksi sekä muut peruskäskyt. Kaikki adoptoijat eivät koe aikansa riittävän opettamiseen vaan toivovat saavansa valmiiksi opetetun ja tottelevaisen lemmikin.

SK: *” I am taking Gallagher to another foster home on Monday morning. She has taken fosters from me before and always finds good homes. He will still have playmates and will have the opportunity to live in a household, which always improves a dog’s adoption prospects.”*

8.2 Koiran yksilöllistäminen

Taulukko 9 Sijaiskodin tarjoajan koiran yksilöllistäminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
SK: “ - - so we gave her a nice name, Maggie, in honor of the season.”	Nimeäminen	Koiran yksilöllistäminen
SK: “ I don’t think the name “Hooch” fits this boxer boy very well, but that’s going to be up to someone else to decide.”	SK: 11	

Sijaiskodin tarjoaja pitää tärkeänä sitä, että annettu nimi sopisi koiralle ja olisi jotenkin merkityksellinen. Usein nimenannon taustalla oli sijaiskodin tarjoajan asuinpaikkaan viittaava tai siellä käytetty tyypillinen nimi. Koirille kehitettiin olemassa olevasta nimestä myös lempinimi. Usein olemassa olevaan nimeen liitettiin jokin etuliite, joka kuvasti koiran luonnetta tai ulkonäköä.

SK: *”This miracle child is a rottweiler named Bear, or Care Bear as I like to call him.”*

Sijaiskodin tarjoaja ei katsonut tyypilliseksi toiminnakseen huomioida koiran sukupuolta sitä nimeessä. Joissakin tapauksissa sijaiskodin tarjoaja kuvaa kuitenkin kohdanneensa koiria, joille nimet eivät sopineet sukupuolen vuoksi. Sen lisäksi, että koiria yksilöllistetään nimeämisellä, vaikuttaa nimenantoon myös sukupuoli.

SK: *”Her name is Riley. I’m not that hung up on gender conformity with dog names, but it doesn’t sound right for a girl.”*

Kaikissa tapauksissa sijaiskodin tarjoaja ei nimennyt koiraa, sillä hän katsoi koiran siirtyvän nopeasti pysyvään kotiin tai toiseen sijaiskotiin. Näin nimenanto luovutettiin sen tahon tehtäväksi, jossa koira tulisi todennäköisesti asumaan kauemmin.

SK: *” He has no name and I’m going to just leave that up to the new foster home if they take him.”*

8.3 Adoptiotoiminta

Sijaiskodin tarjoaja pyrkii löytämään jokaiselle sijaiskodissaan asuvalle koiralle hyvän elinikäisen kodin. Adoptiotoimintaan sisältyy adoptioerheen löytäminen ja adoptiotapahtumiin osallistuminen. Ihanteena katsotaan olevan hyvän kodin löytyminen ja yhteydenpidon jatkuminen koiranomistajien kanssa adoptoinnin jälkeen.

Taulukko 10 Sijaiskodin tarjoajan adoptiotoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
SK: "I'll be fending off requests from marginally qualified people while looking for the perfect home for him." SK: "- - meeting with a young woman from Richmond who was interested in adopting Samson." SK: "I really need to get him adopted."	Adoptioerheen löytäminen koiralle SK: 34	Adoptiotoiminta
SK: "I'd take him to adoption events - -" SK: "- - I drove to Front Royal to a VGSR adoption event - - "	Adoptiotapahtumiin osallistuminen SK: 7	Adoptiotoiminta
SK: "We had adopted dogs from - -" SK: "We adopted one of the pups ourselves - - "	Itselle adoptoidut koirat SK: 3	Adoptiotoiminta

Sijaiskodin tarjoaja vieroksuu adoptioehdokkaita, jotka lähestyvät adoptiota kuin ostaisivat autoa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että adoptioehdokkaat on liian kiinnostunut koiran ulkonäöstä. Tämän tyyppisissä adoptioprosesseissa koirat usein palautuvat takaisin tarhalle, sillä koira ei lopulta vastaa adoptoijan odotuksia.

SK: "Nothing turns me off potential adopters more than those that approach adoption as if they were buying a car. If people are concerned about the shape of the ears, markings, color, or other trivial matters, chances are good that the dog they adopt is going to be returned because, inevitable, it will not live up to all their expectations."

Sijaiskodin tarjoaja kuvaa rescuekoirasuojelijoiden tekevän parhaansa, jotta koiralle löytyisi parhain mahdollinen koti. Arviot adoptioehdokkaista perustuvat kuitenkin saatuihin päätelmiin. Joskus arviot osuvat oikeaan, ja koira löytää pysyvän ja hyvän kodin. Joskus adoptioehdokkaista tehdyt arviot ovat virheellisiä, ja koirat luovutetaan takaisin tarhalle.

SK: *"In rescue work we don't often know about the happy endings. We do our best to ensure that they happen by screening adopters and using our best judgement about whether they can and will provide that dog will a full and happy life, regardless of how long it is."*

Kiinnostuksen ilmaukset koirista toimitetaan usein sähköpostin välityksellä. Sijaiskodin tarjoajan tyypilliseen toimintaan kuuluu tutustua adoptioehdokkaasiin kasvotusten ennen päätöksen tekoa koiran luovuttamisesta. Tapaamiset ovat usein adoptioehdokkaan kotona sen sijaan, että tapaaminen tapahtuisi sijaiskodin tarjoajan luona. Näin sijaiskodin tarjoaja pystyy tutustumaan myös koiran mahdolliseen tulevaan elinympäristöön ennen luovutusta. Joissakin tapauksissa koira luovutetaan joiksikin päiviksi adoptioehdokkaalle ennen virallista adoptiota, jotta nähdään, miten heidän yhteiselonsa ja arki sujuu. Onnistuneen kohtaamisen jälkeen adoptio virallistetaan papereilla ja koira luovutetaan uudelle omistajalleen.

Sijaiskodin tarjoaja hyödyntää eri rescuekoirayhdistysten ja muiden toimijoiden järjestämiä adoptiotapahtumia löytääkseen sijaiskoirilleen potentiaalisia adoptioehdokkaita ja pysyvän kodin. Adoptiotapahtumat järjestetään usein ulkotiloissa, sillä useiden koirien läsnä ollessa koirat kokevat ulkotilan mielekkäämmäksi ja vähemmän stressaavaksi. Adoptiotapahtumiin otetaan mukaan ne koirat, jotka ovat valmiita muuttamaan uuteen elinympäristöön ja uuteen pysyvään kotiin. Adoptiotapahtumiin osallistuu useita kodittomia koiria, joihin tapahtumassa on mahdollista tutustua. Adoptiotapahtumissa koiraa etsivät näkevät kodittoman koiran luonnossa ja pystyvät tutustumaan sen luonteeseen. Sijaiskodin tarjoaja on löytänyt usealle sijaiskoiralleen pysyvän kodin adoptiotapahtumien kautta.

SK: *" Sunday I drove to front Royal to a VGSR adoption event, taking Hank, Lana, and Highland. another VGSR foster/volunteer came to meet Highland and she went home with him. If all goes well this week, I expect he will have a new home."*

Sijaiskodin tarjoaja on adoptoinut useita koiria eri rescuekoirayhdistysten kautta. Sijaiskodin tarjoajan ensimmäinen koira oli adoptoitu rescuekoirayhdistyksen kautta. Adoption myötä sijaiskodin tarjoaja tiesi haluavansa osallistua rescuekoiratoimintaan. Hän koki asuintilansa ja aikansa olevan rescuekoiratoimintaan sopiva ja koirien pelastamisen puolesta tehtävä työ oli jotain, mitä hän todella halusi tehdä.

Taulukko 11 Sijaiskodin tarjoajan adoptiotoiminta

Sisältö	Alateema	Yläteema
KS: "It is always nice to get good news about my former foster dogs."	<p>Yhteydenpidon jatkuminen sijaiskodissa olleen koiran uusien omistajien kanssa</p> <p>KS: 4</p>	Adoptiotoiminta
<p>KS: "She is getting the love, care, and treatment that she deserves."</p> <p>KS: " - - he doesn't look like anything other than a Pyr, and more importantly, the adopters don't care (I love people like that)."</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p>KS: 7</p>	Adoptiotoiminta

Sijaiskodin tarjoajan keskeiset arvot kohdistuvat siihen, että ihmiset adoptoivat rescuekoiria, sekä hyvään omistajuuteen. Sijaiskodin tarjoaja katsoo, että jokainen koira ansaitsee hyvän kodin. Hänen keskeisin päämääränsä on löytää sijaiskoirilleen elinikäinen koti. Sijaiskodin katsotaan olevan väliaikainen etappi koiran elämässä. Sijaiskodin tarjoajalle tämä käytännössä tarkoittaa sen hyväksymistä, että jokaisesta hänelle sijoitetusta koirasta tulee lopulta luopua. Tavoitteena on saada kaikki sijaiskodissa asuvat koirat pysyvään kotiin, jossa niistä lopulta tulee rakastettuja perheeseen kuuluvia lemmikkejä.

Erityisesti sijaiskodin tarjoaja arvostaa ihmisiä, jotka eivät kiinnitä eläimen ulkonäköön liiaksi huomiota vaan enemmän koiran luonteeseen. Arvostusta saivat ne, jotka eivät pitäneet itsestään selvyytensä sitä, että sijaiskodin tarjoaja toimittaa koiran uuteen kotiin, ja jotka olivat valmiita antamaan oman panostuksensa koiran kotiin saamiseen. Näiden ihmisten katsottiin olevan tosissaan adoption suhteen. Sijaiskodin tarjoaja pitää erityisesti arvossa myös sitä, että adoptoijat pitävät häneen edelleen yhteyttä adoption jälkeen. Entisestä sijaiskodin koirasta kuullaan mielellään kuulumisia. Tavoitteena on, ettei yksikään koira palaudu tarhalle tai sijaiskotiin takaisin. Sijaiskodin tarjoaja kuvaa eläinsuojelutyöhön liittyvän usein se, ettei onnellisista lopuista kuulla. Näin ollen, kun adoptoijat pitävät yhteyttä ja kertovat koiran voivan hyvin uudessa kodissaan, antaa se sijaiskodin tarjoajalle syyn jatkaa toimintaansa. Näin hän on onnistunut tavoitteessaan ja saattanut taas yhden koiran pelastetuksi sekä elinikäiseen kotiin, jossa koiran tarpeet tulevat täytettyä.

Sijaiskodin tarjoaja jättää kertomatta sen, millaisena koiran hyvä elämä käytännössä koetaan. Mitkä asiat liitetään koiran hyvään elämään tai hyvään kotiin? Viitataan koiran hyvällä kodilla ja hyvällä elämällä materiaalien tarpeiden tyydyttämiseen? Onko kyseessä koiran hoitotoimenpiteistä huolehtiminen tai huomionanto? Joissakin tapauksissa hyvän kodin katsotaan tarjoavan koiralle rak-

kautta ja huolenpitoa. Näin voidaan ajatella kyseessä olevan koiran emotionaalisten tarpeiden täyttäminen materiaalien sijaan. Se, miten koiran emotionaaliset tarpeet käytännössä tyydytetään, jää kertomatta. Millaiset koiranomistajan teot ja toiminta kuvaavat lemmikkiin kohdistettua rakkautta ja huolenpitoa, joita sijaiskodin tarjoaja pitää arvossa? Sijaiskodin tarjoaja kuvaa hyvän kodin ja omistajuuden heijastuvan koirasta ulkoisesti, sen eleistä ja toiminnasta. Näiden konkreettiset ilmentymät jäävät kertomatta.

8.4 Yhteistyön tärkeys toiminnan harjoittamisessa

Taulukko 12 Sijaiskodin tarjoajan yhteistyöverkosto

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>SK: "A lot of things get donated to me for help with the dogs. Dog food is the most common, and the most needed."</p> <p>SK: " - - I had a load of sheets, towels, and blankets that had been donated to VGSR that I didn't need."</p>	<p>Avustukset</p> <p>SK: 6</p>	<p>Yhteistyöverkosto</p>

Sijaiskodin tarjoaja kuvaa saavansa paljon erilaisia avustuksia koirien hoitoon. Keskeisin avustus on koiranruoka. Sijaiskotitoiminnan harjoittaja kuvaakin saavansa niin paljon koiranruoka-avustuksia eri paikoista, että hänen harvoin täytyy ostaa ruokaa koirille. Yksityisiltä henkilöiltä saadut koiranruokalahjoitukset ovat usein sellaisia, jotka eivät ole kelvanneet lahjoittajan koiralle. Osa on varta vasten ostanut koiranruokapussin sijaiskotitoiminnan harjoittajalle. Myös ruokakaupat antavat erilaisia koiranruokalahjoituksia. Kauppojen lahjoittamat ruoat ovat usein päiväysvanhoja ja siksi niitä halutaan eroon mahdollisimman nopeasti.

Sijaiskotitoiminnan harjoittaja kuvaa saavansa kiitettävästi erilaisia koiranhoitotarvikkeita kuten koirankuppeja, koiranshampoota, remmejä, koiranleluja sekä vilttejä. Suurin osa tarvikkeista on peräisin koiransa tarhalle luovuttaneilta omistajilta sekä koiransa menettäjiltä omistajilta. Hän siis saa riittämiin erilaisia avustuksia. Lukuisten avustusten myötä hän voi myös lahjoittaa tavaroita edelleen eri rescuekoirayhdistyksille ja koiratarhoille, joissa tarvikkeista on pulaa.

9. Yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolissa toimimisen vertailua

Yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan rooleihin kuuluvat toiminnan teemat olivat suhteellisen yhtenäiset. Yhtenäisiksi teemoiksi nousivat sijaiskotitoiminta, adoptiotoiminta, koiran yksilöllistäminen ja yhteistyön merkitys toiminnan harjoittamisessa. Yksityisen eläinsuojelijan keskeiseksi toiminnaksi nousi myös pyrkimys asenteiden vaikuttamisen kautta muiden toiminnan säätelemiseen tavoitteena osallistaa useampia ihmisiä koirien parissa tehtävään eläinsuojelutyöhön.

Mielenkiintoisena ilmiönä esiintyi se, että sekä yksityisellä eläinsuojelijalla että sijaiskodin tarjoajalla olivat keskeisimpinä sijaiskodin kohteina ne koirat, joilla oli tarhalla heikot selviytymismahdollisuudet ja joita oli vaikea muutoin saada adoptoiduiksi tai sijoitettua toisaalle. Heikoimpaan asemaan katsottiin lukeutuvan vanhuskoirat, vammautuneet koirat, psyykkisesti huonovointiset koirat sekä tietyn rodun koirat. Molempien eläinsuojelijoiden kohteena olivat erityisesti suurikokoiset koirat. Eläinsuojelijat olivat muodostaneet erityisen inhimillistävän suhteen tiettyihin koirarotuihin. Yksityistä eläinsuojelijaa puhuttelivat Pitbullit, sijaiskodin tarjoajaa puolestaan paimenkoirat ja Rottweilerit. Nämä kaikki ovat suurikokoisia rotuja. Erityisesti Pitbullit (kts. luku 3.4) ja Rottweilerit on vaikea saada sijoitettua Yhdysvalloissa, sillä molemmat rodut liitetään koiratappeluihin. Molempien eläinsuojelijoiden itselleen adoptoimat koirat ovat edellä mainittuja vaikeisiin adoptoitaviin rotuihin kuuluvia koiria.

Eläinsuojelijoiden toiminnan kohdistuminen keskeisesti heikoimpiin asemiin lukeutuviin koiriin on ymmärrettävissä myös inhimillistämisen näkökulmasta. Näin heikompaan asemaan lukeutuvat koirat on helppo inhimillistää kokeviksi olennoiksi, joiden voidaan jollain tapaa myös ymmärtävän niiden huonon aseman. Ihmisten taipumuksena on suosia koirassa erityisesti inhimillisiä piirteitä. Mitä enemmän ajattelemme koira inhimillisenä, sitä helpommin tulemme suosineeksi koiria, joita on helppo inhimillistää. (Raevara 2011,186,193; Järvinen 2000, 16.) Näin oma oletukseni koiran inhimillistämisestä osana sen sosiaalisessa järjestelmässä olevaa asemaa on todennettavissa.

Koirien inhimillistämiseen liittyy usein näkemys niiden kyvystä kokea ja tuntea erilaisia tunteita. Clinton Sandersin (1993, 216—218) mukaan koira ei vain tunnista ihmisen tunteita vaan on itsessään eri tunteita kokeva olento. Koirien katsotaan kokevan esimerkiksi yksinäisyyttä, iloa, surua, hämmennystä, vihaa, suuttumusta ja noloutta. (Kts. Heikkinen&Paavoseppä 1996, 29.) Kaukio tarkasteli tutkimuksessaan eleiden, tunteiden ja puheen vastavuoroisen ymmärtämisen kokemusta ihmisen ja koiran suhteessa. Useat koiranomistajat kokivat, että ihmisillä ja koirilla on samoja tun-

temuksia. Molemmat voivat kokea esimerkiksi masennusta, surua, ikävää jne. Koirilla ajatellaan siis olevan joitakin samoja tunteita kuin ihmisillä, mutta tunteiden katsotaan ilmentyvän eri tavoin ihmisen ja koiran toiminnassa ja eleissä. (Kaukio 2002, 53—54.) Keskeistä on kuitenkin se, että erityisesti yksityinen eläinsuojelija kokee ainakin jollakin tasolla tiedostavansa koiran tunteita. Keski-tyn aiheeseen syvällisemmin edempänä pohtiessani yksityisen eläinsuojelijan puhumista koirille.

Yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan koirien taustat vaihtelivat. Sijaiskodin tarjoajan koirien keskeisin tausta oli se, että ne oli hylätty koiratarhalle omistajan henkilökohtaisista syistä eikä niiden entisen elämän ole kuvattu olleen yhtä karu kuin mitä yksityisen eläinsuojelijan kuvaamien omien sijaiskoiriensa taustat ovat. Sijaiskodin tarjoajan kaikki koirat tulivat koiratarhojen tai rescuekoirayhdistysten kautta. Usein koirat päätyivät sijaiskodin tarjoajan luokse, jos ne eivät pärjänneet tarhaolosuhteissa tai jos ne sairastivat jotakin, mikä vaati päivittäisiä hoito-toimenpiteitä. Yksityisen eläinsuojelijan koirien taustat sen sijaan vaihtelivat sijaiskodin tarjoajan koirien taustoja enemmän. Yksityinen eläinsuojelija teki laajasti yhteistyötä eri koiratarhojen, rescuekoirayhdistysten ja yhteisön jäsenien kanssa. Näiden tahojen kautta tieto avun tarpeesta olevasta koirasta tavoitti yksityisen eläinsuojelijan. Poikkeuksetta jokainen koira oli kokenut entiseltä omis-tajalta laiminlyöntiä hoidossa sekä eri väkivallan muotoja.

Sekä yksityisen eläinsuojelijan että sijaiskodin tarjoajan toiminnassa oli havaittavissa koiran yksilöllistämisen keinoja. Molemmat kokivat tärkeäksi, että koirayksilöllä oli sen ulkonäköä ja/tai keskeisiä luonteenpiirteitä kuvaava nimi. Sijaiskodin tarjoaja liitti nimenantoon myös sukupuolienormit. Keith Thomas (1989) erotti lemmikkieläimen muista eläimistä keskittämällä lemmikki-eläimen kriteerit kolmeen kohtaan. Yksi keskeinen kriteeri oli Thomasin mukaan se, että lemmikille annetaan henkilökohtainen nimi. Mitä enemmän eläin oli omistajansa palvomisen kohde, sitä todennäköisemmin eläimellä oli *ihmisen* nimi. Nimeämisen voidaan katsoa olevan keskeinen koiran yksilöllistämisen väline. Yksilöllistymisen voidaan ajatella kuvastavan myös eläimen erottamista tuotantoeläimien massoista. (Thomas 1989, 112—115; kts myös Franklin 1999, 86—87; Coren 1998, 6—8.) Aaltolan (2004) mukaan toisin kuin esimerkiksi tuotantoeläimet, lemmikkieläimet määritetään erityisesti niiden luonteenpiirteiden perusteella. Lemmikkikoira voi olla esimerkiksi uskollinen tai mustasukkainen. (Aaltola 2004, 21.) Myös Aaltolan ajatus tukee käsitystä yksilöllistyneestä lemmikkieläimestä, jolla on jopa oma luonne. Eläinsuojelijat liittivät koirien etunimeen etuliitteeksi niiden luonnetta tai ulkonäköä kuvaavia ilmaisuja. Koirille annetut lempinimet kuvasivat keskeisesti niiden luonteenpiirteitä. Näin on oletettavaa, että sekä yksityinen eläinsuojelija että sijaiskodin tarjoaja liittävät koirat vahvasti lemmikkieläimiin ja lemmikkieläinkulttuuriin, johon katsotaan kuuluvan tiettyjä oikeuksia. Koiran nimeäminen on vahva koiran yksilöllistämisen

merkki. Myös muodostetut lempinimet kuvaavat koiran yksilöllistä luonnetta, joka tukee edelleen koiran yksilöllistämistä ja sitä, että jokainen koira on erityinen yksilönsä erityisinä tarpeineen.

Raevaaran (2011) mukaan suhteemme koiraan pohjautuu paljolti samoihin elementteihin kuin suhteemme pieniin lapsiin. "Koirien halutaan tottelevan käskyjä, ne eivät puhu, mutta katsovat meitä silmiin ja vastaavat tekoihimme kasvoilta ja kehosta heijastuvilla tunteilla, ne arvostavat fyysistä hellyyttä ja pyrkivät läheisyyteemme." Koirattoman ihmisen on usein vaikeaa ymmärtää sitä, kun koirasta puhutaan "hänenä", pohditaan sen tunteita ja puhutaan sille kuin lapselle. (Raevaara 2011,186,193; Järvinen 2000, 16.)

Yksityinen eläinsuojelija vei koiran yksilöllistämisen sijaiskodin tarjoajaa pidemmälle. Yksityisen eläinsuojelija kuvasi usein puhuneensa koirille. Puheet kohdistettiin usein tarhoilla koirayksilöille, jotka koettiin unohdetuiksi sieluiksi. Osa puheen kohteista oli yksityisen eläinsuojelijan pelastamia koiria. Kohteiden silmien ja koko olemuksen koettiin huokuvan surua, turvattomuutta ja unohdusta.

Ihmisten keskeinen kommunikointitapa on puhe. Näin usein myös koirien koetaan ymmärtävän ihmisten tavoin puhetta. Tutkimusten mukaan jotkut koirat pystyvät oppimaan jopa 300 sanaa. Koirilla on erityinen kyky oppia ymmärtämään ihmiskielen sanoja, jos niiden kanssa juttelee usein ja selkeästi. (Tengvall 1993, 45.) Voisi siis olettaa, että eläinsuojelijoiden ollessa paljon tekemisissä koirien kanssa ja nähdessä niiden toimivan halutulla tavalla katsotaan koirien näin olevan yleisesti puhuttua kieltä ymmärättäviä olentoja. Ilmiö voidaan ymmärtää esimerkiksi sosiaalisen ymmärtämisen teorian avulla. Sosiaalisen ymmärtämisen teoria perustuu siihen, että subjektin katsotaan pystyvän hyödyntämään sekä sosiaalisia että kontekstuaalisia taitoja ja tietoja ja niiden perusteella muokkaamaan toimintaansa. Ihmisen ja koiran suhteessa kyseessä voi olla omistajan kokemus siitä, että koira on ilmentänyt sosiaalista ymmärtämistä, jos koiran käytös on yhtenäinen omistajan olettusten kanssa. Näin siis yksityinen eläinsuojelija voi kokea koiran ymmärtävän olentona, jos koiran ulkoinen olemus vahvistaa hänen olettamuksiaan koiran sisäisistä tunteista. Yksityisen eläinsuojelijan puheet perustuvat koiran sosiaalisen ymmärtämisen kykyyn. Puhe kohdistuu näin niihin koirayksilöihin, jotka vahvistavat eläinsuojelijan käsitystä koiran kokemuksista. Katcher (1981, 52—53) tutki, kuinka ihmiset puhuvat lemmikkieläimilleen. Tutkimustuloksissa selvisi, että vastaajista yli 90% ilmoitti puhuvansa lemmikkieläimelleen samoin kuin ihmisille ja yli 80% uskoi niiden olevan tietoisia omistajiensa tunteista. (Kts. Heikkinen&Paavoseppä 1996, 39.)

Sekä yksityisen eläinsuojelijan että sijaiskodin tarjoajan toiminnan tavoitteisiin kuului elinikäisen *hyvän* kodin löytäminen koirille. Molemmat käyttivät erilaisia viestinnän välineitä tavoittaakseen potentiaaliset adoptoijat. Yksityinen eläinsuojelija hyödynsi keskeisesti erilaisia sähköisen median

välineitä kuten blogeja ja facebookin Pet Pardons -sovellusta. Sijaiskodin tarjoaja hyödynsi enemmän erilaisia fyysisiä adoptiotapahtumia. Molemmilla oli kuitenkin yhteinen tavoite saada koirat adoptoiduksi ja löytää niille elinikäinen hyvä koti.

Molempien ihanteisiin kuului koirien adoptio ja hyvän elämän löytäminen. Kumpikaan eläinsuojelija ei katsonut koirien muodostavan yhtenäistä kodittomien koirien joukkoa. Sen sijaan jokaisella koiralla nähtiin olevan oma persoonansa ja omat erityistarpeensa. Molemmat eläinsuojelijat puhuvat hyvästä ja rakastavasta kodista. Kertomatta molemmilta jää kuitenkin se, mitä koiran hyvä koti heille käytännössä tarkoittaa. Pysyvyys on selkeästi molempien ihanne. Tämän voidaan ymmärtää heijastavan koiranomistajan omistautumista omistajuuteen ja sen velvoitteisiin. Sijaiskodin tarjoaja ihanoi erityisesti niitä adoptoijia, jotka eivät välitä koiran ulkonäöstä vaan kiinnittävät huomionsa keskeisemmin koiran luonteeseen. Tällöin adoptoinnin katsotaan perustuvan oikeisiin asioihin ja luovan voimakkaamman siteen omistajan ja koiran välille jo alusta.

Yksityinen eläinsuojelija tuo sijaiskodin tarjoajaa selkeämmin esille sen, mitä hyvä koti tarkoittaa. Tähän liittyi ajan ja huomionanto, terveydenhuollosta huolehtiminen sekä materiaalisten tarpeiden täyttäminen. Huolimatta siitä, että teemat olivat selvästi havaittavissa, niiden käytännön toteutumisen käsitteleminen omistajan ja koiran välisessä suhteessa oli heikkoa. Yksityinen eläinsuojelija ihanoi koiran asumista kotona sisätiloissa ja oman pedin omistamista. Tämä on yhdistettävissä Keith Thomasin (1989, 112—115) ensimmäiseen lemmikkieläimeen sijoittumisen kriteeriin. Ensimmäisessä kohdassa todetaan, että lemmikki pääsee sisälle kotiin. Näin myös edellinen yksityisen eläinsuojelijan luoma ihanne on yhdistettävissä lemmikkieläinkulttuuriin sisältyviin käsityksiin. Emma Powerin (2008) tutkimuksen mukaan ne koiranomistajat, jotka päästivät koiran asumaan kodin sisätiloissa, kokivat koiran vahvasti perheenjäseninä. Niiden koiranomistajien, jotka eivät päästäneet koiriaan sisälle asuntoonsa, katsottiin kokevan koiran olevan perheenjäsenen sijaan lemmikkieläin. (Power 2008, 536—541.) Näin erityisesti yksityisen eläinsuojelijan voidaan katsoa painottavan toiminnassaan myös koiran perheenjäsenyyden merkitystä lemmikkieläimenä olemisen rinnalla.

Sekä yksityinen eläinsuojelija että sijaiskodin tarjoaja painottavat hyvän kodin tarjoavan koiralle rakkautta ja huolenpitoa. Yksityisen eläinsuojelijan kohdalla liitin tämän ajan antamiseen ja virikkeiden tarjoamiseen koiralle. Emma Powerin käsite parent-child -malli¹³ tukee omaa tulkintaani

¹³ Power (2008) tutki ihmisen ja koiran suhteen muodostumista kodin näkökulmasta. Power muodosti aineistosta esiintyvien teemojen avulla kolme mallia sen perusteella, miten koiran katsottiin sijoittuvan perheeseen sekä osaksi kotia.

1) Perhe ymmärretään parent-child mallilla, jolloin koirat asetettiin lapseksi tai lapsen kaltaiseksi ja ihmisen rooli koostui vanhemmuudesta ja huolenpidosta. Koiran hoitotarpeet asetettiin samanlaisiksi kuin lasten. Suhteissa korostettiin ennen kaikkea rakkautta sekä jatkuvaa emotionaalista ja ajallista sitoutuneisuutta. 2) Perhe muodostettiin suhteessa dominanssiin ja tottelevaisuuteen. Ihmisillä oletetaan olevan johto-asema, jota he toteuttavat harjoittelun, sääntöjen asettamisella ja käyttäytymistä ohjeistamalla. Hierarkia ja interaktio suhteessa koiraan toteutettiin dogs-as-dogs

edellisistä. Powerin tutkimuksessa koiranomistajien katsottiin asettuvan vanhemman rooliin ja koirat asetettiin joko lapsiksi tai lasten kaltaisiksi. Suhde perustui hoivan antoon, joka rinnastui ihmislapsen hoidon tarpeeseen eli huolenpitoon sekä jatkuvaan emotionaaliseen ja ajalliseen sitoutuneisuuteen. (Power 2008, 536—541.)

Sijaiskodin tarjoajalta sen sijaan jää täysin uupumaan se, mitä rakkaudella ja huolenpidolla tarkoitetaan. Yksityinen eläinsuojelija ei myöskään suoraan mainitse, miten rakkauden osoitukset ovat heijastettavissa omistajan ja koiran suhteessa. Molemmat painottavat kuitenkin omalla tavallaan rakkauden välittämistä koiralle. Koska asiaan ei enempää paneuduta, on asia ymmärrettävissä siten, että rakkaus omistajan ja koiran suhteessa koetaan vastaavanlaiseksi kuin kahden ihmisen välisen rakkauden toteutuminen. Rakkauden käsite esiintyy eräänlaisena itsestäänselvytenä, jota ei sen enempää tarvitse lukijoille selventää.

Keskeisimpänä eläinsuojelijoiden toiminnan ihanteista oli eläimien hoitotoimenpiteistä huolehtiminen. Tähän kuului keskeisesti koiran sterilisoimisen ihannoiminen. Eläinsuojelijoiden koirat ovat eläinsuojelijoiden hoivissa koirien ylipopulaation vuoksi ja siksi koirien sterilisoiminen on keskeinen koirien lisääntymisen kontrolloimisen väline.

Yksityinen eläinsuojelija ja sijaiskodin tarjoaja tarvitsevat avustuksia toimintansa harjoittamiseen. Molemmat harjoittavat toimintaansa omien varojen ja muiden lahjoittamien avustusten turvin. Yksityinen eläinsuojelija painottaa selvästi rahallisen avustuksen merkitystä toiminnan harjoittamisessa ja siksi, että mahdollisimman moni koirayksilö saataisiin pelastettua. Yksityinen eläinsuojelija järjestää monenlaisia tapahtumia ja hänen puolestaan varainkeruun hankkimisessa toimii myös vapaaehtoisia. Sijaiskotitoiminnan harjoittaja ei maininnut blogissaan rahallisten avustusten merkitystä eikä harjoittanut toimintaa varojen keräämiseksi.

Keskeinen ero yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan välillä oli se, että eläinsuojelija pyrki aktiivisesti vaikuttamaan muiden asenteisiin välittämällä tietoa rescuekoirien ympärille nivoutuneesta eläinsuojelutoiminnasta. Yksityinen eläinsuojelija pyrki asenteiden muutosten myötä saamaan ihmiset luomaan tekoja koirien puolesta. Sosiaalinen media on eläinsuojelijan toiminnassa vallankäytön väline, sillä tavoitteena on saada käännettyä lukijoiden ajatukset tiettyyn suuntaan. Anu Mustosen (2001, 38 – 39) mukaan sosiaalisen vaikuttamisen tavoite on vaikuttaa siihen, miten ihminen havaitsee todellisuutta ja toimii. Vaikutus voi olla tiedollinen, asenteellinen tai käyttäy-

käsityksellä (vrt. malli1). Koirat nähtiin ennen kaikkea laumaeläiminä, joiden kuului olla lähellä laumaansa – perhettään. 3) Perhe oli yksittäisen koiran toiminnan muovaama. Koira asetti oman panostuksensa perheeseen tuomalla siihen uudenlaisia rutineja. Keskiössä ei ollut niinkään, mitä ihminen haluaa, vaan elämä muovautui koiran halujen mukaisesti. (Power 2008, 541—547.)

tymiseen liittyvä. Yksityinen eläinsuojelija siis pyrkii tietoisesti vaikuttamaan muiden toimintaan jakamalla tietoa ja henkilökohtaisia kokemuksiaan rescuekoirien parissa tehtävästä eläinsuojelutyöstä. Sijaiskodin tarjoajan työn katsottaneen keskittyvän koirien parissa tehtävään työhön. Yksityisen eläinsuojelijan toiminta sijoittuu yhteisöllisesti laajemmalle vaikuttamiselle yksittäisten koirien parissa tehtävän työn rinnalla.

10. Yhteenveto ja loppupohdintaa

Tutkielman alkuvaiheessa Goffmanin rooliteoria näyttäytyi haasteellisena tutkielman teoreettis-metodologiseksi lähtökohdaksi. Tutkielman edetessä teoria osoittautui lopulta lähtökohdiltaan sopivaksi aineiston, teoriaohjaavan sisällönanalyysin sekä saatujen tulosten kanssa. Goffmanin rooliteorian näkökulmasta otin tutkielmani lähtökohdaksi vaikutelman ja sosiaalisen järjestelmän käsitteet. Oletuksena oli se, että aineistoon valikoituneiden eläinsuojelijoiden toiminnassa on havaittavissa keskenään lähes samantyyppistä toimintaa, ihanteita ja tavoitteita. Tutkimustulokset osoittivat tämän todeksi. Huolimatta siitä, että yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolit ovat lähtökohdiltaan erilaiset, antavat ne kauttaaltaan koirien ympärille nivoutuneesta eläinsuojelutoiminnasta lähes yhtenäisen vaikutelman. Näin on oletettavaa, että koirien eläinsuojelijan rooliin kuuluu tiettyjä normeja ja arvoja.

Koirien eläinsuojelijoiden yhtenäiset toiminnot näyttäytyivät muuttumattomina. Tämä tukee Goffmanin käsitystä siitä, että tavoitteet sitovat ihmistä toimimaan jatkuvasti tavoitteiden suunnassa ja estävät esiintymästä muunlaisin tavoittein. Vaikka henkilöllä on tiettyyn rooliryhmään liittyessä vähän valtaa valita ja muuttaa tavoitteitaan, on hänellä valtaa valita, millaista kohtelua hän ryhtyy muilta vaatimaan ja heihin itse soveltamaan.

Keskeinen ero yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan roolin tavoitteissa on se, miten laajasti pyritään säätelemään muiden käyttäytymistä sekä ennen kaikkea käyttäytymistä häntä itseään kohtaan. Yksityisen eläinsuojelijan rooliin muiden yhteisön jäsenten toiminnan säätely oli keskeistä. Muihin pyrittiin vaikuttamaan jopa globaalilla tasolla. Näin yksityisen eläinsuojelijan toimintaan liittyi keskeisesti luoda muissa toimijoissa itsestä myönteinen vaikutelma. Sen sijaan sijaiskodin tarjoajan roolissa muihin vaikuttaminen ei heijastunut keskeisenä toimintana. Näin yksityisen eläinsuojelijan ja sijaiskodin tarjoajan voidaan katsoa liittyvän samaan esitysryhmään. Huolimatta heidän toisinaan esittämistä yksilöllisesti erilaisista esityksistään muodostavat ne

yhdessä kokonaissuorituksen. Ne luovat ryhmävaikutelman, jota voidaan käsitellä itsenäisenä ilmiönä eli koirien parissa tehtävänä eläinsuojelutyönä. Sen lisäksi, että eläinsuojelijat esittivät oman työnsä suotuisassa valossa, esitettiin myös yhteistyökumppanit suotuisessa valossa. Yhteistyökumppanit olivat muut koirien eläinsuojelijat, vapaaehtoiset, avustusten tarjoajat sekä he, jotka olivat päätyneet adoptoimaan rescuekoiran.

Tutkielmani toisena keskeisenä käsitteenä vaikutelman rinnalla toimi Goffmanin sosiaalisen järjestelmän käsite. Otin sosiaalisen järjestelmän tarkastelun lähtökohdaksi sen kulttuurisen aspektin. Tutkimustuloksissa voitiin molempien eläinsuojelijoiden toimintaan liittää lemmikkieläinkulttuurin ihannointi. Lemmikkieläinkulttuuri asettaa tietynlaiset normit ja arvot eläinsuojelijan toiminnan lähtökohdaksi ja koirien kohtelulle. Ymmärsin nämä tutkielmassa koirille kuuluvina oikeuksina. Lemmikkieläinkulttuurin ihannointi heijastui vahvasti sekä eläinsuojelijoiden omassa työssä että vaatimuksena, miten muiden tulisi koiria kohdella.

Eläinsuojelijat pitivät omassa työssään keskeisenä lähtökohtana sitä, että koirat nähtiin yksilöllisinä olentoina, joilla jokaisella oli omat erityiset tarpeensa. Nimeäminen oli koiran yksilöllistämisen keskeisin käytetty väline. Yksityisen eläinsuojelijan toiminnasta oli koiran yksilöllistämisen ihannointi nähtävissä nimeämisen rinnalla myös koiralle puhumisena. Näin koira katsottiin tunteita kokevana ja puhetta ymmärtävänä yksilönä. Edellisiin vaikuttaa keskeisesti myös koiran inhimillistämisen. Keskeisimpänä toiminnan kohteena olivat huonoon asemaan sijoittuvat koirat, sillä niitä pystyttiin inhimillistämään herkimmin. Koirien hyvän elämän tuli olla lemmikkieläinkulttuurin ihanteiden mukainen. Ihmisten tuli tarjota koiralle hoivaa, rakkautta ja pysyvyyttä. Myös koiran perushoitotoimenpiteistä huolehtiminen ja niiden eläminen yhtenäisenä perheenjäsenenä kodin sisätiloissa kuului hyvän kodin peruselementteihin.

Saamani tutkimustulokset osoittautuivat odotettua monipuolisemmiksi. Tutkielman teon yhteydessä oli kuitenkin havaittavissa blogiaineiston hyödyntämisen rajallisuus. Toisin kuin haastattelussa, blogiaineiston käytön yhteydessä tutkijalla ei ole mahdollisuutta kysyä tarkentavia kysymyksiä. Analyysi pohjautuu pitkälti aineiston sisällöstä luotuihin tutkijan tulkintoihin. Tämä kuitenkin tukee sisällönanalyysin lähtökohtaa, jossa tarkoituksena on pyrkiä kuvaamaan dokumentin sisältöä sanallisesti. Tämän osuuden tutkielma toteuttaa. Tutkielma tuo myös esiin sellaisia yksityiskohtia koirien eläinsuojelijoiden toiminnasta tieteellisessä valossa, jota ei ole aikaisemmin tutkittu. Toivottavaa on, että tutkimustulokset herättävät lukijoissa mielenkiintoa ja uusia ideoita ihmisen ja koiran suhteen tarkastelulle.

Koirien eläinsuojelijoiden toimintaan olisi mahdollisuus paneutua vielä yksityiskohtaisemmin esimerkiksi etnografisen tutkimuksen avulla. Etnografinen ote tuo tutkimukseen sellaista syvällistä tarkastelua, jota blogiaineisto ei mahdollista. Tutkijan omakohtainen osallistuminen koirien eläinsuojelijan sosiaaliseen ympäristöön ja koirien eläinsuojelijoiden toiminnan havainnoiminen kentällä lisäävät tutkimuksen luotettavuutta. Mielenkiintoista olisi havainnoida myös koirien eläinsuojelijoiden ja koirista luopuneiden omistajien maailmankuvien eroja. Tutkielmani valossa eläinsuojelijat näyttäytyivät suhteellisen yhtenäisiltä tavoitteiltaan, arvoiltaan ja toiminnaltaan. Voisiko koirien mahdollisista entisistä omistajista luoda myös vastaavanlaisia esitysryhmiä, joiden rooliesitysten taustalla vaikuttavat samat asiat? Mielenkiintoisena jatkotutkimusehdotuksena on myös tarkastella sitä, eroavatko rescuekoiranomistajien ja kennelkoiranomistajien asenteet koiraa kohtaan toisistaan? Luodaanko rescuekoiraan erilainen suhde kuin kennelkoiraan?

Tutkielmani on omistettu arvokasta työtä tekeville eläinsuojelijoille ympäri maailmaa. Omistan tutkielmani myös sekä kodin saaneille että kodittomille rescuekoirille. Erityiskiitoksen haluan välittää perheeseeni kuuluville rescuekoirille Roosalle, Vilholle, Adalle ja uusimmalle tulokkaalle Beyazille, jotka motivoivat minua toimimaan avun tarpeessa olevien koirien paremman elämän puolesta ja välittämään tietoa eläinsuojelutyöstä.

"Kaikki lemmikit pitävät seuraa, mutta vain koira on ystävä"

Kondar Lorenz

Lähteet

Aaltola, Elisa (2004) Eläinten moraalinen arvo. Keuruu: Vastapaino

Aarnipuu, Tiia (2011) Jonkun on uskallettava katsoa. Animalian puoli vuosisataa. Helsinki: Like kustannus

Alasilta, Anja (2009) Blogi tulee töihin. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy

American kennel club (2012) American Kennel Club Announces Most Popular Dogs in U.S. http://www.akc.org/press_center/article.cfm?article_id=4592 Viitattu 8.2.2013

Animalia. Lemmikkieläinten jalostus –kauniita koiria ja kissoja terveyden kustannuksella. <http://www.animalia.fi/animalia-toimii/animalia-lehti/lemmikkiel%C3%A4inten-jalostus> Viitattu 8.2.2013

Ascione, Frank R. (2001) Animal Abuse and Youth Violence. Washington: U.S Department of Justice. Office of Justice Programs. September 2001

ASPCA. Pet statistics. How many pets are in the United States/How many are in shelter etc. <http://www.aspc.org/about-us/faq/pet-statistics.aspx> Viitattu 8.2.2013

Bekoff, Marc (2013) How many dog breeders do we really need? Animal Emotions: Do animals think and feel? 31.1.2013 <http://www.psychologytoday.com/blog/animal-emotions/201301/how-many-dog-breeders-do-we-really-need> Viitattu 8.2.2013

Bradley, Carol (2011) Saving Gracie. How one dog escaped the shadowy world of American puppy mills. New Jersey: Wiley Publishing. http://books.google.fi/books?id=HP0raYHQ85wC&printsec=frontcover&dq=puppy+mill&hl=sv&sa=X&ei=0Nj7UI3ANs2Qswbx_YG4DA&redir_esc=y#v=onepage&q=puppy%20mill&f=false Viitattu 20.1.2013

Coren, Stanley (1998) Why we love the dogs we do. How to Find the Dog that Matches Your Personality. New York: Free Press

Fingerroos, Outi&Koski, Kaarina (2005) Kipu ja kuolema. Kärsimyksen representaatioita suomalaisessa eutanasiapuheessa. Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura ry. ELORE vol. 12 – 1/2005 http://www.elore.fi/arkisto/1_05/jyl1_05.pdf Viitattu 27.12.2012

Franklin, Adrian (1999) Animals and modern cultures: A sociology of human-animal relations in modernity. London: SAGE Publications Ltd.

Gibson, Hanna (2005) Dog Fighting Detailed Discussion. Animal Legal and Historical Center. Michigan State University College of Law.

Goffman, Erving (1971) Arkielämän roolit. Oikeille jäljille rooliviidakossa. Porvoo: Werner Söderström osakeyhtiön kirjapaino. Suomentanut Erkki Puranen

- Gorant, Jim (2011) *The Lost Dogs. Michael Vick's Dogs and Their Tale of Rescue and Redemption*. New York: Gotham Books.
- Greenebaum, Jessica (2008) *I'm Just a Volunteer: Animal Rights vs. Animal Welfare in the Purebred Dog Rescue Movement*. Department of sociology. Central Connecticut State University. New Britain. http://citation.allacademic.com//meta/p_mla_apa_research_citation/2/4/2/0/6/pages242068/p242068-1.php Viitattu 24.01.2012 Viitattu 7.1.2013
- Heikkinen, Marita & Paavoseppä, Pia. (1996) *Lemmikkieläimen merkitys ihmiselle. Ihminenlemmikkieläin -suhteen tarkastelua tarveteoreettisesta näkökulmasta*. Oulun yliopisto. Käyttäytymistieteiden laitos. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma.
- Hodges, Cynthia. *The link between animal cruelty and violence towards people*.
- HSUS (2010) *Puppy Mills: Frequently asked questions*, 8.7.2010, The Humane society of United States. http://www.humanesociety.org/issues/puppy_mills/qa/puppy_mill_FAQs.html Viitattu 20.1.2013
- Hughes, Gordon & Maher, Jenny & Lawson, Claire (2011) *Research project report: Status dogs, young people and criminalization: towards a preventative strategy*. United Kingdom: RSPCA & Cardiff University
- Johnston, Joni E. (2011) *Children Who are Cruel to Animals: When to Worry*. The Human Equation 27.4.2011 <http://www.psychologytoday.com/blog/the-human-equation/201104/children-who-are-cruel-animals-when-worry> Viitattu 29.3.2013
- Järvinen, Antero (2000) *Ihmiset ja eläimet. Humanistinen eläinkirja*. Helsinki: WSOY
- Karakan, Emine (2012) *Miksi rescuekoira? Perusteita ja taustasyitä ulkomailta pelastetun kodittoman koiran ottamiselle*. Kandidaatin tutkielma. Tampereen yliopisto
- Karkama, Pertti (1998) *Kulttuuri ja demokratia. Kirjoituksia kulttuurin nykytilasta*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura
- Kass, Philip H. & New, John C. Jr. & Scarlett, Janet M. & Salman, Mo D. (2001) *Understanding Animal Companion Surplus in the United States: Relinquishment of Nonadoptables to Animal Shelters for Euthanasia*. JOURNAL OF APPLIED ANIMAL WELFARE SCIENCE, 4(4), 237–248 <http://www.dpca.org/Legislvtv/documents/understandinganimal.pdf> Viitattu 27.12.2012
- Kaukio, Leena (2002) *Koirat lemmikkieläiminä. Kaupunkikoiran ja koiranomistajan välisen suhteen tarkastelua vuosituhannen vaihteessa*. Sosiologian pro gradu -tutkielma: Jyväskylän yliopisto <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/11561/G0000686.pdf> Viitattu 23.6.2013
- Kehret, Peg (1999) *Shelter Dogs. Amazing stories of adopted strays*.
- Keskitalo, Jorma (2011) *Maailman koirat ihmisen ystävinä ja apureina*. Tammi

- Kodittomien koirien ystävät ry (2012) Romanian eläinsuojelukulttuuri.
- Kupsala, Saara (2011) Eläinten aseman muuntuminen Suomessa. Yhteiskuntatieteellinen selvitys maa- ja metsätalousministeriölle eläinsuojelulain kokonaisuudistusta varten. Itä-Suomen yliopisto http://www.mmm.fi/attachments/elaimet/newfolder_20/64exP1ulA/Elainten_aseman_muuntuminen_Suomessa.pdf Viitattu 20.1.2013
- Kuula, Arja (2011) Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino
- Kuusela, Pekka (2001) George Herbert Mead. Pragmatismi ja sosiaalipsykologia. Teoksessa Vilma, Hänninen&Jukka,Partanen&Oili-Helena,Ylijoki (toim.) Sosiaalipsykologian suunnannäyttäjiä. Tampere: Vastapaino 61—78
- Kuutti, Heikki (2012) Mediasanasto. Jyväskylä: MediaDoc
- Leigh, Diane&Geyer, Marilee (2003) One at a time. A week in an American shelter. Santa Cruz: No voice unheard
- Luoma, Pentti. Vihreät viirit. Muutos ja pysyvyys Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton ympäristöpoliittisissa näkemyksissä vuosina 1980-2000 Maataloustuottaja -lehden valossa. Oulun yliopisto. <http://herkules oulu.fi/isbn9514267745/html/index.html> Viitattu 15.3.2013
- Markovits, Andrei S. & Queen, Robin (2009) Women and the World of Dog Rescue: A Case Study of the State of Michigan. University of Michigan. Society and Animals 17 (2009) 325-342 <http://www.andymarkovits.com/docs/TheNewDiscourseOfDogs.pdf> Viitattu 7.11.2012
- McGreevy, PD&Nicholas, FW (1999) Some Practical Solutions to Welfare Problems in Dog Breeding. Department of Animal Science, University of Sydney, NSW 2006, Australia 329—341
- Mead, George Herbert (1934) Mind, Self, & Society from the Standpoint of a Social Behaviorist. London: the University of Chicago Press
- Messent, P.R., and Serpell, J.A. (1981) An historical and biological view of the pet-owner bond. Teoksessa Bruce, Fogle (toim.) In Interrelations Between People and Pets. Springfield, IL: Charles C. Thomas 5-22
- Mustonen, Anu (2001) Mediapsykologia. Porvoo: Ws Bookwell Oy
- Mylläri, Katariina (2008) Esiintyjän rooli performanssissa. Tampereen ammattikorkeakoulu. Kuvataiteen koulutusohjelma
- Mäkelä, Outi (1996) ”Siks ku se on niin paha” Televisio 5-6-vuotiaan leikeissä ja ihanteissa. Jyväskylän yliopisto: Opettajankoulutuslaitos pro gradu -tutkielma
- Mäki, Katariina (2011) Sukusiitos. Suomen kennelliitto ry. <http://www.kennelliitto.fi/FI/jalostusjakasvatus/artikkelit/sukusiitos.htm> Viitattu 20.1.2013

- Ortega-Pacheco, Antonio&Jiménez-Coello, Matilde (2011) Debate For and Against Euthanasia in the Control of Dog Populations. Teoksessa Josef Kuře (toim.) EUTHANASIA – THE “GOOD DEATH” CONTROVERSY IN HUMANS AND ANIMALS. Croatia: InTech. 233—248
http://nphf.nl/footage/fm/File/Euthanasia_-_The_Good_Death_Controversy_in_Humans_and_Animals.pdf Viitattu 2.1.2013
- Peräkylä, Anssi (2001) Erving Goffman. Sosiaalisen vuorovaikutuksen rakenteet. Teoksessa Vilma, Hänninen&Jukka,Partanen&Oili-Helena,Ylijoki (toim.) Sosiaalipsykologian suunnannäyttäjiä. Tampere: Vastapaino 347—364
- Power, Emma (2008) Furry families: Making a human-dog family through home. *Social & Cultural Geography*, Vol. 9, No. 5
- Pulkkinen, Pia B. (2000) Eläinsuojelu elämänpolitiikkana. Tutkimus eläinasialiikkeestä ja Eläinsuojeluliitto Animalian jäsenistä. Uskontotieteen pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/21709/elainsuo.pdf?sequence=3> Viitattu 7.11.2012
- Raevaara, Tiina (2011) Koiraksi ihmiselle. Helsinki: Teos
- Raikaa, Johanna (2012) Eläinsuojelun globalisaatio: Kulkukoirien virta ulkomailta Suomeen. Helsingin yliopisto: Maantieteellinen laitos pro gradu –tutkielma
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37333/elainsuojelun%20globalisaatio.pdf?sequence=2> Viitattu 20.1.2013
- Rescueyhdistys Kulkurit ry. (2012) Usein kysytyt kysymykset. Mikä on rescue-koira?
<http://kulkurit.fi/about/usein-kysytyt-kysymykset/> Viitattu 16.1.2013
- Sarmela, Matti (2004) Uudelleen luodut kotieläimet täysin tekniikan hallinnassa. Helsingin sanomat 9.7.2004
<http://www.kolumbus.fi/matti.sarmela/> Viitattu 14.6.2013
- Sarmela, Matti (2007) Kehitysuskon kansa. Kirjoituksia ihmisestä ja tulevaisuudesta. Helsinki
<http://www.kolumbus.fi/matti.sarmela/kehitysusko.pdf> Viitattu 14.6.2013
- Salman, M. D., New Jr., J. C., Scarlett, J. M., and Kass, P. H. (1998). Human and animal factors related to the relinquishment of dogs and cats in 12 selected animal shelters in the United States. *Journal of Applied Animal Welfare Science*, 1: 207–226
<http://www.petpopulation.org/RELINQ207-223.pdf> Viitattu 27.12.2012
- Schellenberg, James A. (1988) Sosiaalipsykologian klassikoita. Helsinki:Gaudeamus
- Sopanen, Olli-Matti (1996) Perinteiset kotieläimet kulttuurimme osana. Teoksessa Jaana, Simonen (toim) Minä, Musti ja Mansikki. Pohjois-Karjalan museo. 7—28
- Suhonen, Eeva. Kaiken maailma lemmikit. Animalia
<http://www.animalia.fi/animalia-toimii/animalia-lehti/kaiken-maailman-lemmikit> Viitattu 20.1.2013

Sulkunen, Pekka (1994) Sosiologian avaimet: näkökulmia yhteiskuntaan. Porvoo: WSOY

Tengvall, Helena (1994) Eläinten puolesta. Eläinten ystävän käsikirja. Helsinki: WSOY

Thomas, Keith (1989) Man and the Natural World. Changing Attitudes in England 1500-1800. London: Penguin Books

Tuan, Yi-Fu (1984) Dominance and affection. The making of pets. New Haven and London: Yale University Press

Tuomi, Jouni&Sarajärvi, Anneli (2009) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki:Tammi

Turunen, Seppo (2011) Lemmikkielämää. Ihmisen eläinsuhde ja eläinten hyödyntäminen. Helsinki: Gaudeamus

Vilka, Leena (1998) Oikeutta luonnolle. Ympäristöfilosofia, eläin ja yhteiskunta. Helsinki: Helsinki university Press

Vilka, Leena (2009) Eläinten oikeudet. Teoksessa Pauliina, Kainulainen&Yrjö, Sepänmaa (toim.) Ihmisten eläinkirja: muuttuva eläinkulttuuri. Helsinki : Gaudeamus 21—36

WSPA: Stray populations of cats and dogs

http://wspa.custhelp.com/cgi-bin/wspa.cfg/php/enduser/std_adp.php?p_faaid=508 Viitattu 27.12.2012

WSPA&RSPCA (2007) Stray animal Control Practices (Europe). An investigation of stray dog and cat population control practices across Europe.

<http://www.kenanoff.com/blog/wp-content/uploads/LocateAsset.pdf> Viitattu 27.12.2012

Iltapäivälehtiartikkelit

Iltalehti 22.11.2011 Romania hyväksyi lain: kulkukoirat saa tappaa. Ulkomaat.

http://www.iltalehti.fi/ulkomaat/2011112214806419_ul.shtml Viitattu 27.12.2012

Iltalehti 26.05.2011 Eläinsuojelujärjestö: Romanian kulkukoiria tapetaan nyt jo epäeettisesti.

http://www.iltalehti.fi/ulkomaat/2011052613786228_ul.shtml Viitattu 27.12.2012

MTV3 Uutiset 26.08.2007. Koiratappelut yhä yleisempiä Yhdysvalloissa. Ulkomaat.

<http://www.mtv3.fi/uutiset/ulkomaat.shtml/koiratappelut-yha-yleisempia-yhdysvalloissa/2007/08/555326> Viitattu 16.1.2013

Turun Sanomat 19.2.2008. Laittomat koiratappelut miljoonabisnes Yhdysvalloissa ja Italiassa. Kotimaa.<http://www.ts.fi/uutiset/kotimaa/1074262292/Laittomat+koiratappelut+miljoonabisnes+Yhdysvalloissa+ja+Italiassa> Viitattu 16.1.2013

Liitteet

Taulukko 13. Yhdysvaltalaisen yksityisen eläinsuojelijan roolissa toimiminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
<p>YP: "Pepsi has been my foster dog for nearly 2 years"</p> <p>YP:" I take them into my shelter as a foster dog - -"</p> <p>YP: "This is why I foster."</p>	<p>Oma sijaistitoiminta</p> <p>YP:15</p>	<p>Sijaistitoiminta</p>
<p>YP: " Last week, one of my favorite rescue friends, Adrian in Huntsville, Alabama, sent me a message about a shelter dog"</p> <p>YP: " The shelter had given Lisa until 5:00pm that day... to find a rescue for the dog. At 4:45pm, I answered Lisa's call... and said, <i>I'll take him.</i>"</p>	<p>Yhteistyöverkostojen hyödyntäminen: Pelastamisen tarpeessa olevista koirista ilmoittaminen</p> <p>YP: 6</p>	<p>Sijaistitoiminta</p>
<p>YP: "I said, "It's all better now, baby girl. You're safe...forever."</p>	<p>Puhuminen</p> <p>YP: 4</p>	<p>Koiran yksilöllistäminen</p>
<p>YP: " I named him 'Lucky' ".</p> <p>YP: " In truth, this dog had never even had a name of her own. When she arrived at the pound, she was simply given a number. So, before I'd even saved her... I decided: she needs a name. Then... the name "Daisy" ... simply came to me."</p>	<p>Nimeäminen</p> <p>YP: 3</p>	<p>Koiran yksilöllistäminen</p>
<p>YP: "In looking for the perfect family for this special boy..."</p> <p>YP: " We've made the decision to adopt Lucky"</p> <p>YP: "But even with all the adoption requests, I still hadn't found the right family for Lola."</p>	<p>Adoptioerheen löytäminen koiralle</p> <p>YP: 11</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: " After seeing Wonder on Pet Pardons, I contacted - -"</p> <p>YP: " I posted Daisy's photo and information on my fb app, Pet Pardons."</p>	<p>Sosiaalisen median hyödyntäminen: Pet Pardons</p> <p>YP: 10</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: "And so, I adopted Riley..."</p>	<p>Itselle adoptoidut koirat</p> <p>YP: 2</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>

<p>YP: "I can't even describe the joy I feel when I see one of my old foster babies living their new life. Happy.Healthy.Loved.Adored.Cherished."</p> <p>YP: "For the first time in her life, she got to have mealtime, and playtime, and "special Pepsi time.""</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p><i>Ajan ja huomionanto</i></p> <p>YP: 8</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: "If you've ever met me, you've probably heard me say, "PLEASE SPAY AND NEUTER YOUR PETS!"</p> <p>YP: "When you spay or neuter your pet, you are making the right decision for your pet's health."</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p><i>Terveysthuollosta huolehtiminen</i></p> <p>YP: 6</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: She also got a super-comfy pup bed of her very own and lots of toys. She'd never known so much joy in her little heart –ever."</p>	<p>Koiran hyvä koti</p> <p><i>Materiaalisten tarpeiden täyttäminen</i></p> <p>YP: 4</p>	<p>Adoptiotoiminta</p>
<p>YP: " We are asking for donations of dog houses, hay, blankets, dog food, & dog bowls (&of course, monetary donations are welcome)"</p> <p>YP: " Painting with a Twist in Meridian, Mississippi did a fundraiser for Lucky Dog Rescue - -"</p>	<p>Avustusten hankkiminen</p> <p>YP: 8</p>	<p>Yhteistyöverkosto</p>
<p>YP: "Small, random acts of kindness may not always seem like much. - - for me... these thoughtful gifts... make the world go round. They represent the one thing we could all use a little more of... hope."</p> <p>YP: - - in addition to dog rescue, I've been able to help a lot of people this year... some truly amazing people. People who give far more than they ever take, and receive far less than they really deserve."</p> <p>YP: "When you see unimaginable suffering, your heart should hurt. In rescue, compassion is the spark that ignites the fire. - - The people who take their heartbreak, & turn it into action on behalf of the animals... those are the people who truly..."</p>	<p>Osallistuminen eläinsuojelutyöhön</p> <p>YP: 30</p>	<p>Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen</p>
<p>YP: "I write my rescue experiences on my blog"</p> <p>YP: " Following the Rudy Blog, several other posts would hit it big, with an insane</p>	<p>Oma Blogi</p> <p>YP: 7</p>	<p>Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen</p>

number of clicks and shares.”		
YP: “ I was recently asked to write a guest blog for ProjectDOG” YP: “I was recently asked to guest blog for Dogster.com”	Muiden blogit YP: 6	Eläinsuojelusta tiedottaminen ja muiden asenteisiin vaikuttaminen

Taulukko 14. Yhdysvaltalaisen sijaiskodin tarjoajan roolissa toimiminen

Sisältö	Alateema	Yläteema
SK: ”Amy is a CASPCA foster.” SK: “I took him in as a foster.” SK: “I haven’t been a regular foster for CASPCA until this summer.”	Oma sijaiskotitoiminta SK: 26	Sijaiskotitoiminta
SK: “ He still needed vaccines and I wanted the vet to recheck his lungs for signs of the pneumonia.” SK: “ I had her at the vet’s office for a skin biopsy - -.” SK: “ - - we headed to the vet for his dental appointment.”	Hoitotoimenpiteet SK: 27	Sijaiskotitoiminta
SK: “- - is moving to another foster home tomorrow.” SK: “I am taking Gallegher to another foster home - - .”	Omasta sijaiskodista toiseen sijaiskotiin SK: 17	Sijaiskotitoiminta
SK: “ - - so we gave her a nice name, Maggie, in honor of the season.” SK: “ I don’t think the name “Hooch” fits this boxer boy very well, but that’s going to be up to someone else to decide.”	Nimeäminen SK: 11	Koiran yksilöllistäminen
SK: ”I’ll be fending off requests from marginally qualified people while looking for the perfect home for him.” SK: “ - - meeting with a young woman from Richmond who was interested in adopting Samson.” SK: “I really need to get him adopted.”	Adoptioerheen löytäminen koiralle SK: 34	Adoptioitoiminta
SK: ”I’d take him to adoption events - -” SK: “- - I drove to Front Royal to a	Adoptiotapahtumiin osallistuminen	Adoptioitoiminta

VGSR adoption event - - “	SK: 7	
SK:”We had adopted dogs from - -“ SK: “We adopted one of the pups ourselves - - “	Itselle adoptoidut koirat SK: 3	Adoptiotoiminta
KS: ”It is always nice to get good news about my former foster dogs.”	Yhteydenpidon jatkuminen sijaiskodissa olleen koiran uusien omistajien kanssa KS: 4	Adoptiotoiminta
KS: ”She is getting the love, care, and treatment that she deserves.” KS: “ - - he doesn’t look like anything other than a Pyr, and more importantly, the adopters don’t care (I love people like that).”	Koiran hyvä koti KS: 7	Adoptiotoiminta
SK: ”A lot of things get donated to me for help with the dogs. Dog food is the most common, and the most needed.” SK: “ - - I had a load of sheets, towels, and blankets that had been donated to VGSR that I didn’t need.”	Avustukset SK: 6	Yhteistyöverkosto